

Koncepce rozvoje města Velešín

Obsah

Úvod a analýza

SWOT analýza

Participace

Potenciály

Širší vztahy

Prostupnost krajiny - bariéry

Prostupnost krajiny

Koněspřežná dráha

Řešená místa ve městě

Náměstí J. V. Kamarýta

Funkce na náměstí

Sociální služby a zázemí, komunitní život

Latrán

Parčík

Autobusové nádraží

Jihostroj

Budějovická

Zelený pás kolem E55

Zelená osa městem

Údolí skřidelského potoka

Údolí koupaliště - Lázeček

Škola

Sídliště

Nad Cihelnou

Zástavba bývalého JZD

Dostavba Nad Cihelnou

Zástavba za E55

Městský mobiliář

Reklama ve veřejném prostoru

Okolí Velešína

Velešín nádraží

Chodeč

Skřidla

Holkov a okolí

Bor a okolí

Výhledy a vyhlídky

Okruhy a cesty podél potoků

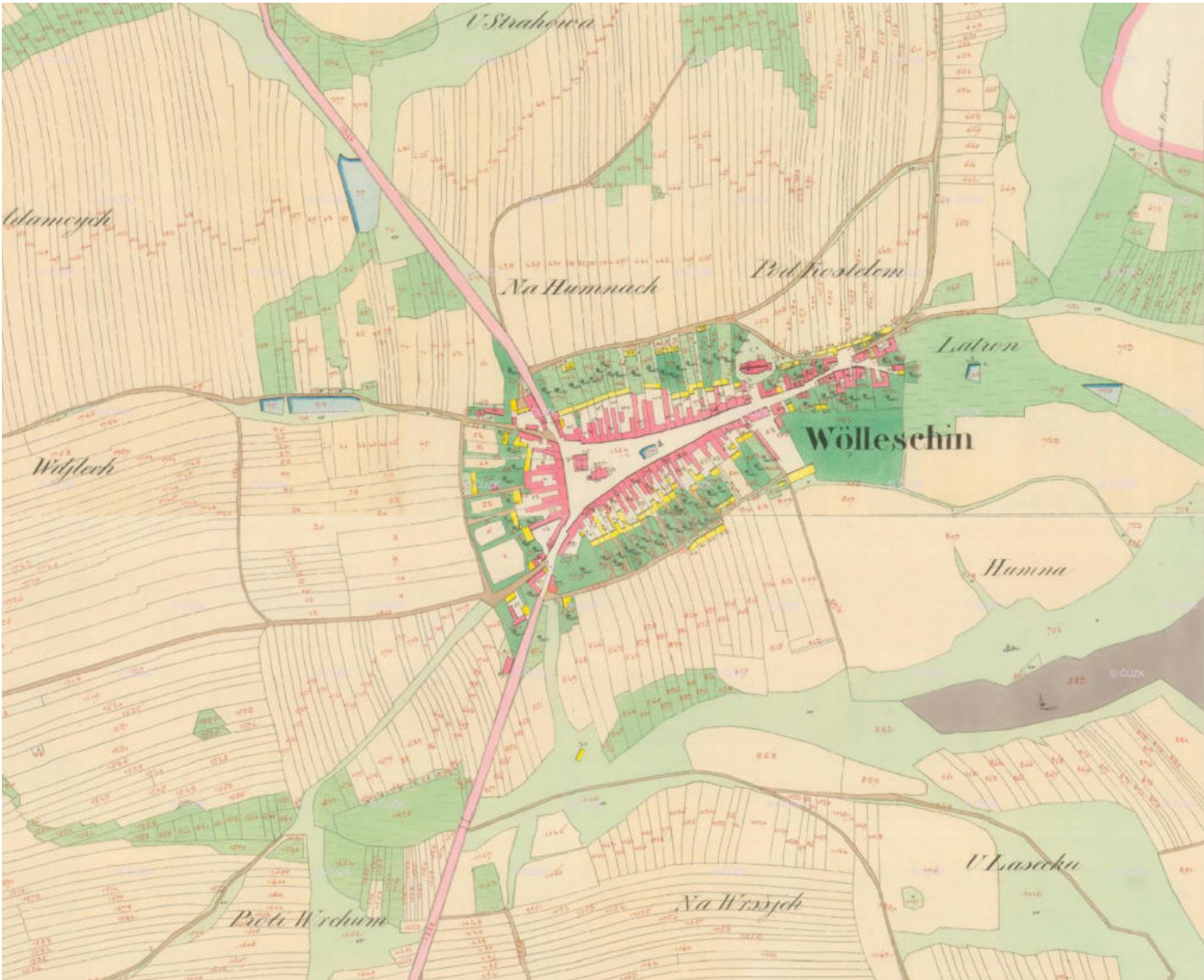
Místa nad řekou

- úpravy lokalit s červenou tečkou jsou dle nás pro město nejdůležitější
- úpravy lokalit s modrou tečkou jsou relativně jednoduché, rychlé a levné

Koncepce rozvoje, úvod

ortofoto

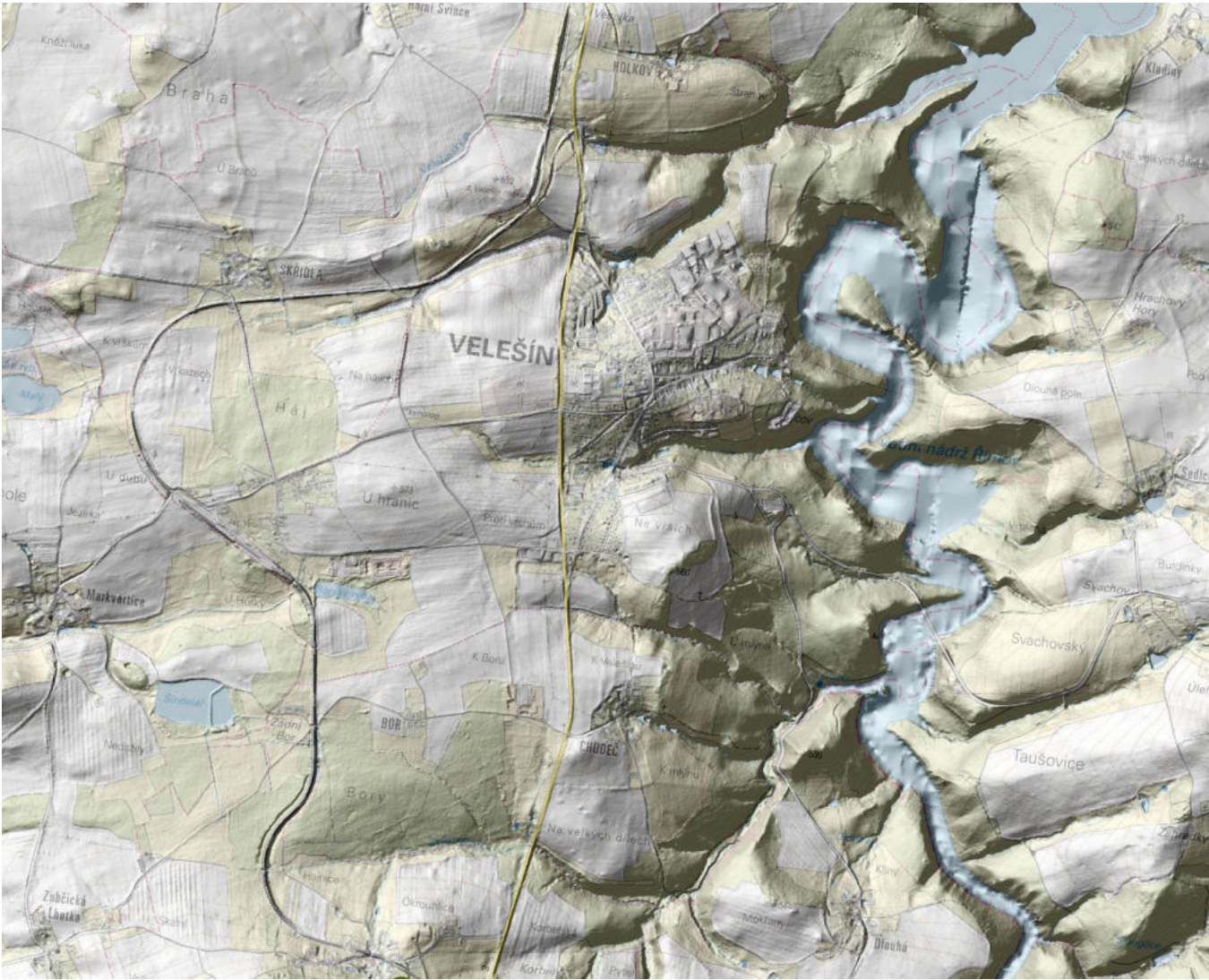

stabilní katastr

Město Velešín leží ve zvlněné krajině jižních Čech v blízkosti řeky Malše - vodní nádrže Římov. Město je hodně spjaté především s vodou v podobě přetvořené řeky a množstvím menších údolí potoků vedoucích k ní. Historický ráz města prošel především v posledních sto letech velkým rozvojem a tvoří další vrstvu důležitých okolností budoucího vývoje města. Těmi jsou především stavby, které tvoří bariéry. Silnice E55 a ochranné pásmo vodní nádrže. Dále také železnice a budoucí dálnice, jejíž vliv bude pravděpodobně smíšený. Charakter města tvoří jednak samotné náměstí a historické centrum spíše venkovského charakteru, panelové sídliště, kde bydlí nejvíce lidí a tvoří část městského charakteru. Tyto struktury doplňuje Jihostroj, který je klíčovým prvkem v rozvoji města v posledních sto letech, který dodává městu energii, ale také tvoří uzavřenou část města blízko centra. Ve městě žije přibližně 4 000 obyvatel. Nabídka služeb je vzhledem k počtu obyvatel dostačující, nicméně mnoho obyvatel využívá služby v Českých Budějovicích, kde také často pracují. K Velešínu také patří blízké osady - Chodeč, Skřidla, Holkov, Bor, Zadní Bor a také zástavba u nádraží.

Historie

Před příchodem člověka za doby ledové byla na místě Velešína tundra, která se později proměnila v husté smíšené pralesy vymýcené až člověkem kvůli zemědělství. Velešín samotný byl založen jako podhradí hradu Velešína založeného mezi lety 1315 - 30. Úkolem hradu bylo posílit královskou moc v okrajové části království a především ochrana obchodní cesty od Friestadtu na Trhové Sviny. Nejstarší částí obce je Latrán se svou drobnou zástavbou a malými veřejnými prostranstvími. Hrad později ztrácel na významu, důležitou obchodní cestou se stala císařská cesta mezi Budějovicemi a Lincem, která je velice důležitým prvkem dodnes. Přes Velešín přešly ve středověku husitské bouře i třicetiletá válka. Důležitost a relativní bohatství Velešína, které měl před třicetiletou válkou, se podařilo získat až se stavbou koněspřežky, která je dnes velice důležitou památkou a potenciálem místa. Konešpřežka byla místními vnímána negativně. Dříve rozvinuté formanství na obchodní cestě a s tím spojené útraty se zprovozněním koněspřežky přestaly, naopak při stavbě zde bylo soustředěno mnoho lidí a kapitálu. Kvůli problémům s odkupem pozemků vedla také dráha dále od města. Konešpřežka začala fungovat v roce 1832. Později byla přestavěna na železnici, která dodnes vede prakticky ve stejné stopě. Národní obrození bylo ve Velešíně zastoupeno nejznámějším rodákem Josefem Vlastimilem Kamarýtem. Na konci 19. století ve Velešíně vzniká mnoho spolků, které sdružovaly různé zájmové skupiny a oživovaly kulturní dění ve Velešíně. Jednalo se například o spolek Vlastimil právě podle obrozence Kamarýta nebo Šumavan. Mnoho spolků se zabývalo divadelní činností, která dnes už bohužel vymizela. Časté požáry, které sužovaly město celou historii, vedly také k brzkému založení hasičské župy. V roce 1918 přijel vlakem do čech T.G. Masaryk a poprvé vystoupil právě ve Velešíně. První republika byla také platformou pro zakládání nových podniků, nejvýznamnějším se později stal podnik založený Janem Hansem a společníky - JEVAN zabývající se slaboproudou a spojovací technikou. V roce 1920 byla první továrna již na místě dnešního areálu Jihostroje. Pro ten byl později důležitý Ing. Antonín Železný, který zavedl do výroby složité součástky určené pro letecký průmysl a zajistil velký rozvoj. Za války se samozřejmě využívala továrna pro německý zbrojní průmysl. Ing. Železný byl velice důležitou postavou podniku jehož ani po odhalení spolupráce s odbojem nemohli Němci perzekuovat. Železný měl také rozsáhlý promyšlený program pro poválečnou dobu, který však z větší části nebyl kvůli nástupu centrálního plánování naplněn. Jihostroj získal svůj název roku 1953 a postupně se rozrůstal. S tím souvisí velké zvýšení počtu obyvatel, kteří se stěhovali do nového sídliště. Hlavní část byla postavena v sedmdesátých letech. Počet obyvatel →

analýza výškopisu

schwarzplan Velešína

se zvyšoval až do devadesátých let a dnes už více méně stagnuje. Velešín měl také štěstí, že se nestal součástí protektorátních území a že zde nedošlo k vykořenění původních obyvatel. Do budoucna je důležité zlepšit sounáležitost i novějších obyvatel s místem a vylepšit jejich vztah k městu.

Krajina a příroda

Jak už bylo řečeno, nejdůležitějším prvkem okolní přírody je řeka Malše. Ta dříve tvořila hluboké údolí na východ od Velešína. Dnes je zde vodní plocha Římovské nádrže zásobující pitnou vodou široké okolí. Do údolí ústí několik potoků v zelených údolích, které dělí město a okolí ve východozápadním směru. Kolem vodní plochy se nachází lesy, které dnes nejsou v ideálním stavu a do budoucna doporučujeme jejich směřování k větší rozmanitosti a lepšímu vodnímu režimu. Krajina na východ od E55 je díky údolím a lesům rozmanitější. Naopak za E55 směrem na západ se nachází už spíše rovinatá krajina s velkými celistvými plochami polí s nízkým podílem zeleně. Tento prostor tvoří největší potenciál pro zlepšení průchodnosti krajinou a zpříjemnění pomocí zeleně. Rozčlenění velkých polí by také pomohlo zlepšit vodní režim a zpestřit dnes jednolitý prostor.

Urbanismus

Velešín působí silně rostlým dojmem. To je dáno mnohými omezeními, které brání volnému rozvoji zástavby. Jedná se o hluboké údolí Malše a údolí přítoků a nově také komunikace E 55. Samotné historické jádro okolo náměstí a Latránu dříve umístěné do volné krajiny s prostorem okolo je dnes ze severu ohraničeno areálem Jihostroje a s ním související převážně bytovou zástavbou. Na jižní straně je místo pouze na zemědělská stavení bývalého JZD a jednu obytnou ulici. Za údolím je jediná plocha, kam se dnes město může rozrůstat novou zástavbou. Nad Cihelnou už se nachází panelový dům s nevhodně velkým měřítkem a právě nová rozvojová lokalita. Na západ od centra se nachází areály školy a školky a tři nízké panelové domy. Na tuto vybavenost navazuje ze severu sídliště, kde dnes bydlí většina obyvatel a které svou formou dobře vyplňuje stísněný prostor k hlavní silnici. Na jih od školy je zástavba převážně rodinných domů. Tyto různé typy zástavby a funkce jsou naskládány velice blízko sobě a tvoří buď pestrý a kompaktní celek nebo nesourodou a roztržitěnou hmotu. Záleží na formě veřejných prostranství, které prostor spíše spojují a nebrání průchodu, nebo naopak působí jako bariéry a nenavazují na sebe. Právě zde by mělo dojít ke zlepšení. Chybí také lokální centra, která by sloužila svému okolí a doplňovala náměstí a jeho blízké okolí základní vybaveností. Nejdůležitějším kompozičním prvkem ve městě jsou historické cesty. Konkrétně je to bývalá obchodní cesta Linec - Budějovice, která prochází přes náměstí a propojuje většinu částí města. Další důležitá cesta vede přes Latrán, která však brzy ztratila význam a naprosto zanikla stavbou nádrže. Tento směr však tvoří dnešní formu náměstí a bylo by vhodné dodat mu co nejvíce smyslu. Na západ vede z náměstí několik důležitých cest dělících městskou strukturu (Krumlovská, Školní, V Úvoze), kterým mimo Krumlovské chybí důstojné pokračování. Důležitým prvkem v území je samozřejmě E 55, která tvoří bariéru a prakticky uzavírá městskou zástavbu. Po dostavění dálnice je pravděpodobné snížení dopravní zátěže a je otázkou, zda nesměrovat novou zástavbu sem. Jisté však je, že rozrůstání průmyslových areálů by bylo negativním prvkem, který by definitivně odřízl Velešín od krajiny na západě.

SWOT analýza města Velešín

S silné stránky • dobrá vybavenost • dopravní dostupnost • silná historická stopa (hmotná i nehmotná) • zajímavá a cenná místa ve městě i okolní krajině • sounáležitost občanů s městem • přítomnost vody v krajině i městě	W slabé stránky • bariéry v území okolo města • velká míra dojíždění • některá špatně řešená místa ve veřejném prostoru • hluk z hlavní silnice • slabá nabídka restaurací a ubytovacích kapacit • nedostatek kvalitní zeleně
O příležitosti • využití dobré dostupnosti k rozvoji • lepší propojení s okolím i ve městě • zapojení více občanů do života ve městě • lepší prezentace zajímavých míst • zapojení Jihostroje do městského prostoru • zlepšení a zpřehlednění veřejného prostoru, zlepšení prostupnosti • zvýšení turistické atraktivity a zároveň nabídky služeb	T hrozby • snižování počtu pracovních míst • rušení obchodů a další veřejné vybavenosti • zhoršování stavu krajiny nejen vlivem změn klimatu • stárnutí populace a odliv mladých lidí • rozvoj města jako satelitu Českých Budějovic • zvětšování ploch automobilů na úkor pěších

SWOT analýza je analytický nástroj, který pomáhá s identifikací existujících silných a slabých stránek místa a ukazuje alternativy budoucího vývoje.

Zkratka SWOT je z anglického originálu, kde **S** = Strengths (Silné stránky), **W** = Weaknesses (Slabé stránky), **O** = Opportunities (Příležitosti), **T** = Threats (Hrozby).

Participace, dotazník

Co je koncepce rozvoje

Jedná se o dokument, který se snaží komplexně pracovat s územím města a okolní krajiny, podporovat rozvoj města a zvyšovat spokojenost obyvatel a zároveň se chovat udržitelně a svědomitě směrem k budoucnosti.

Koncepce řeší provázání a funkčnost krajiny, ale také jednotlivá místa v ní. Město se tedy řeší jako vsazené do svého okolí a jednotlivá místa v něm jsou už pojata v tomto kontextu.

Jednotlivá, detailně řešená místa, jsou navržena do konkrétní podoby. Existují však možnosti jak zrealizovat pouze část, levnější nebo dražší variantu a podobně. Zároveň se situace a okolnosti během času mění a je třeba přizpůsobovat se stávajícímu stavu, proto není nutné doslovně se držet jednotlivých studií nebo nápadů, které například jejich dalším zkoumáním nebo novým vývojem mohou ztratit svou platnost.

Důležitá je také práce a komunikace s veřejností, která nám velice pomohla poznat Velešín, názory na jednotlivá místa a také potřeby a přání obyvatel.

Participace probíhala napřed dotazníkem, který je včetně nejčastějších odpovědí formou bodů uveden dále, následně naší prezentací a zpětnou vazbou na ni a také setkáním během procházky města a formou pracovních stolů. Během této doby také probíhaly další osobní schůzky jednak s architekty a také se sociální antropoložkou. Tato část práce a získané informace jsou velice cenné a pomáhají koncepci správně zacílit a umístit do kontextu.

Dotazník nápadů

01_Co se Vám vybaví, když se řekne Velešín?

domov, Jihostroj, komín, malé městečko, městečko v krajině,

02_Jaké je Vaše oblíbené místo ve městě a jaké v krajině? Když za Vámi přijedou známí, kam je ve Velešíně a v okolí vezmete?

rybník Skřidlák, hrad Velešín, Kantůrkovec, Kozákův poloostrov a Srdíčko, nádrž, Krumlov, kavárna u Jakuba, lesy okolo, louky nad cihelnou,

03_S čím nejste ve Velešíně a okolí spokojeni a co Vám zde schází?

ubytovna, stav lesa, cesta na Římov, hřiště u Penny, E55, málo zeleně a její úprava, parkování na sídlišti, málo obchodů a především jejich ubývání, noční spoje z ČB, málo cyklostezek, malá kapacita koupaliště, malé zapojení obyvatel, nedostatek místa k rozvoji bydlení, startovacích bytů, park

04_Jsou ve městě a okolní krajině místa, hodnoty, potenciály, atmosféra apod., které jsou podle Vás zajímavé, ale zanedbané, zapomenuté, zničené a zaslouží si rozvoj, obnovu, znovunalezení? Napište, prosím, kde jsou a jak by podle Vašeho názoru měla vypadat, fungovat, žít.

hrad, náměstí, cesty na nádraží, uzavřenost Jihostroje, plac před poštou s lepšími workoutovými prvky, areál zemědělského družstva, koněspřežka, Budějovická, využití hasičské zbrojnice na náměstí, hasičská tradice, hřiště nebo prvky pro starší děti, vytvoření vycházkových okruhů

05a_Existuje ve Velešíně nějaký strom, skupina stromů, stromořadí, která má dle Vás mimořádnou hodnotu a zaslouží si ochranu či zvýšenou péči?

Zbytky aleje, stromy na náměstí, alej ke škole, lípa v Latránu, alej na nádraží, solitérní akát u cihelny,

05b_Jaký máte názor na kvetoucí louky místo travnatých ploch ve městě?

Různé názory, většina lidí spíše pro a někteří si to nedokážou představit, naráží na nevelké plochy zeleně, kde by něco takového mohlo vzniknout

06_Mrzela Vás ztráta něčeho ve městě nebo jeho okolí, co jste měli rádi a dnes to již není, nebo se změnilo?

autobusové nádraží kvůli zeleni, také Malše, některé obchody, přejezd u nádraží, lesy, Kozelna a další, diskotéka, farmářské trhy

07_Chybí Vám (pěším nebo cyklistům) nějaká pěšina, cesta nebo trasa mezi zajímavými místy, osadami, vesnicemi, které nejsou dosud propojeny vůbec nebo špatně?

Cesta kolem Jihostroje od učňáku k řadovkám, cyklopruhy ve městě, cyklostezka na nádraží, více stojanů na kola, dostupnost Holkova, špatný stav cesty na Římov, překonání E55, na Svatý Jan, Propojení Pomalšské cyklostezky na Povltavskou, k Horním Svincům, na hrad Velešín, na Markvartice, na České Budějovice,

08_Vidíte u Vás ve městě či okolí turistickou hodnotu či potenciál, který dnes není využíván a bylo by dobré jej rozvinout?

zpřístupnění vodárenské věže, koněspřežná dráha, přepřahací stanice na Holkově, hrad Velešín, místa v krajině s lavičkou, genofondový sad, nádrž Římov, ubytovací kapacity,

09_Jaké služby ve městě nejčastěji využíváte (obchody, doktoři, školy, kino, restaurace, sportoviště...)?Jaké naopak využíváte jinde a ve Velešíně Vám chybí.

lidé vesměs využívají všechny nabízené služby, důležitý je lékař, chybí jim restaurace na obědy a obecně kvalitnější moderní podnik se zdravou stravou, nějaké cvičení - jóga, některé obchody, specifické formy sportu - lezecká stěna,

10_Je nějaká část města nebo téma, které je podle Vás pro jeho rozvoj prioritní, proč? (sídliště, krajina, zeleň, historické centrum, turismus...)

náměstí, městská zeleň, komunikace a chodníky, Zlatá Podkova, krajina, centrum, E55

11_Jak vnímáte areál Jihostroje v rámci města?

Většina lidí ho bere jako nedílnou součást města. Případně lidem vadí vymezení nevzhledným plotem a také bariéra, kterou tvoří pro průchod městem.

12a_b_V Podkově může vzniknout komerční podnik (např. restaurace, bar, hudební klub...), v sále mohou probíhat různé akce. Jaký typ podniku a jaké aktivity byste v Podkově uvítali? Co konkrétně by vás přimělo Podkovu pravidelně navštěvovat?

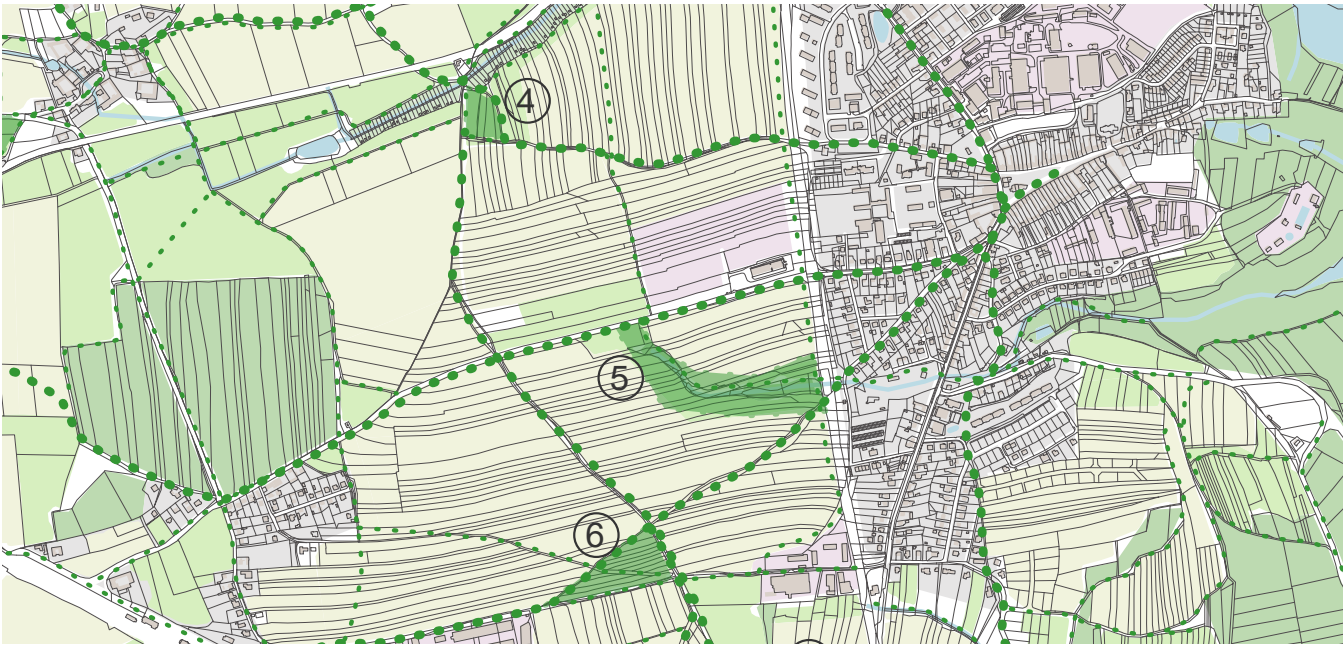
Multifunkční sál a další prostory v budově mohou sloužit také nekomerčně veřejnosti (např. spolkům, klubům, sportovcům...). Jaké aktivity/činnosti byste v Podkově uvítali a pravidelně navštěvovali?

kvalitní restaurace, hudební klub, multifunkční sál, zrcadlový sál na cvičení a tanec, i venkovní prostor, vinárna, diskotéka nebo klub i pro mladé, místo pro spolky, aktivity pro seniory, promítání, přednášky, besedy, tvořivé ateliéry, plesy, školní akce, koncerty, kroužky pro děti, různé kurzy (jazykové..), svatby, zkušebny pro kapely

12c_Jak by podle vás měla Podkova vypadat, abyste se v ní dobře cítili a rádi tam trávili svůj volný čas? Jak by měl vypadat prostor mezi kinem a Podkovou?

oddechová a zastíněná zóna, stromy, tráva, místo na deky a atrakce pro děti, posezení pod stromy, pergoly, grilování a výčep, káva, letní kino, hrací prvky pro děti, podium pro představení a živou hudbu, klidné místo, výraz by měl být moderní čistý a funkční - k tomuto aspektu nebylo moc odpovědí,

Potenciály v okolní krajině

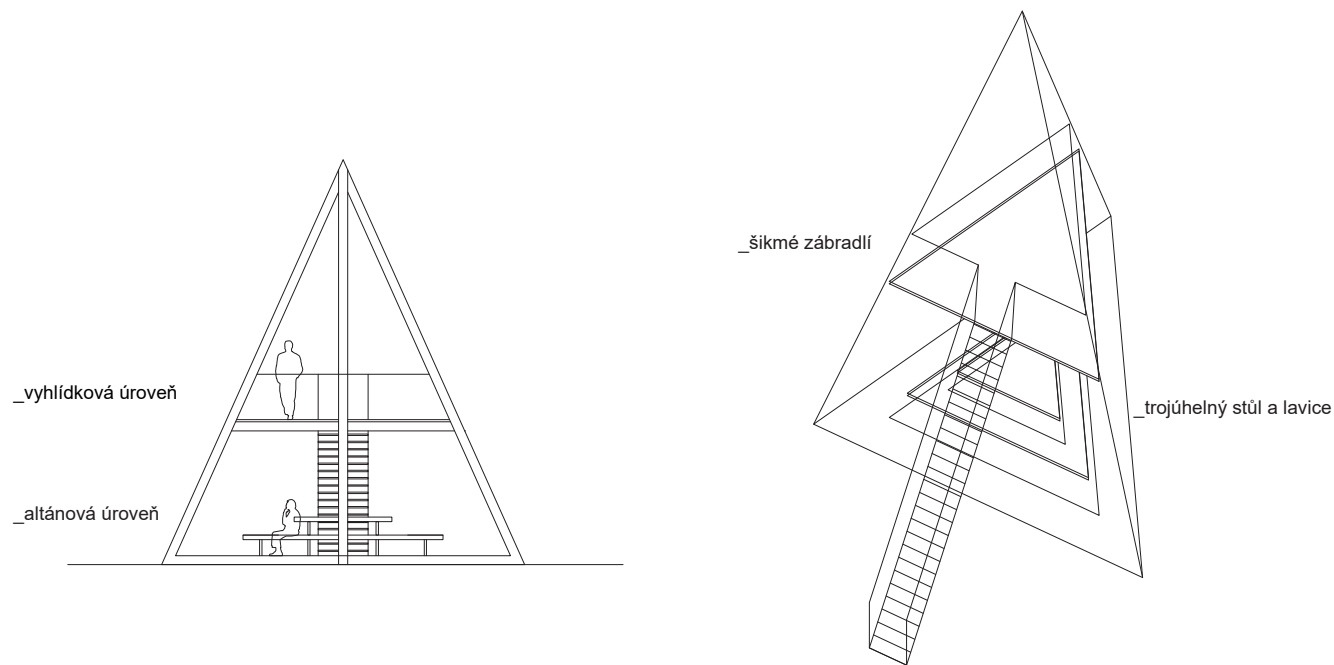
Okolní krajina

Krajina v okolí Velešína má velký potenciál, který dnes není plně využit. Extravilán můžeme rozdělit na část před a za E55.

Část před - u Malše, je hodně zviněná a je zde mnoho luk a lesů. V této části by se mělo pracovat jednak se skladbou lesa, který je v současnosti ve špatném stavu kvůli napadení kůrovcem, ale také cestami mezi sídly a zajímavými místy v krajině.

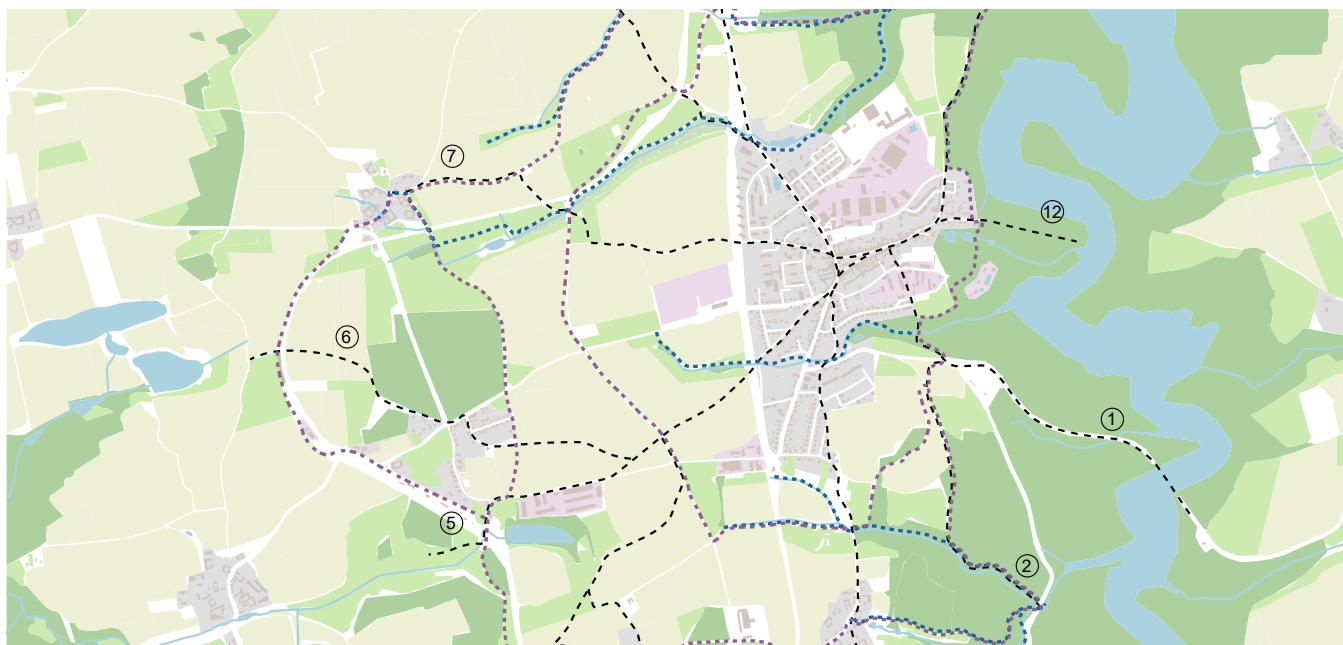
Část za silnicí má spíše zemědělský charakter velkých jednolitých lánů. Cest zde není mnoho a jsou většinou ve špatném stavu. Zde je velký prostor pro zlepšení a bude důležitá také komunikace s vlastníky pozemků. V co největší míře by se měly do krajiny vrátit meze, stromořadí a aleje, stejně jako hustší síť propojení cest a stezek. To pomůže jednak s vodním režimem v krajině a také nebude docházet ke znehodnocování půdy.

Obecně je důležité obnovit příjemné cesty v krajině a zajistit jejich přímou návaznost na strukturu města a okolní obce.

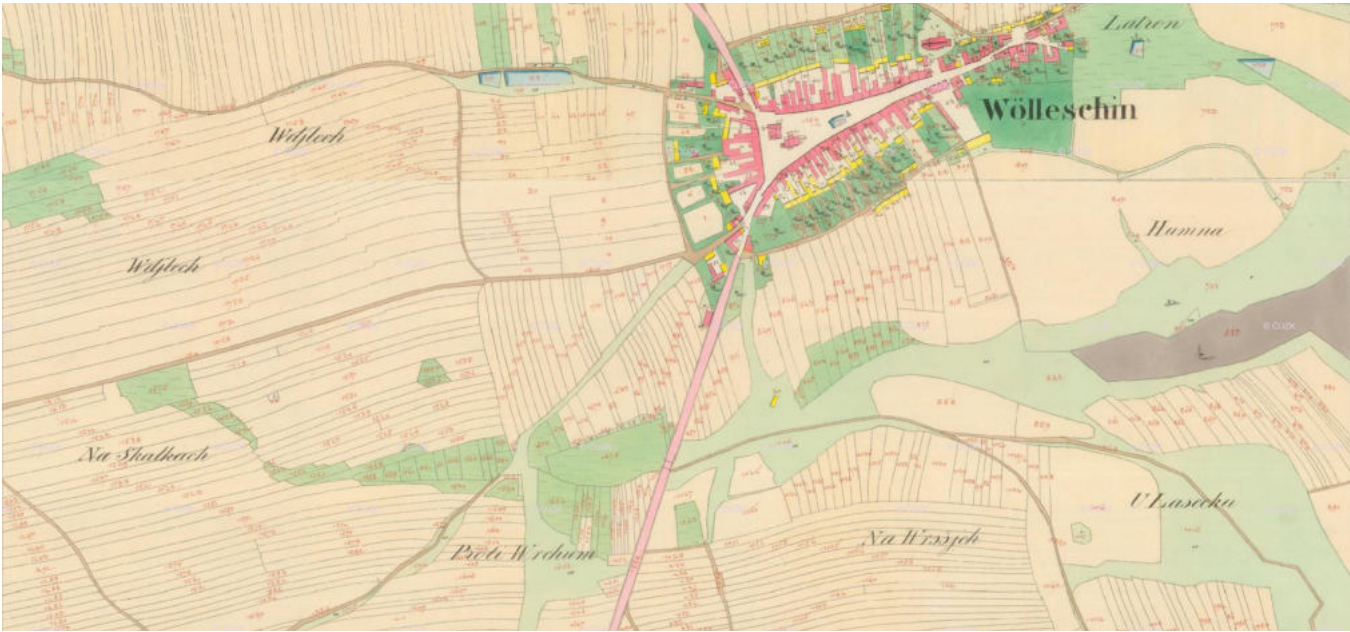
Výhledy

Velešín je sice spíše malým městem, ale může se pyšnit mnoha věžemi a také krásnou okolní krajinou. Například komín Jihostroje je bodem, podle kterého poznáme, kde jsme, a to prakticky odkudkoliv. V okolní krajině existuje mnoho míst, která nabízí krásný výhled a je určitě vhodné tato místa zpříjemnit a této hodnoty využít. Mohou zde vzniknout menší výhledny nebo platformy s výhledem a podobně. Nejvhodnějším místem pro vytvoření výhledu ve městě je věž bývalého kostela sv. Filipa a Jakuba. Zde bude nutné vytvořit bezpečnostní opatření při vyhlížení z oken. Tato věž je ideálně umístěna u informačního centra, odkud bude možné vzít návštěvníky nahoru. Je zde krásný pohled na celý Velešín a okolní krajinu.

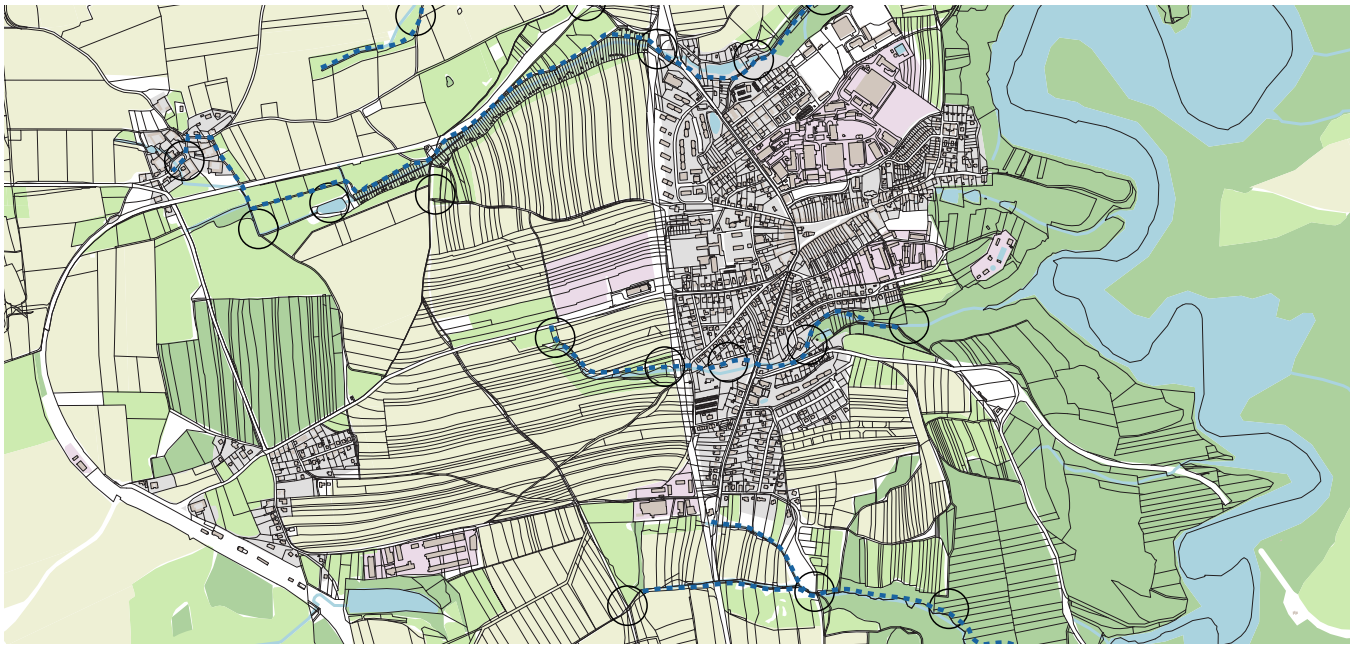
Propojení v krajině

V celém katastrálním území dnes existuje síť propojení, která však není dostatečně hustá nebo kvalitní. Jedná se o cesty ve městě, kterým většinou chybí kvalitní zpracování a upřednostňují spíše auta před pěšími, ale především cesty a propojení v krajině. Ty bohužel oproti stavu před kolektivizací v 50. letech 20. století chybí nebo jsou nepříjemné a otevřené bez místa ve stínu nebo k odpočinku. Lepší síť cest vytvoří možnosti pro lepší využívání okolí města k rekreačním účelům. Velešín má krásné okolí, před kterým se dnes spíše uzavírá. Nové cesty umožní lidem kvalitnější využívání okolní krajiny a dovolí vzniknout mnoha procházkovým okruhům a propojením.

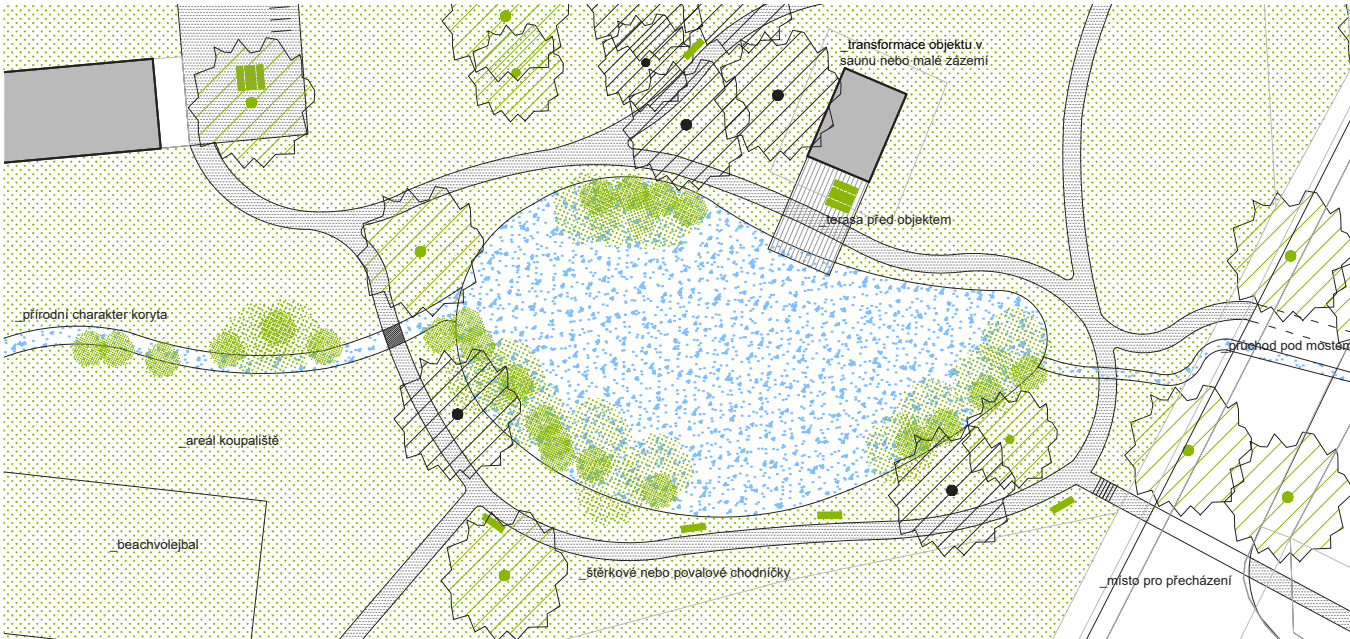
Historická stopa

Tohoto tématu jsme se již dotkli v několika bodech. Oproti stavu před kolektivizací si v mapování stabilního katastru jednak můžeme všimnout více cest v krajině, ale také častější využívání dnešních ploch lesa jako pastvin. Konkrétně tento aspekt považujeme za zajímavý. Mohlo by být zajímavé především v okolí nádrže vytvořit louky s ovocnými stromy, které by nemusely vést až k vodě, ale nabídly by krásné výhledy na údolí a vodní hladinu. Není tím myšleno kácení velkých ploch lesa, spíše drobné zásahy a ozvláštnění krajiny. Obraz krajiny se hodně proměnil a určitě není možné brát historický obraz jako jediný správný. Je však možné využít historický obraz k obohacení dnešního stavu.

Vodní režim

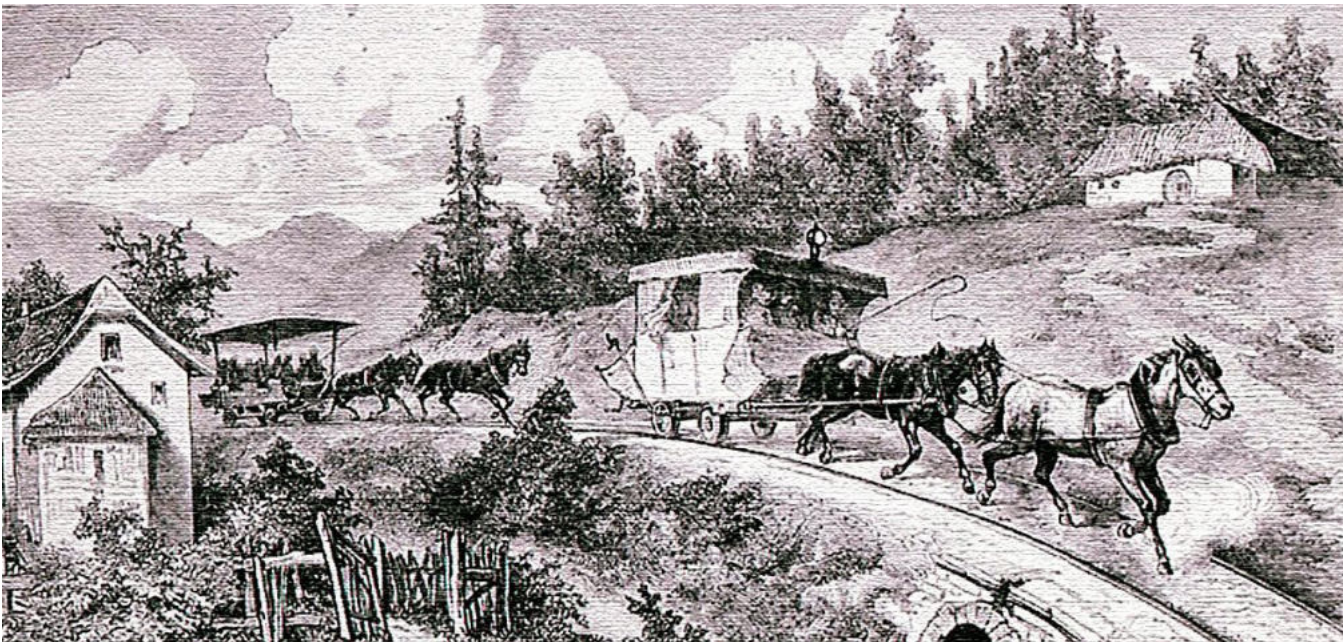
Práce s vodou je v dnešní době aktuálním tématem a pro Velešín je velice příhodné. Voda velice znatelně utvářela zdejší krajinu a je v ní stále přítomná a dominantní. V minulém století se člověk snažil spíše vody co nejrychleji zbavit, což se ukazuje jako krátkozraké a naopak i nebezpečné. Dle dnešních informací je trendem co největší zadržování vody v místě a tím mimo jiné zamezení bleskových povodní a s nimi spojených negativních vlivů. Tato opatření by se měla využít také pro zpříjemnění života lidí. Vytvářením rybníků a procházkových okruhů podél potoků, navrhováním míst k posezení a odpočinku. Vodní prvky také mohou oživit veřejný prostor ve městě. Například na náměstí, kde byla i ve spodní části voda přítomna určitě navrhujeme její návrat.

Rekreace u vody

V návaznosti na předchozí bod, kde je řešena voda obecně, je například koupání dalším potenciálem. Již dnes jsou ve Velešíně možnosti koupání. Jednak na koupališti, které by se mohlo rozšířit a například doplnit o další přírodní koupání v prostoru pod ním a také v rybníce na Holkově, který je však soukromý. Rozšíření této nabídky o nové vodní plochy by bylo určitě pozitivní a také by ulevilo přeplněnému koupališti a nabídlo přírodnější alternativu. Nemusí se vždy jednat jen o místa ke koupání. Pro obohacení krajiny a zpříjemnění pobytu v ní určitě doporučujeme vytvářet nové vodní prvky a na ně navázat hezkými místy. Vhodné je také pomoci vody propojit město s okolím formou údolí, které procházejí městem.

Turistické cíle a zajímavosti

Koněspřežná železnice

Je asi největším potenciálem v krajině. Jedná se o velkou historickou hodnotu a zároveň atraktivní zajímavost. Důležitou vlastností je také její délka a smysl propojení, což nám může pomoci zaujmout více lidí a nabídnout jim nejen jedno místo, ale celý výlet.

Navrhujeme zpracovat potenciál komplexně pomocí propojení celé dráhy tak, aby fungovala jako jeden celek nejen v Čechách, ale i přes hranice. To se dá jednak zajistit spojitou turistickou cestou a zároveň i například cyklostezkou. Dále je potřeba vytvořit zbytečnou duplicitu na trase a spíše tvořit jeden celek, který se na jednotlivých místech něčím obohacuje a doplňuje.

V rámci katastru Velešína se jedná o znovuoobnovení úseků, které vedly mimo železnici. Jedná se o úsek od zastávky k Letnímu parketu a potom dále od něho až k přepážní stanici. Část úseku by se mohla například doplnit funkčním vozem, buď replikou a nebo pouze zařízením demonstrujícím jednoduchost přepravy po kolejích (například šlapadlo). Vhodným se také zdá spojení se soukromým chovem koní na Holkově nebo případně i jinde, který může místo tématicky podpořit.

Muzeum Jihostroje

Jihostroj je velice důležitou součástí Velešína a určitě by do budoucna mohl městu pomoci svou zajímavostí a tradicí. Existuje mnoho lidí, které by oslovilo technické muzeum, které bude čerpat jednak z historie místa a také široké nabídky vyřazených strojů a zařízení. Expozice může oslovit jednak veřejnost, která do města zavítá, bývalé pracovníky, příbuzné a také lidi z blízkého okolí. V nevyužívané staré hale v areálu Jihostroje by se takovýto prostor ani nemuselo moc přeměňovat a mohla by vzniknout expozice s velice silným charakterem.

I Jihostroj by díky zajímavému ztvárnění a otevřenému přístupu mohl vstoupit více do povědomí a měl by také co předvést veřejnosti. Stroj nebo zajímavý výrobek by mohl být také umístěn do městského veřejného prostoru. Oživil by například část náměstí nebo nějaké lokální centrum a přímo by odkázal na lokální hodnotu.

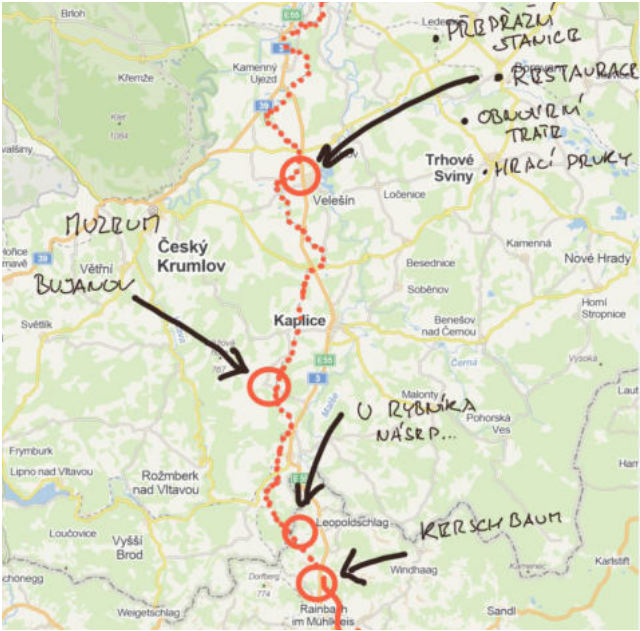
Agroturistika

Především v okolních osadách je velice příjemné prostředí klasické vesnické kulturní krajiny. Město by mohlo iniciovat a více propagovat agroturistiku a například také podpořit i malé zemědělce a chovatele. V okolí je například několik stájí, které k tomuto druhu turistiky přímo vybízejí. V souvislosti s tím by také mohly vzniknout stezky pro vyjíždky na koních. K tomuto potenciálu by se také dalo přidat rybářství, které má ve Velešíně a obzvlášť v jižních Čechách tradici. Nabídnout turistům, kteří se rozhodnou strávit zde více času možnost si zarybařit nebo si zkusit něco z řemesla může být atraktivní.

Důležité osobnosti

V první řadě jde o Josefa Vlastimila Kamarýta, který je nejznámějším Velešákem. Dnes je o něm zmínka v muzeu, pamětní deska a náměstí nese jeho jméno. Myslíme si, že je možné pomocí této osobnosti podpořit mnoho míst. Například by bylo možné vybrat z jeho děl sloky či odstavce, které se mohou napsat na lavičky, informační panely, dlažební kostky ve veřejném prostoru a podobně. Mohla by také vzniknout naučná stezka, kde by se dalo dozvědět o jeho životě a díle více. Podobný význam pro využití ve veřejném prostoru nabízí naivní umění manželů Šítalových. Může být použito naivních motivů, které také budou atraktivní pro děti. Opět by mohl vzniknout procházkový okruh. Dalo by se také využít spolupráci s místní Základní uměleckou školou. Další důležitou osobností je Ing. Antonín Železný, který nebyl důležitý pouze pro rozvoj Jihostroje, ale také pro Velešín i český odboj za 2. světové války. Věnovat by se mu mohlo důležité místo nebo park, kde by se právě mohly také objevit nějaké prvky z Jihostroje, které by v sobě nesly či připomínaly Jihostroj a jeho historii či současnost.

Blízké hranice

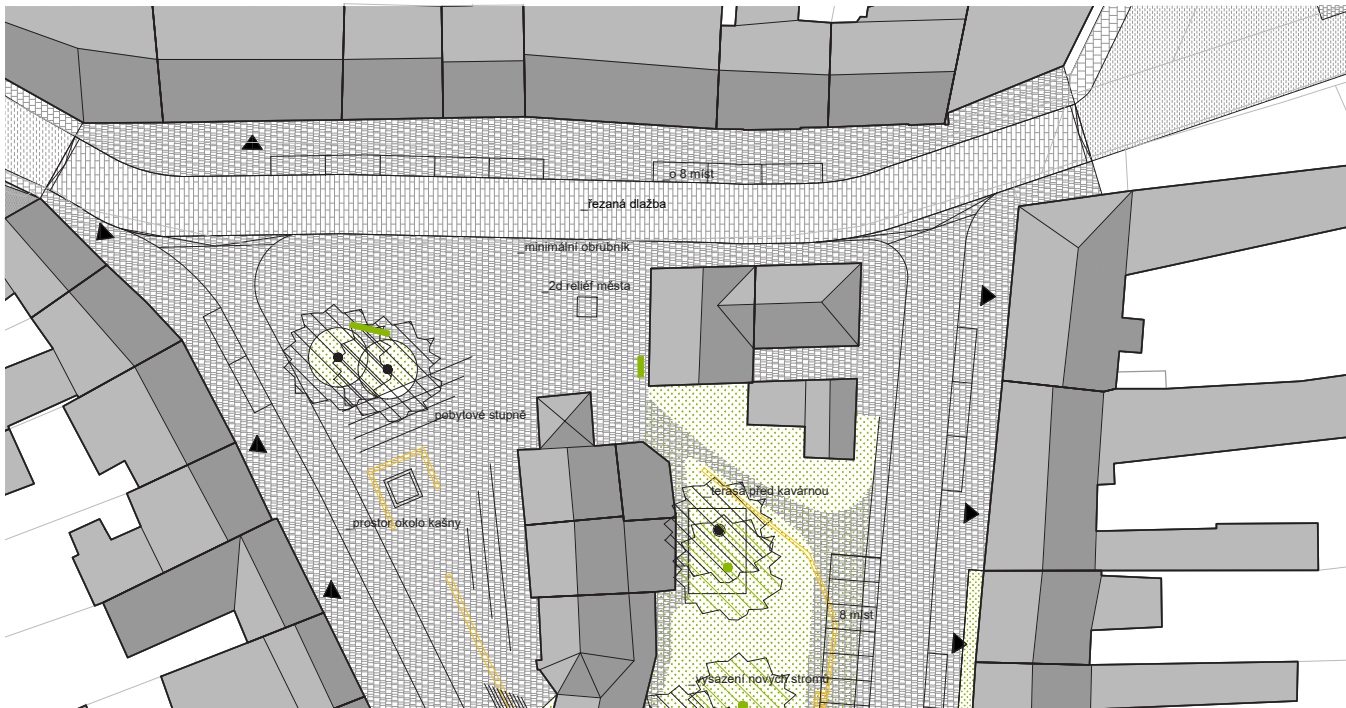
Potenciálem je také blízkost hranic s Rakouskem a také jeho dobrá dostupnost vlakem. Obecně je třeba pracovat i v tomto širším měřítku a právě pomocí dálkových turistických a cyklistických tras, přímým spojením Koněšpěžkou nebo jinou přeshraniční spoluprací spojit Velešín s širším okolím, které s ním souvisí.

Cyklistika a pěší dostupnost

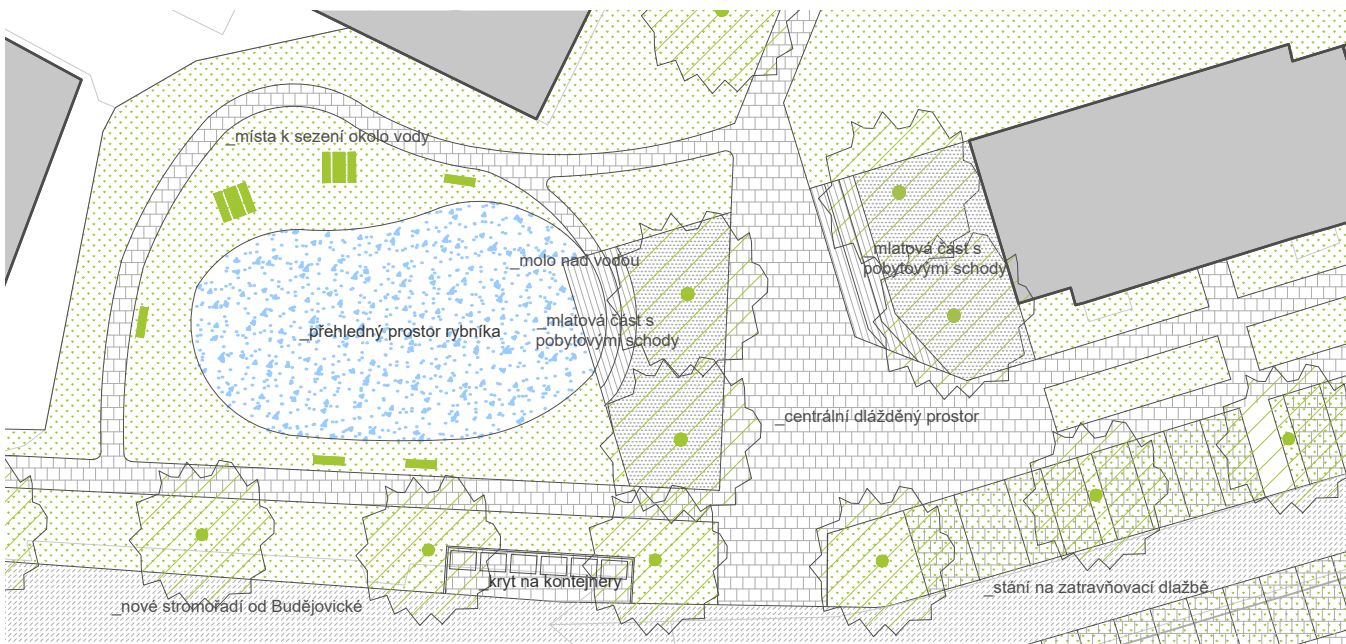
Vzhledem k bohaté okolní krajině a množství atraktivních míst v okolí je napojení Velešína na turistické trasy a cyklostezky velice důležité. Důležitou se zdá cesta podél Malše dále také kolem koněšpěžky. V opačném směru je to propojení na Český Krumlov a naopak nejkratší možná trasa k hradu Velešín. Lidé často hledají lokality pro výlety právě podle turistických tras a podle počtu zajímavostí na mapě. Projít například část dálkové cesty podél koněšpěžky, která vede až do Rakouska, může být lákadlem a také přiláká turisty do centra města. Cykloturistika má možná ještě větší význam, protože se tak dá za den vidět mnoho míst. Když je město připravené a dokáže zaujmout, mnoho lidí se zde může zastavit třeba na kávu, vykoupat se nebo například zajít do muzea.

Veřejný prostor a volný čas

Úprava veřejného prostoru

Tento potenciál samozřejmě souvisí také s vegetací, parky, lokálními centry a propojeními, nicméně se jedná o komplexní téma, které je velkým potenciálem města. Mít reprezentativní a příjemný veřejný prostor pozitivně ovlivňuje pocity i chování lidí. Správná hierarchie a pojetí veřejného prostoru může oživit důležitá místa, kde najednou bude příjemné trávit svůj čas. Zde se například nabízí začít nejdůležitějšími prvky - náměstím a bývalou císařskou cestou, které tvoří dva nejdůležitější veřejné prostory. Dalším důležitým prostorem, který bude brzy aktuální je okolí E55, dnes se sice jedná o nepříjemnou bariéru a zdroj hluku a prachu nicméně v budoucnu se tento prostor může ocitnout uvnitř města a měl by sloužit jako další důležitá vegetační osa s rekreačním potenciálem.

Lokální centra a klidná místa

V rámci města a okolních osad je velice důležité stanovit lokální centra. To je důležité především v rámci města, kde žije mnoho obyvatel a některá místa mají velkou energii. V rámci osad je centrem návěs, která má pro místo velký význam a je jednoduché ji lokalizovat. V rámci města se jedná o místo na sídlišti před prodejnou a Na Vrších u rybníčka. V některých osadách je třeba lokální centrum specifikovat. Lokální centra dále doplňují spíše klidná místa, která už slouží pouze menšímu počtu lidí. Nalezení těchto prostor a jejich umístění je velice důležité jednak pro logické umísťování a hierarchii cest a také pro obyvatele, kterým mají místa sloužit. Pěkné veřejné místo poblíž domova zlepší pocit z místa a sounáležitost s ním. Klidná místa by měla být také v krajině, kde slouží k odpočinku na výletě, procházce nebo také místo, kde můžeme získat informaci nebo zajímavý výhled či jiný vjem.

Zóny odpočinku ve městě

Když nemáte čas zajít na výlet do přírody nebo chcete posedět s přáteli někde venku, mělo by město nabídnout tuto možnost. Velešínu výrazně chybí komponované vegetační plochy a parky. Velkým potenciálem jsou zelená údolí vedoucí z města k vodní nádrži. Ty dnes slouží k procházkám, nicméně není využito jejich potenciál jako míst, kde by bylo možné příjemně posedět například i s dětmi případně si i zasportovat. Tato údolí tvoří přechod mezi městem a krajinou za ním a i proto je tento prostor velice důležitý.

Přímo ve městě také chybí kvalitní park. Ten by měl vzniknout v návaznosti na městský systém zeleně a relativně blízko centra. Nabízí se proto plochy kolem školy. Další plochou by mohla být farní zahrada, která je však soukromá a bylo by třeba vytvořit dohodu s vlastníkem pozemků.

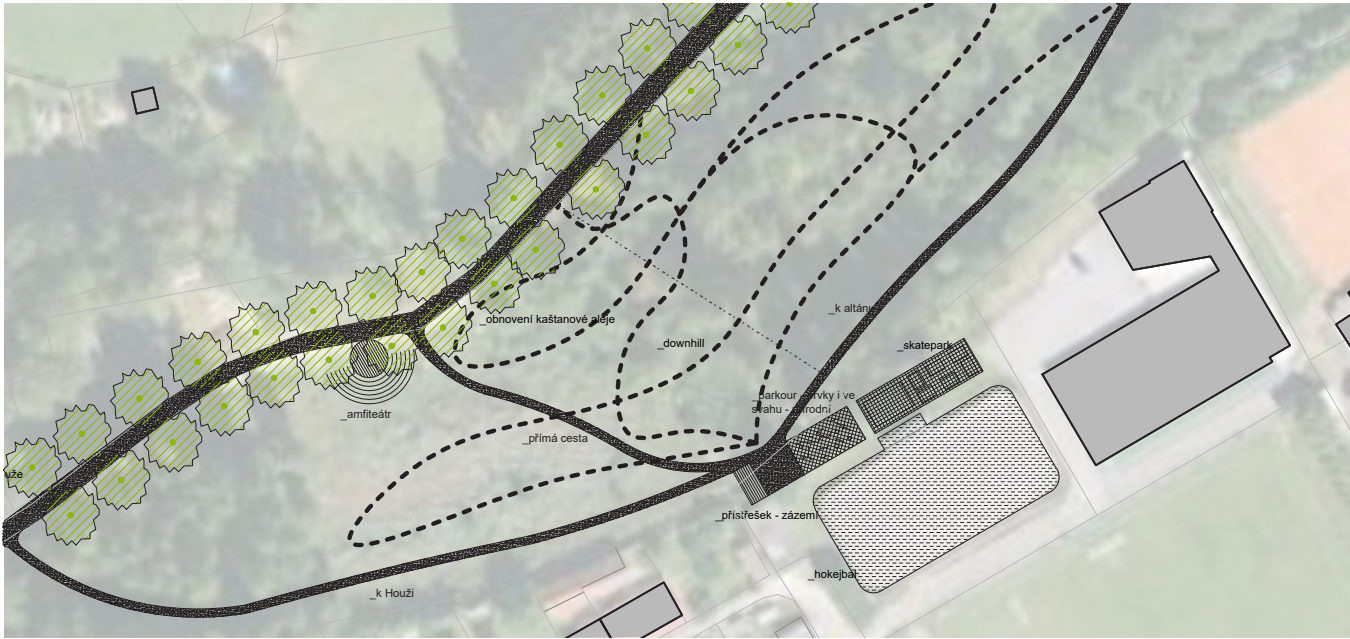
Další rozvoj města

Protože město je dnes hodně sevřené okolními bariérami a krajinnou situací je velice důležitým a aktuálním tématem možnost jeho dalšího prostorového rozvoje. To je nutné řešit koncepčně a neznamená to pouze vymezení ploch pro stavební pozemky. Důležité je především vytvořit kompatibilní městskou strukturu, která bude také obsahovat své lokální centrum, dobré pěší i dopravní napojení na centrum a také plochy k relaxaci. Mělo by jít především o plnohodnotné doplnění a posílení města jako celku. První etapou by mělo být využívání stávajících kapacit, které nabízí stávající zastavěné území. Konkrétně se jedná například o plochu areálu zemědělského družstva případně také okrajovou plochu v areálu Jihostroje. Může se však také jednat o doplnění jednotlivých domů do městské struktury, například na pozemky s dlouhou parcelací kolem náměstí zezadu. Ve vzdálenější budoucnosti, na kterou by už měl být připraven územní plán, by se mělo uvažovat o rozvoji za E55. Z toho jasně vyplývá nevhodnost průmyslové výroby a vytváření nových areálů v tomto místě.

Kulturní a společenský život, spolky

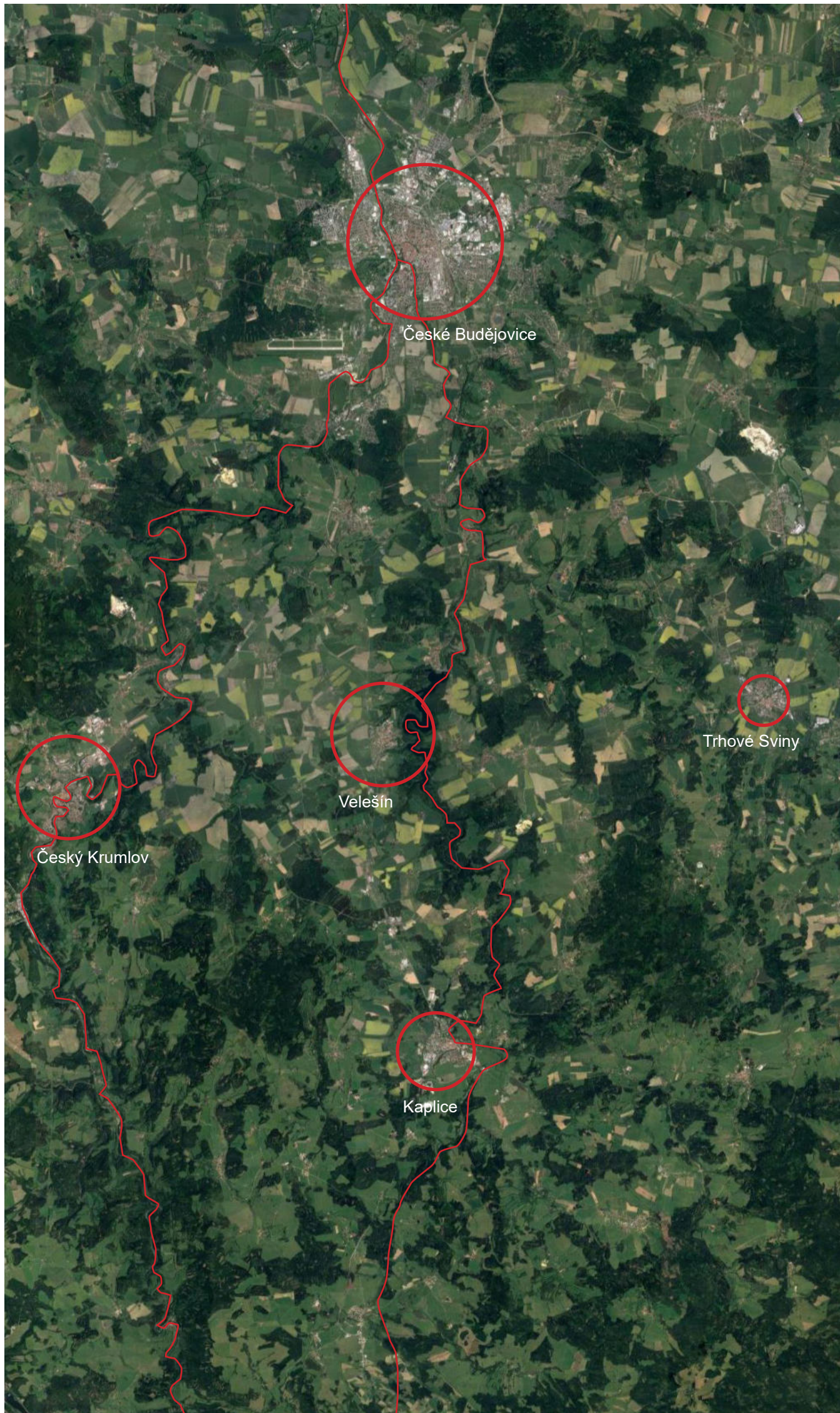
Velešín je, co se týká kulturních akcí, velice aktivním městem. KIC odvádí dobrou práci a jsou zde i prostorové možnosti k pořádání kulturních akcí. Zlepšení je třeba především v prostorech, kde se akce konají. Lépe by mohlo sloužit náměstí, kde se pořádají kulturní akce a které by mělo být nejdůležitějším a hlavně multifunkčním prostorem. Vnitřní kapacity by bylo vhodné doplnit modernějším víceúčelovým sálem, nežli dnes nabízí Podkova. Nabídka menších prostor je i se sálem nové ZUŠ více než dostatečná a kvalitní. Mimo míst pro konání kulturních akcí je důležité také vytvořit prostor pro schůze spolků a podporovat tak jejich činnost. V případě vzniku takového místa, bylo by vhodné snažit se o kooperaci spolků a jejich činnosti například zastřešit každoroční kulturní akcí. Zároveň je vhodné podporovat specifické skupiny obyvatel a pomoci jim především vytvořením zázemí. Jedná se například o dospívající, matky s dětmi nebo důchodce.

Sport a cvičení

Aktivní trávení volného času je dnes, kdy je ho více než dříve, obzvláště důležité. Ideální je poskytnout co nejširší nabídku zázemí, aby lidé nemuseli zbytečně cestovat a okrádat se o čas. Potenciál pro sportování v krytých prostorech mimo stávajících kapacit nabízí především Podkova, kde by mohl vzniknout multifunkční sál i pro cvičení, tanec a podobně. Případné vybudování krytého bazénu by bylo ideální v souvislosti se školou. Nabízí se prostor s několika zahrádkami, který je však v soukromém vlastnictví nebo místo navrhované komunitní zahrady školy, která by se musela umístit jinde. Vzniknout by však také měly prostory pro dospívající děti, které dnes prakticky nemají co dělat. Jedinou plochou je skatepark. Navrhujeme vytvořit bikepark a parkourové přírodní hřiště v jednom ze zelených údolí a více tyto aktivity centralizovat. Vhodné je také lepší zpřístupnění míst v krajině, konkrétně například inline okruhu u Skřidel, což se více týká potenciálu propojení. Obecně je vhodné podporovat cyklistiku a to nejen jako sport, ale také jako ekologický způsob dopravy, který je pro člověka velice přínosný. Dalšími možnými aktivitami jsou zimní sporty - například vybudování dočasného kluziště před poštou - vytvoření šterkového nebo mlatového podkladu. Úprava běžkařských tras dnes bohužel není moc aktuálním tématem.

Širší vztahy - region

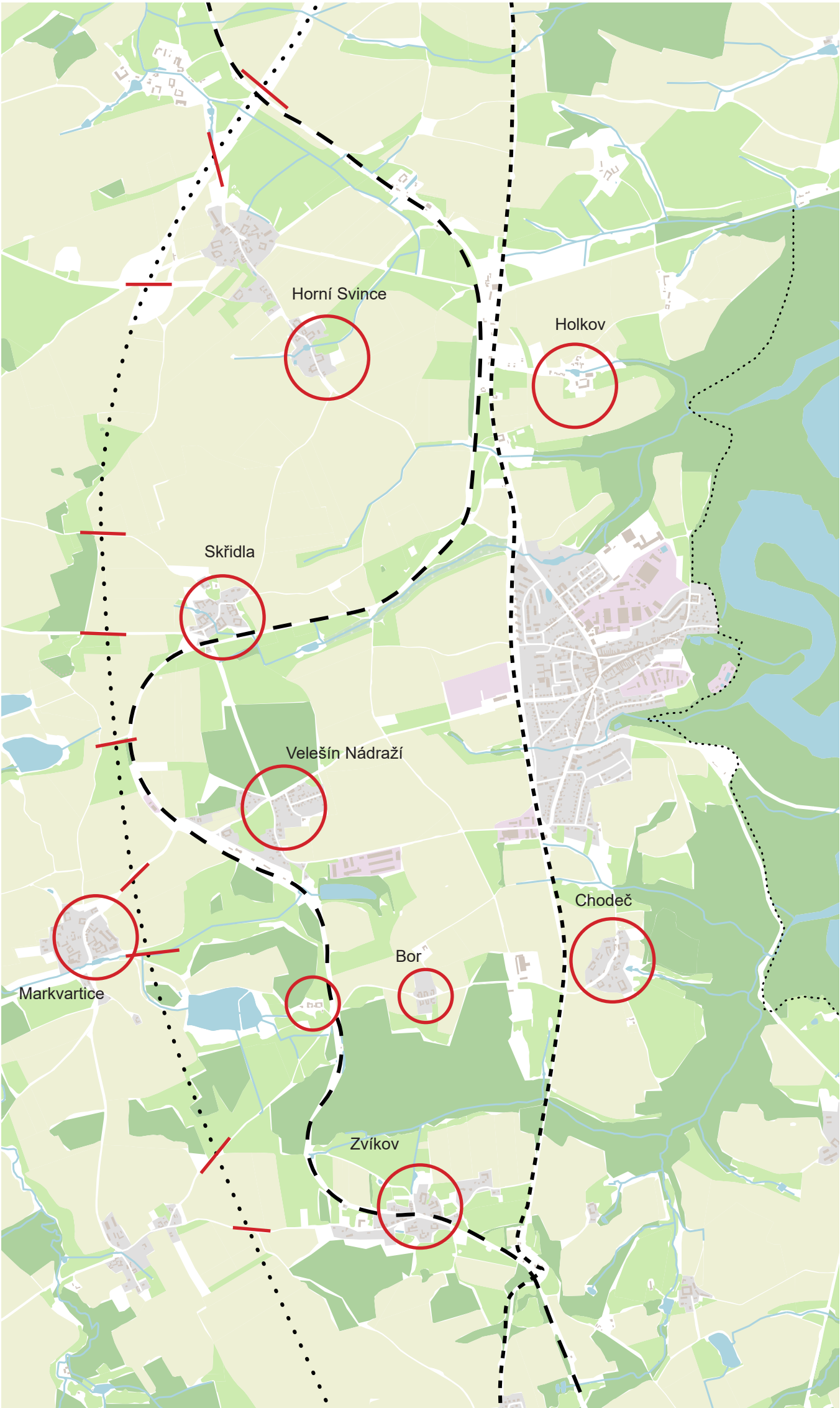

Velešín se nachází mezi několika důležitými sídly. Především se jedná o České Budějovice, kam mnoho lidí jezdí za prací a využívají i další služby. Dalšími městy, kam obyvatelé dojíždí, jsou Český Krumlov a Kaplice, méně už Trhové Sviny. Tato sídla také ukazují nejdůležitější historická propojení. Je nutno dodat, že císařská cesta z Budějovic do Lince měla daleko větší důležitost, než propojení Krumlova s Velešínem a Trhovými Svinami. Cesty však daly Velešínu jeho podobu. Dopravní spojení pomocí veřejné dopravy je do tří nejdůležitějších měst dobré a Velešín by také mohl těžit z dobrého železničního spojení jednak s Prahou, ale také s blízkým Rakouskem. To platí také o nově budované dálnici.

Mezi Velešínem a Budějovicemi se nachází kulturní krajina s množstvím polí a menším množstvím zelených ploch oproti zbytku okolí. Především krajina na západ od města je toho důkazem. V ostatních směrech a především směrem k hranicím se nachází více lesů a ráz krajiny se mění. Tento stav je příležitostí místní kulturní krajinu vytvořit pestřejší a zároveň jinou než v okolí.

Velešín je také součástí spolku Novohradsko - Doudlebsko, který spojuje logicky historicky a geograficky spojené území. Také je členem Svazku města a obcí Pomalší. Tyto svazky jsou pro Velešín hodnotné a podpoří lepší prezentaci obce v rámci regionu a lépe propojí jeho okolí nejen fyzickými vazbami. Severojižní směr, který představují řeky, osa na České Budějovice a také dopravní stavby je z hlediska širších vztahů o mnoho silnější a stálo by za to snažit se podpořit především směr opačný. Konkrétně příjemné propojení s Českým Krumlovem.

Širší vztahy, bariéry

situace širších vztahů a bariér

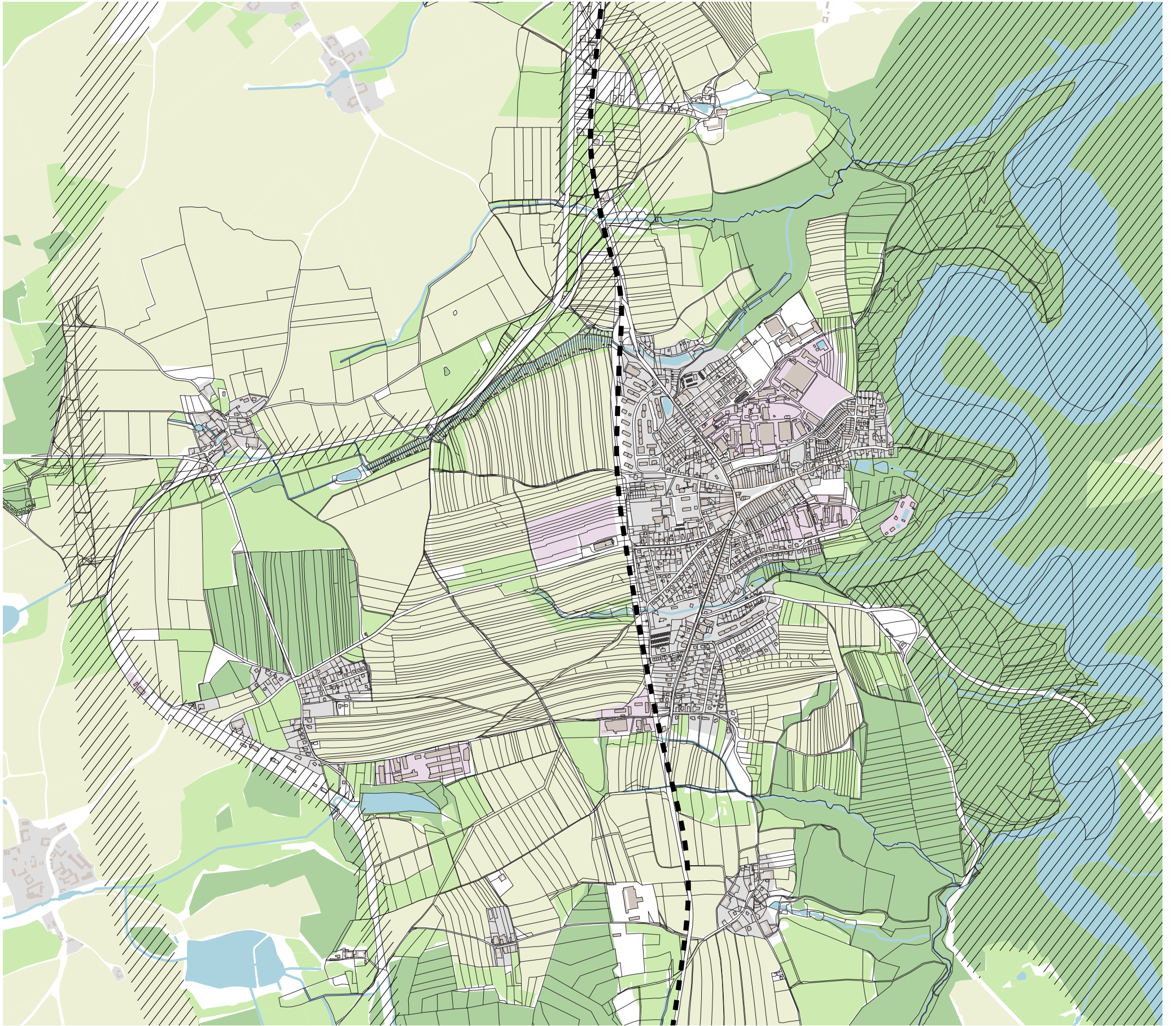
Velešín a jeho blízké okolí definují z velké části bariéry v území. Jako největší z nich vnímáme vodní nádrž, která je však také bohužel nejtrvalejší. Na druhou stranu vychází z řeky Malše, která byla také bariérou, i když menší a samozřejmě přirozenou. Kvalita krajiny před a po výstavbě se bohužel nedá srovnat. Možností je v tomto případě pouze využít kůrovcové kalamity a snažit se o moderní a citlivou obnovu lesa, který bude pestřejší a příjemnější. Nádrž také nabízí krásné výhledy, které je třeba opečovávat a nedovolit vegetaci aby je zakryla.

Nejbližší bariérou je E 55 - silnice první třídy, která je dnes zatížena intenzivní dopravou. V tomto případě je v relativně krátké době na obzoru zlepšení v podobě nové dálnice, která bariéru posouvá alespoň dále od města. Za nového stavu by bylo vhodné komunikaci poměřit především snížením rychlosti a také novými přechody. Naštěstí se na většině míst nejedná o bariéru i terenní. Propojení se západní stranou je velice důležité a je třeba se na něj soustředit také formou zlepšení krajiny. Dočasně je v plánu podchod a určitě doporučujeme zhuštít prachovou a hlukovou vegetační clonu podél komunikace.

Železnice je samozřejmě také bariérou, ale zároveň se jedná o hodnotu a v České Republice s hustou sítí železnic se jedná spíše o součást krajiny. Železniční zastávka sice není přímo v obci, ale železnice alespoň nedělí město a nezpůsobuje další hlukovou zátěž. Když se zastávka lépe propojí (podchodem) může Velešín lépe čerpat i z dobrého dálkového propojení na důležité trati. Mezi bariéry můžeme také počítat ochranné pásmo koněspřežky u Holkova. Chápeme, že pro obyvatele se jedná o znepříjemnění života, nicméně z širšího pohledu se jedná především o potenciál, který zde leží nevyužit. Koněspřežka v těchto místech se může stát nositelem turistického ruchu a ozvláštňením krajiny.

Dálnice, která se bude brzy stavět a odlehčí tak Velešínu přesouvá dopravní bariéru a bohužel ji zvětšuje. Je třeba využít všechna umožněná propojení a přechody a krajinu a cesty na ně navázat. Je třeba také pracovat s odclonením hluku pomocí vegetace, což se týká především Skřidel.

Město však není definováno pouze bariérami. Naopak jsou to spíše cesty a geomorfologická situace, které ho utvářely, a většina těchto vlivů stále existuje. Jsou to také již zmíněná údolí, okolní vsi a propojení s nimi. Aby se katastrální území více sjednotilo, je třeba rozšířit, nebo obnovit síť cest. To samé platí i v napojování na obce v okolních katastrech.

situace prostorového vymezení bariér

Propojení v krajině - hlavní osy

● Zprostupnění krajiny

hlavní propojení s okolím

Hlavní osy

01
Cesta, která vede přes most ke Svatému Janu nad Malší a je také nejkratší cestou ke zřícenině hradu Velešín. Začíná úzkou cestou mezi domy z náměstí a dále by měla ideálně vést přímo přes areál zemědělského družstva. Toto území je velice důležité pro další rozvoj nejbližšího centra města a obzvlášť je nutné místo zprostupnit - stačí Jihostroj na druhé straně náměstí. Dále cesta vede dnes funkční trasou přes údolí přes soukromé pozemky a dále už po silnici. Vhodné by bylo také vytvořit turistickou cestu vedoucí přes most nebo například naučnou stezku na hrad. Cesta by mohla vést blíže k nádrži, i když je zde samozřejmě problém s 1. zónou ochranného pásma. Bylo by dobré, kdyby se alespoň do Sedlce nemuselo jít po silnici.

02
Tato cesta vede dále na Dlouhou a od první se rozděluje nad Cihelnou, kde jsou krásné výhledy na Svatého Jana. Již dnes zde je místo s poukázáním na výhled a určitě by bylo vhodné doplnit lavičkou. Pozemek patřící městu končí u potoka. Zde je úsek, který by bylo vhodné využít nejen pro toto propojení, ale především kvůli konceptu zprostupnění okolních údolí a lepšímu kontaktu s vodou. Tato cesta by mohla vést od místa na křížení potoka s cestou na Chodeč nebo až k benzinové pumpě.

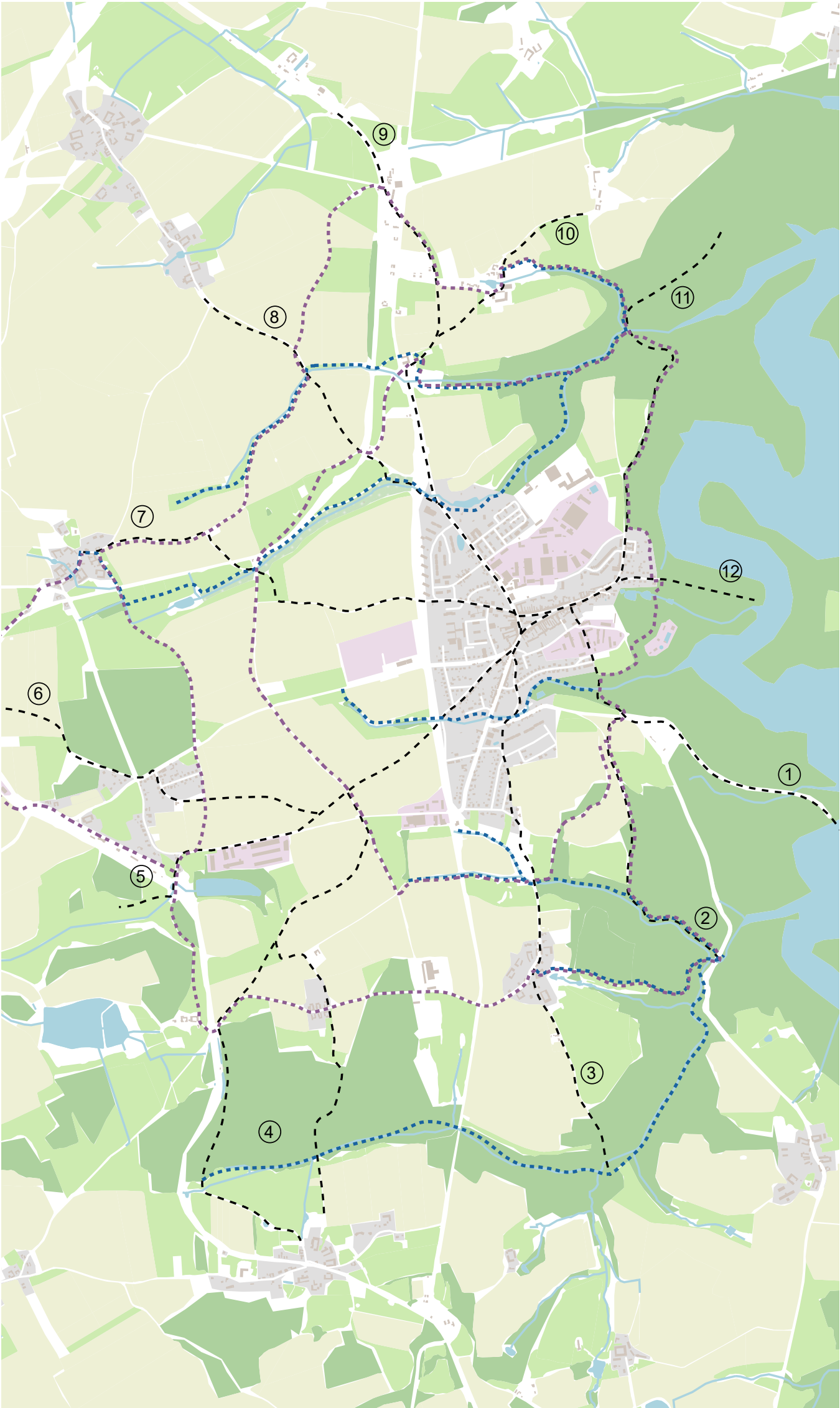
03
Tato cesta vedoucí přes Chodeč a dále na Hřeben je velice důležitou spojnici právě s Chodčí, ale také v rámci města části Nad Cihelnou s náměstím. Tomuto úseku by se měla věnovat větší pozornost a vytvořit příjemný pěší průchod městem. Cesta za městem i na jeho okraji má příjemný venkovský charakter, který doporučujeme zachovat i při budoucí transformaci vzhledem k nové zástavbě.

04
Cesta směřující ke Zvíkovu je naznačena v úseku za Borem ve dvou variantách a i v části před ním může využít více cest. Ven z města je zobrazena ideální varianta s podchodem za koupalištěm v rámci protékajícího potoka. Samozřejmě je možné jít až k benzínce a dále přes průmyslovou část. Historicky samozřejmě ulice V Úvoze pokračovala dále do krajiny a toto spojení je také vhodné pro další důležité cesty na nádraží a do Markvartic. Alternativa vedoucí více podél trati je dnes funkční, i když lesní cesty nejsou v dobrém stavu. Přímější propojení přes Bor není proto klíčové.

05
Směr na Markvartice, asi nejvýznamnější sídlo v relativní blízkosti by měl být využit i k propojení turistickou trasou do Českého Krumlova. Ideální je i návaznost na prostup pod mostem budoucí dálnice. Na výkrese je opět zvolen prostup pod E55, jehož variantami jsou už jen Krumlovská nebo opět cesta kolem benzinky. Myslíme, že propojení turistickou cestou s Českým Krumlovem je důležité a v síti značených cest chybí.

06
Cesta přes Nádraží a dále k Záhorkovickým rybníkům využívá plánovaný prostup biokoridoru pod dálnicí. Dnes však toto spojení nefunguje a nemá až takový význam. Důležité je však propojení s Nádražím, které je dnes po Krumlovské, která je dost dopravně zatížena a chodit ani jezdit na kole po ní není příjemné. Alternativou je proto vybudování cesty podél silnice, která by měla sloužit i cyklistům nebo vybudování propojení za E55 podél komunikace k navržené cestě, jejíž pozemky jsou v majetku státu a města.

Okruhy a potoky

síť nejdůležitějších cest

07
Modelové propojení, které již dnes funguje a bylo by dobré na něm ukázat nové směřování v práci s krajinou a oživení zemědělské pustiny na západ od města. Cesta by ze Skřidely měla pokračovat dále přes dálnici, nicméně zde není podle podkladů jasné, zda zde bude propojení zachováno.

08
Směr na Svince je dalším atraktivním propojením a nejkratší cestou na nádraží, ke koněspřežce a také na asfaltový okruh mezi Skřidly a Horními Svinci. Nejdůležitějším je zprostupnění cesty na státním pozemku a také příjemnost cesty na nádraží. To se týká také rekonstrukce Budějovické.

09
Cesta po koněspřežce je velkým turistickým lákadlem a potenciálem místa. Toto propojení by mohlo v části vedoucí po koněspřežce nahradit stávající trasu turistické cesty a také by bylo dobré vést tudy i cyklotrasu směrem na České Budějovice. Důležitým úsekem je však také Budějovická, která je zmíněna už v předchozím bodě, ale také na ní navazující stará cesta rovnoběžná s E55. Ta zajišťuje propojení na Holkov, důležité místo na koněspřežce s restaurací a koupáním.

10
Obnovení historické cesty a nejkratšího propojení na Holkov od letního parketu by bylo příjemným a důležitým propojením. Pozemek je však v soukromém vlastnictví. Cesta pak dále logicky navazuje do Horních Vesců. Důležité místo na cestě je u barokní sochy nad Holkovem. Zde by mělo vzniknout příjemné místo pod stromy. Na vhodnou větev by se mohla umístit i houpačka.

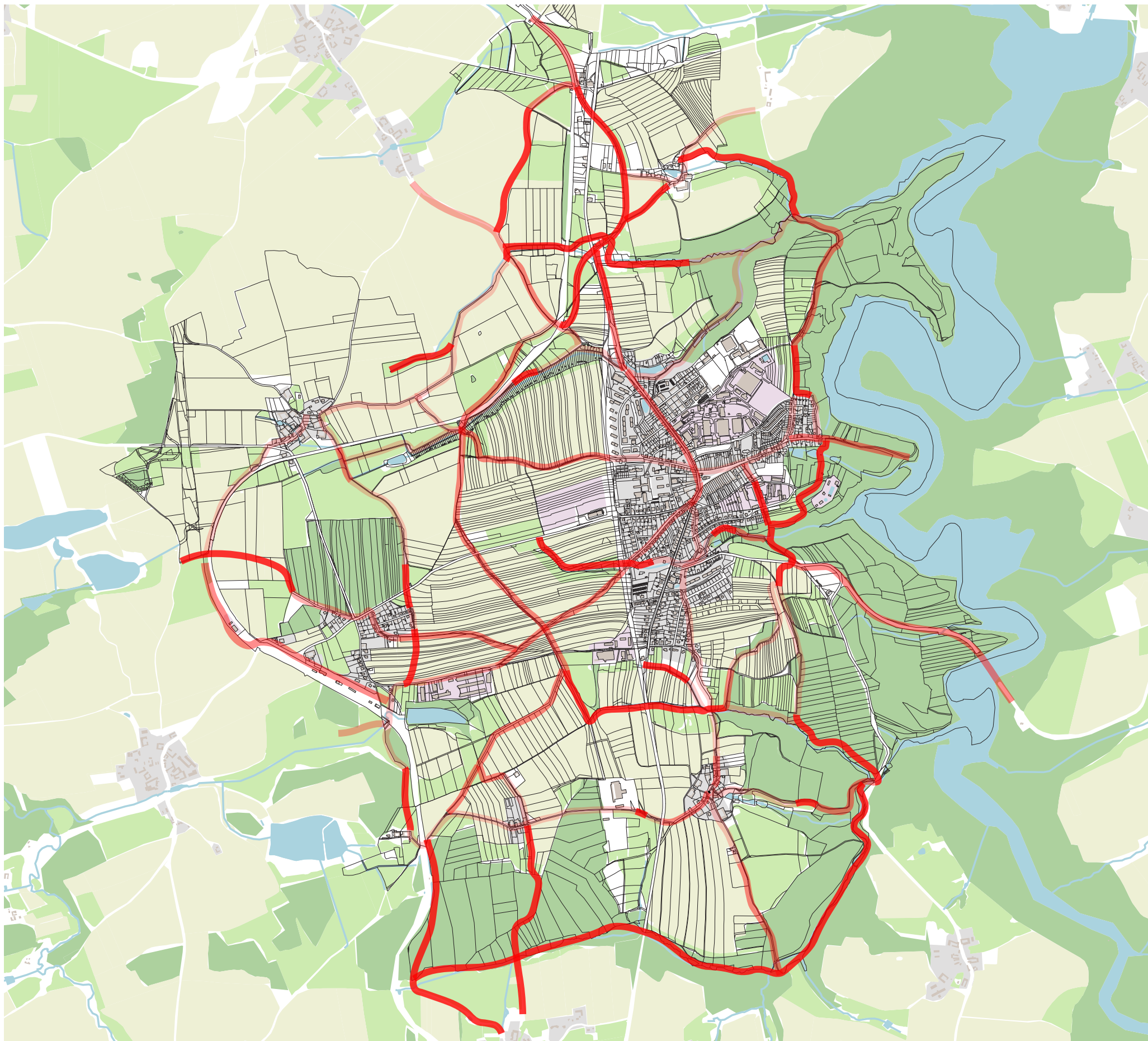
11
Stávající cesta po betonce na Římov. Zde je několik zajímavých míst a zastavení, která je vhodné doplnit mobiliárem a informacemi o místech. Ideálně zajímavě podanými, které mohou částečně zaujmout i děti. Tato cesta je dnes velice využívána a pro mnoho cyklistů tvoří příjezd k městu.

12
Bývalá důležitá cesta spojující oba břehy Malše. Dnes nejreálnějším propojením se zdá lanový most. Toto řešení je však velice nákladné a dnes se nezdá být prioritou. Propojení je však velice důležité a do budoucna je třeba o nějakém řešení uvažovat. Možná by se mohlo alespoň jednou za rok například při akci na hradě zajistit povolení k převezení lidí člunem/přívosem.

Okruhy
Procházkové okruhy doplňují páteřní síť cest v radiálním směru. Snaží se také spojit zajímavá a důležitá místa v krajině. V mapě jsou vyznačeny pouze dva, kratší po blízkém okolí Velešína a dlouhý propojující okolní obce. To neznamena, že nemůže vzniknout značený okruh například pouze na koněspřežku. Naopak pomocí hlavních os, těchto dvou okruhů a také cest podél potoků popsaných níže lze vytvořit okruhů opravdu mnoho. Síť těchto páteřních cest ještě doplňují další propojení ukázaná na dalších kartách.

Cesty podél potoků
Potoky a voda obecně jsou pro Velešín a jeho okolí velice důležité. Potok je přirozenou krajinnou osou a těžištěm okolí. Proto je logické využít toho a vytvořit kolem cesty. Navíc cesta podél potoka nebo jiného vodního prvku je většinou pestřejší a zábavnější. Údolí jsou dále detailněji popsána.

Majetkové poměry - hlavní cesty

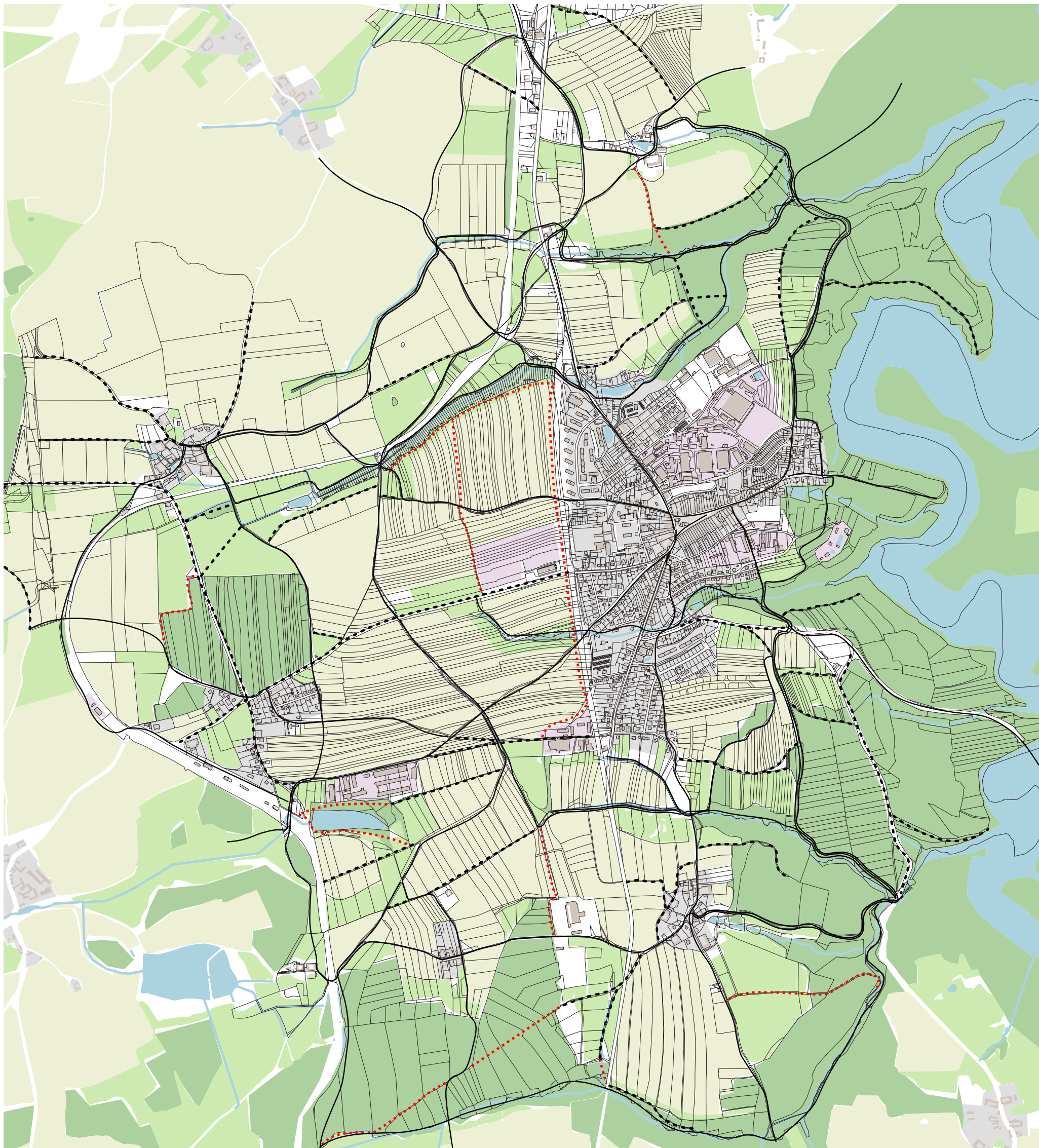

situace s vyznačením majetkových poměrů na hlavních cestách

Všechny vyznačené cesty mají podle nás velký význam pro fungování krajiny a jejího příjemného užívání obyvateli města a okolních obcí. Některé ze soukromých cest již dnes fungují jako cesty a naopak některé cesty ať už státní nebo městské tak nefungují. Zde je určitě vhodné začít a také rozvynout komunikaci s okolními obcemi, kde například propojení chybí. Cesty jsou popsány na dřívějších kartách včetně jejich významu a tato karta slouží jako grafické zjednodušení pro práci s nimi.

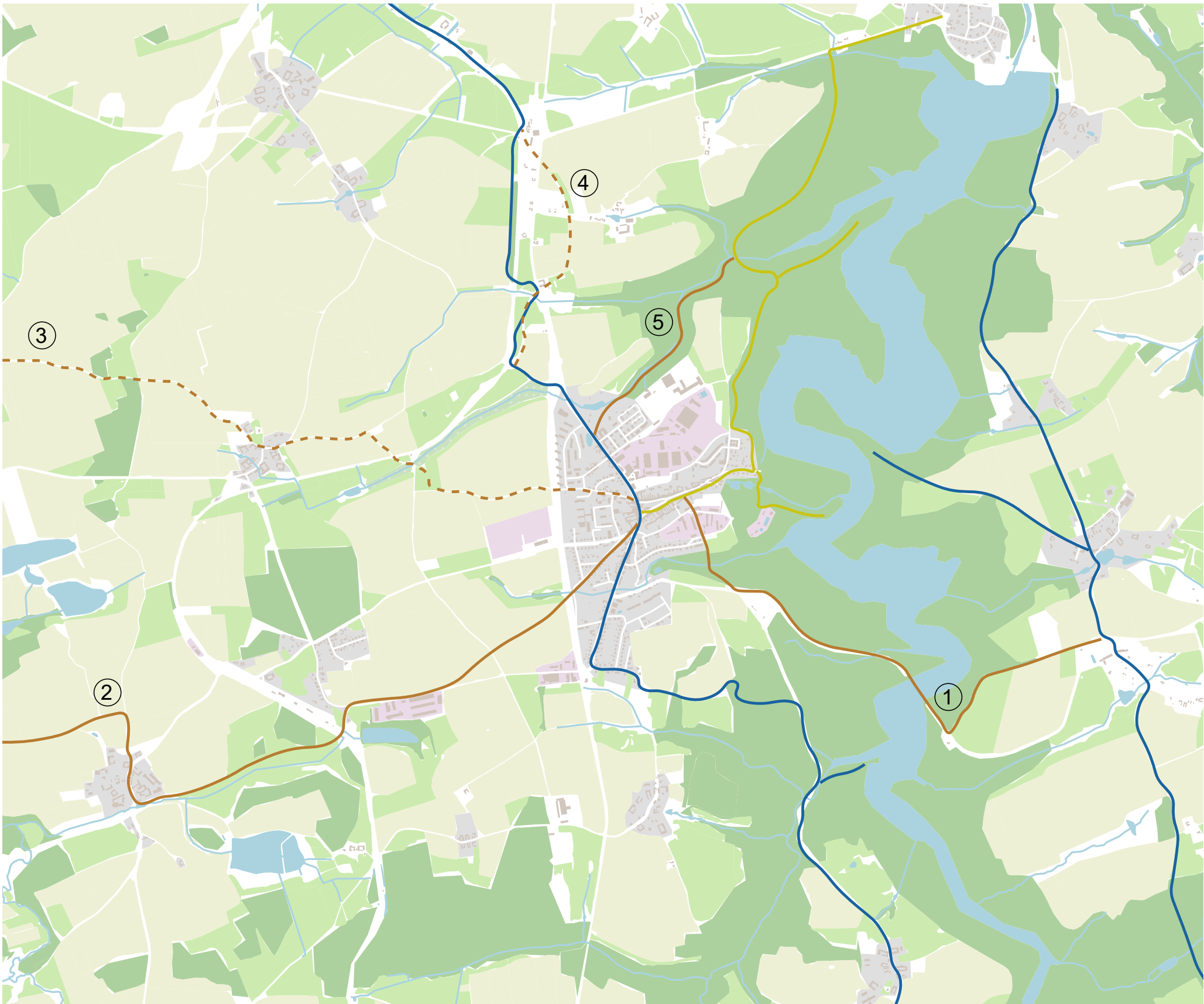
	majetek města
	majetek státu
	soukromý majetek

Další propojení

doplňující propojení (červeně s soukromém vlastnictví)

Turistické trasy a cyklotrasy

stávající a nově navrhované turistické trasy

01

Trasa z Velešína směrem do Svatého Jana je podle nás velice důležitá vzhledem k tomu, že jde o jediné propojení přes Malši po velice dlouhých úsecích. Propojují se tak oba břehy a také obě turistické trasy vedoucí na nich. Zároveň by se jednalo o spojení turistickou trasou směrem na hrad Velešín. Trasa také počítá s obejitím silnice za mostem a využití stávajících cest na druhém břehu.

02

Trasa směrem na Český Krumlov je vlastně pokračováním cesty od Svatého Jana. Propojení s Krumlovem je velice důležité a vyložene zde chybí. Opět jde spíše o příčné (východozápadní) propojení, které tentokrát spojuje údolí Vltavy a Malše. Důležitost propojení je také zjevná kvůli další bariéře v podobě dálnice v tomto směru. Bylo by vhodné najít dobrý průchod jak ji překonat společně s železnicí.

03

Jedná se o jednodušší variantu, která vede po stávajících cestách a také by sloužila velice dobře. Důležitým momentem je překonání dálnice, ke kterému nemáme dostatek informací. Z tohoto pohledu je dlouhý most přes biokoridor u Markvartic nejvhodnějším místem.

04

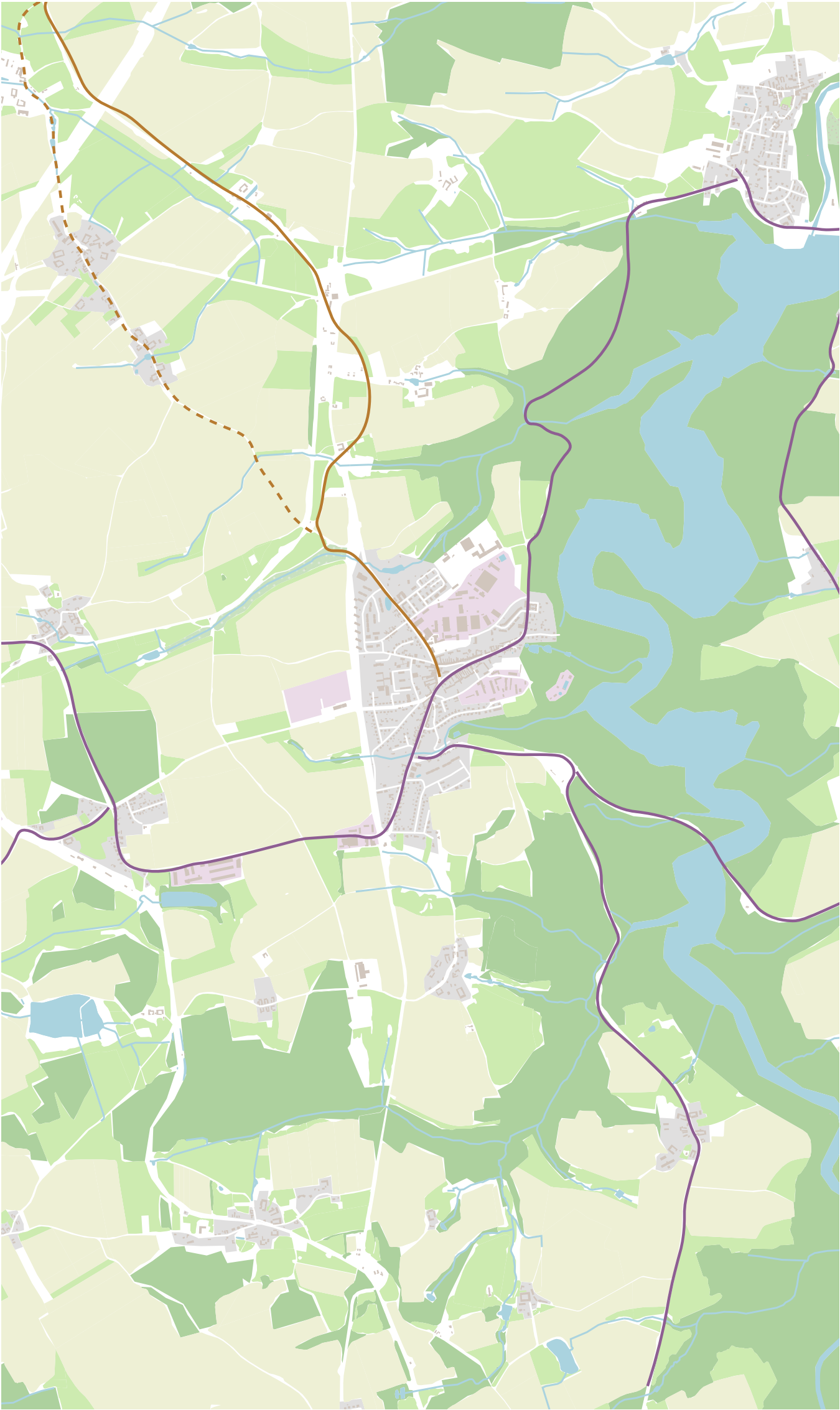
Jedná se pouze o přetrasování stávající trasy za předpokladu, že se povede obnovit dráhu koněspřežky.

05

Městem navrhované propojení k betonce, které vede údolím potoka je velice vhodným doplněním sítě cest. Obzvláště při plánované transformaci údolí jako lesoparku obsahujícího i různé prvky pro děti a dospělé.

Cyklotrasy

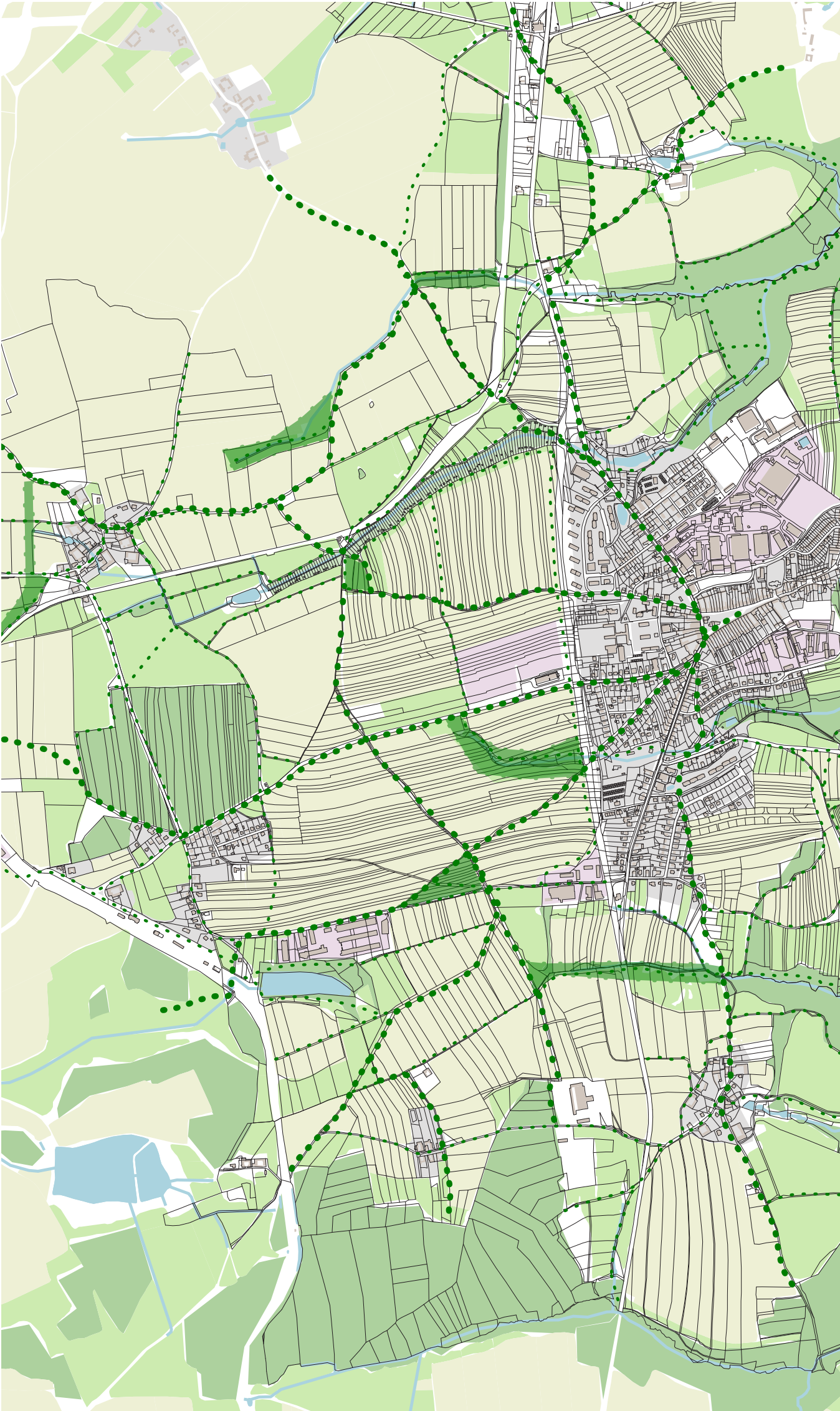
Síť cyklotras je v okolí Velešína rozvinutá a jako vhodné doplnění nám přijde alternativní cesta směrem na České Budějovice vedoucí po koněspřežce a dále po modré. Nabídne se tím další možnost kudy jet, která není tolik zpevněná a zároveň dojde k větší propagaci koněspřežky.

stávající a nově navrhované cyklotrasy

Řešení krajinné zeleně, intravilán

● Zlepšení pestrosti krajiny

situace řešení krajinné zeleně

V rámci řešení systému krajinné zeleně jsme intenzivně spolupracovali především s geobotanikem, jehož texty budou včetně detailnějších informací dále v koncepci. Celkové řešení zpracovává komplexně celý katastr s ohledem nejen na krajinu, ale také z pohledu majetků, propojení a důležitosti jednotlivých míst.

Vytypovali jsme několik důležitých území nebo prvků, které jsou dále popsány a pomocí nich by se mělo zlepšit fungování krajiny jednak z pohledu ekologického, ale také jejího fungování pro obyvatele.

Mimo vymezených ploch jsou nositeli pestrosti především cesty, které jsou ve výkrese značeny podle jejich důležitosti. Obecně to znamená, že například nejdůležitější cesty by měly být lemovány stromy s větší korunou tak, aby se vytvořila jistá logičnost a hierarchie. Naopak menší propojky mohou být pojednány spíše řidším stromořadím s občasnými keři a podobně. Na druhou stranu není třeba brát toto dogmaticky, když nebude kolem některé cesty dostatek místa, vždy je lepší udělat alespoň něco a naopak některé úseky mohou pomocí krásné aleje nebo stromořadí svou důležitost získat. Důležitá je také návaznost města na krajinu, se kterou je třeba také pracovat. Každá cesta která vede ven z města by měla plynule přejít do krajiny a změnit svůj charakter z městské na krajinnou. Toho se právě dá nejlépe dosáhnout doprovodnou vegetací nebo v důležitých místech lavičkou kus za zástavbou. Zároveň i rozhraní mezi městem a krajinou by mělo být důstojné. Klasickým předělem je například záhumení cesta lemovaná po jedné straně stromy. Ty změkčují tvrdý přechod mezi domy a například polem. U Velešína je tento přechod většinou přirozený kvůli přírodním překážkám, v některých místech, například Nad Cihelnou je třeba tomuto detailu dát dostatek pozornosti.

Intravilán

Intravilán Velešína obsahuje poměrně pestrout vegetaci velmi rozdílných kvalit. Například sídlištní zeleň směrem k dnešní státovce je poměrně povedená, pestrá a stanovištně vhodná a pravděpodobně i schopná vydržet i výrazné zhoršení klimatických podmínek. Naopak vegetace centrálního náměstí a okolí trpí socialistickým schématem výsadeb jehličnanů na naprosto nevhodná místa (například okolo památníku); také povrchy ulic a parkování, z větší části zpevněné, příliš nepřejí dobrému zdravotnímu stavu stromů. Navrhujeme výrazné navýšení rozlohy a počtu stromů i keřů; východní okraj města je “teplejší” a snese i teplomilnější druhy jako habr obecný nebo dub letní; zde je také možno sázet citlivější ovocné dřeviny (hrušně, třešně). Západní okraj Velešína je naopak více “boreální” s výraznější expozicí povětrnostním vlivům a chladnějším chodem klimatu včetně zvýšeného nebezpečí zimního poškození námrazou. Zde doporučujeme výsadbu autochtonních druhů s dominancí jeřábu ptačího, javoru klenu, jasanu ztepilého a odolnějších ovocných dřevin (jabloní). V centru města pak lze sázet i osvědčené městské exoty - jerlín japonský, katalpu trubačolistou nebo třeba odolný a velmi dekorativní liliovník tulipánokvětý. K úvaze je i výsadba buku lesního, který je neprávem opomíjenou intravilání dřevinou středních a vyšších poloh. Lípy jsou samozřejmě také vhodné, ale lepší je mít ve městě větší druhovou diverzitu. Stromy doporučujeme vysazovat v průběhu historických alejí nebo cest.

Koněspřežná dráha - koncepce

● Práce s potenciálem

muzeum v Českých Budějovicích

přepražní stanice

muzeum v Bujanově

násep za Rybníkem

muzeum Kerschbaum

Restaurace U koňské dráhy

viadukt v Holkově

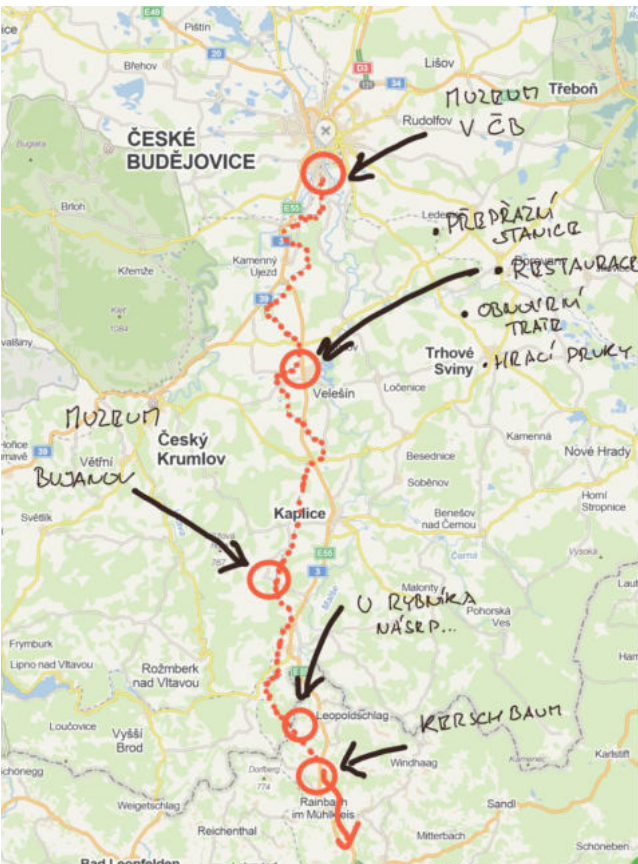

Kerschbaum - replika

Koněspřežná dráha je nejdůležitější památkou na katastru Velešína a zároveň největším potenciálem co se turistického ruchu týká. V rámci dráhy na našem území je úsek ve Velešíně nejzachovalejší, protože na většině bylo těleso využito pro stávající železnici. Koněspřežná železnice byla první v Evropě a uvedena do provozu byla mezi lety 1827-36 mezi městy České Budějovice - Linec - Gmunden. Tento rámec je velice důležitý a je třeba se vztáhnout k celému dílu.

Reálně by to měla být iniciace vyznačení cyklostezky, která by měla vycházet ze stávající sítě cyklostezek. Ta by měla propojit na české straně všechny pozůstatky a muzea - České Budějovice, Velešín, Bujanov a náspy za Rybníkem. Důležité je však také napojení na rakouskou stranu a Kerschbaum, které by mělo vzniknout. Jedná se o asi kilometrový úsek mezi stávajícími cyklostezkami, který by bylo třeba doznačit nebo případně upravit. Na všech těchto místech by se také člověk měl přehledně dozvědět o možnostech a místech, která je možné navštívit. Vzhledem k tomu, že se jedná o národní kulturní památku a tedy velmi významný prvek by se to mohlo podařit. Současně by bylo dobré navázat spolupráci s jihočeským muzeem v Českých Budějovicích ohledně propagace a případně také centrem v Kerschbaumu. Ideální by bylo vymyslet nějakou akci, která by přitáhla místní z okolí a případně i turisty jako Koláčkové slavnosti v Bujanově. K tomu by se také dalo využít zázemí restaurace a parketu. Akce by mohla být zaštitěna nějakým spolkem nebo spolky. Existuje také webová stránka v němčině (<https://www.pferdeeisenbahn.at/>), která mimo jiné zpracovává jednotlivé pěší úseky včetně propojení od Bujanova. Ideální by bylo tyto stránky udělat oboujazyčné a dopracovat i úseky až do Českých Budějovic.

Velešín, jakožto místo s nejvíce památkami by měl tuto snahu iniciovat i proto, že také může nejvíce získat. Podmínky jsou samozřejmě složité vzhledem k soukromým majetkům. Nicméně to by nemělo snížit snahu o zlepšení stávající situace i dílčími projekty, které je právě možné uskutečnit. V rámci celku by úsek na katastru Velešína měl působit jako jeden celek, který už dnes má co nabídnout pro svojí prezentaci. Konkrétní místa a pojednání Koněspřežky na katastru Velešína jsou popsána na další kartě.

schema míst

Koněspřežná dráha - místa

V relativně krátkém úseku, který je možno projít pěšky za krátkou dobu se nachází několik zajímavých míst, která navrhujeme v ideálním případě propojit přímo ve stopě koněspřežky. Návaznost na další vzdálenější místa je popsána na předchozí kartě, nicméně je třeba se také věnovat detailu a úseku, který je možné lépe ovlivnit. Jednotlivá místa jsou popsána dále, vzhledem k důležitosti památky by mohl vzniknout jednotný designový jazyk informací, značení a podobně. Zároveň by na všech zastaveních a zajímavých místech mohl být stejný mobiliář případně jiné společné prvky.

01 Přepražní stanice

Jedná se o velice cennou a zajímavou budovu, bohužel štítová stěna je orientovaná do hlavní ulice a tudíž je tento předprostor jen těžko využitelný. Navrhujeme vysadit dvě lípy nebo jiné stromy s velkou korunou, které dodají místu příjemnější charakter, ale zároveň nebudou moc bránit pohledu na cennou stavbu. Vlastní venkovní zázemí by mohlo být v místě vedle stavby nebo případně za ní. Je zde také detail pumpy, která by se měla zrestaurovat. Přepřahací stanice může více využívat zadní fasádu a hlavní silnici odclonit stromy, popřípadě zdí nebo kultivovaným plotem. Pojednání prostor závisí na jejich využití. V tomto místě by bylo ideální vytvořit expozici, která by především popisovala přímo v místě funkci tohoto objektu. Ta by měla být jednoduchá a interaktivní a také vhodná pro děti. Zároveň by zde v sezoně mohlo být posezení s jednoduchým občerstvením, případně ubytování. I v případě nevyužívání objektu pro veřejnost je vhodné umístit informace o místě a místo zastavení s posezením. To by se mělo umístit u pumpy nebo proti ní na pozemku města a blízko turistické trasy a nově navrhované cyklotrasy.

02 rozcestí k Holkovu

Od přepražní stanice je několik možností kudy se dostat jednak k Holkovu a jednak k restauraci. Ideální variantou je výkup nebo dohoda o využívání pozemků a zprostupnění přímo původní trasy koněspřežky. Dobré by bylo vytvořit alespoň nějaké propojení jižně od E55 aby byl člověk alespoň v kontaktu s koněspřežkou a také zde vzniklo nové propojení. Na rozcestí s cestou by mělo vzniknout odpočinkové místo.

03 úsek loukou

Podobu případně obnovené koněspřežky je třeba projednat především s památkáři. Pravděpodobně by měla vzniknout alej nebo stromořadí, která dříve tvořila stín i ochranu. Ideální by bylo navrátit původní podobu kolejí a ty případně využívat jako turistický prvek pro různá vozítka nebo hračky. Zároveň by zde mohlo být využito blízkosti restaurace a rybníka. Tyto jsou velkou hodnotou a společně s koněspřežkou zde může vzniknout ještě atraktivnější místo. Po dohodě by se také mohlo využít blízkého chovu koní, který má ve vztahu ke koněspřežce velkou souvislost.

velká lavice - Rosty

lavička Ekta

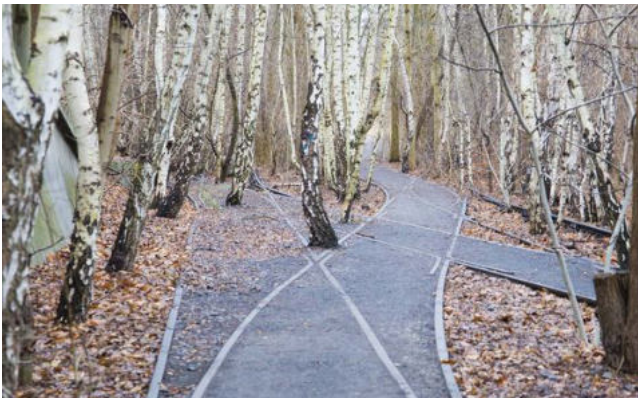
koš Robust

komplexní informační systém

přírodní informační tabule

moderní využití prvku kolejí

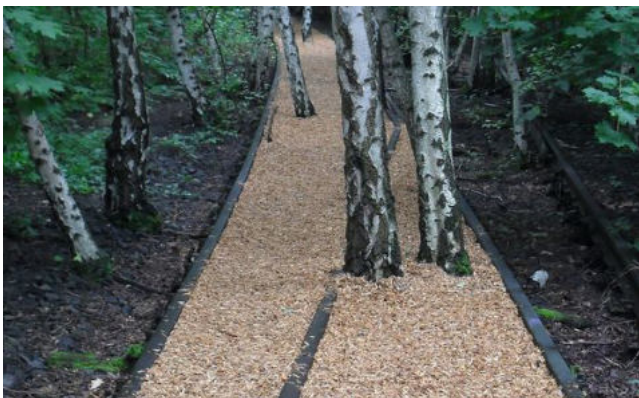
využití kolejí

využití kolejí

elegantní informační tabule

Kerschbaum - replika

04 restaurace

Jedná se o asi nejdůležitější místo na koněspřežce i vzhledem k tomu, že dnes již dnes relativně dobře funguje. Vzhledem k dostavění dálnice se restaurace bude muset částečně přeorientovat z klientely řidičů projíždějících vozidel. Ta sice může částečně zůstat vzhledem ke sjezdu z dálnice, ale nebude tak silná. Naopak turistický potenciál koněspřežky, kterou je v plánu částečně obnovit může znamenat příliv nových zákazníků. Mohlo by zde vzniknout kulturně odpočinkové centrum - restaurace, koupání s občerstvením, kulturní akce a také expozice s vysvětlením místa a jeho funkce například v návaznosti na restauraci. Jako důležitý prvek nám přijde umožnění prostupnosti v původní stopě koněspřežky přímo kolem restaurace. Zde by mohl vzniknout odkaz například kolejí v dlažbě, tematického mobiliáře a podobně. Obecně přístup k restauraci je dnes přizpůsoben velkému množství dopravy a hluku, bylo by však v budoucnu lepší prostor zahrádky otevřít, aby byl vidět od mostku společně s případným prostupem. Odtud by se případně také mohly řešit aktivity na nově zbudovaném úseku na sever od objektu. Velký prostor parkoviště dnes působí velice nepříjemně a ideálně by se mohl zmenšit a osázet stromy. Ty by i stínily auta a nebyla by zde taková holá prашná plocha.

05 mostek u Restaurace

Především jde o napojení této památky na další místa na koněspřežce a v krajině. Je určitě dobré vést tudy turistickou trasu a kolem i cyklostezku.

06 obnovení úseku

Zde by měl vzniknout obnovený úsek koněspřežky, který je velice důležitý, protože dobře propojuje Velešínské nádraží s restaurací a parketem příjemnou a zajímavou cestou. Ta také navazuje na plánovaný podchod. Je zde sice kratší cesta podél E55, ale ta nenabízí tolik zajímavostí a je spíše nejrychlejší spojnici.

07 nádraží

Je prvním místem, které mnoho návštěvníků uvidí a přítomnost potenciálně největší atrakce je důležitá pro první dojem z místa. Kdyby na žádném místě nevznikla expozice o Koněspřežné dráze, měla by asi vzniknout zde, přímo u ní. Může se jednat o malý objekt, který by sloužil také jako zastávka a mohl by být otevřený stále. Návštěvník by se zde mohl dozvědět základní informace o celém díle a především zajímavosti z výstavby a role Velešína, který dráha objíždí. Variantou je udělat venkovní expozici s posezením. Expozice by v obou případech měla být jednoduchá bez dlouhých textů, vypichující jednotlivé důležité údaje a zajímavosti. Měla by také ukázat ostatní zachovalá místa v katastru i mimo něj.

08 mostek za nádražím

Je velice blízko dnešní železnici a je v jejím ochranném pásmu. Dle našeho názoru by se na něho však nemělo zapomínat a minimálně k němu vysekat cestu a starat se aby nezaruštal. Jedná se o další zajímavost, kterých se mnoho nedochovalo.

Řešená místa ve městě

- 01 Náměstí J. V. Kamaryta
- 02 Funkce na náměstí
- 03 Latrán
- 04 Parčík
- 05 Autobusové nádraží
- 06 Jihostroj
- 07 Škola
- 08 Budějovická
- 09 Sídliště
- 10 Nad Cihelnou

Relaxační, zelené zóny

- 11 Zelený pás kolem E55
- 12 Zelená osa městem
- 13 Údolí skřidelského potoka
- 14 Údolí koupaliště - Lazeček

Budoucí rozvoj města

- 15 Zástavba bývalého JZD
- 16 Dostavba Nad Cihelnou
- 17 Zástavba za E55

Náměstí J. V. Kamarýta

Hlavní reprezentativní prostor

nadhledová perspektiva spodní části náměstí

Náměstí je neoddiskutovatelným centrem města a jako jediný prostor má také potenciál jím být. Ještě v minulém století se Velešín rozkládal pouze okolo tohoto veřejného multifunkčního prostoru. Počet obyvatel města je dnes několikanásobný, ale náměstí patří do každodenního života možná i méně lidí. I v dnešní době, kdy mnoho lidí jezdí nakupovat do Českých Budějovic a Krumlova však náměstí plní funkci centra města a soustřeďuje největší energii. Je zde několik obchodů, městský úřad, infocentrum, příjemná vegetace i restaurační kapacity. Náměstí je také velice stavebně zachovalé, i když jednotlivé domy často ztratili postupnými přestavbami svou historickou podobu. Obzvlášť dvě věže kostelů a svažující se terén k Malši propůjčují místu velice příjemný a zajímavý charakter. I vzhledem k anketě považujeme proto tento prostor za klíčové místo, kde by měla proběhnout úprava prostoru tak, aby náměstí jednak mohlo lépe fungovat, ale také aby bylo reprezentativním prostorem, na který budou obyvatelé hrdí a osloví i návštěvníky odjinud.

Hlavním konceptem je zachování a zjasnění dělení náměstí na živou část "náměstí", kde probíhá většina rušného každodenního života a klidnější část "náves" sloužící více odpočinku, sousedskému životu a příležitostným akcím. Bývalý kostel sv. Filipa a Jakuba společně s městským úřadem právě náměstí dělí. Nakupování, práce, dopravní ruch a podobně se bude odehrávat především v horní části náměstí. Ta bude více zpevněná štetovanou nebo případně lámanou dlažbou, dovolí lepší pohyb lidí a vytvoří živé centrum města. Naopak klidnější část pod kostelem odráží menší energii a spíše vesnický charakter prostoru. Proto zde navrhujeme pouze prostor více zjednodušit v rámci terénních úprav a zpřehlednit vhodnějším řešením zeleně. Místo by mělo fungovat jako příjemný prostor k posezení pod stromy při každodenní procházce a zároveň nebránit pořádání větších kulturních nebo jiných akcí.

nadhledová perspektiva horní části náměstí

perspektiva terasy kavárny a spodní části náměstí

pobytové stupně ze dřeva - teplý materiál

moderní kašna mezi stromy

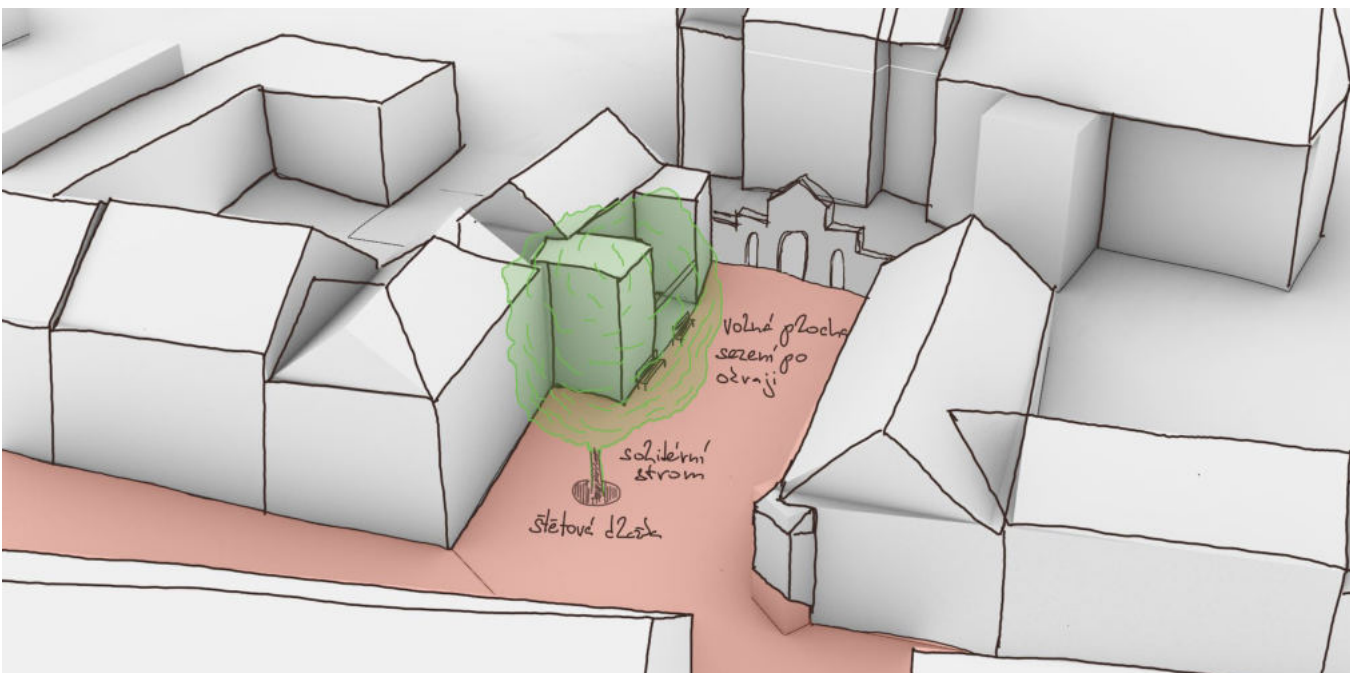
perspektiva prostoru u kašny

terasa kavárny

atypický prvek u kašny a u lip nad pobytovými schody

perspektiva prostoru před kostelem

Prostor před kostelem je velice důležitým místem ve spodní části náměstí. Jednak se jedná o předprostor kostela, kam obzvlášť v neděli chodí mnoho lidí, ale také se zde mohou konat akce spojené s Kantůrkovcem. Tímto místem také vlastně začíná prostor náměstí, a proto by mělo být pojednáno ve stejném materiálu. V prostoru navrhujeme jeden solitérní strom, který by neměl bránit v pohledu na kostel, ale zároveň prostor obohatil a vytvořil stín. Navrhujeme také několik laviček po obvodu. Důležité je také myslet na místa na přenosné stánky pro konání akcí. Vzhledem ke svažitému terénu by asi měly být vytvořeny na míru, protože vytvářet v prostoru schody by pro každodenní provoz nebylo vhodné a tvořilo by to bariéru a dělilo prostor.

situace náměstí 1:500

snížený žlab odvodnění, přechod materiálů v jedné úrovni

snížený žlab odvodnění, přechod materiálů v jedné úrovni

štetová dlažba - nutné pohodlné pochozí provedení

prorůstání dlažby

postupné prorůstání dlažby

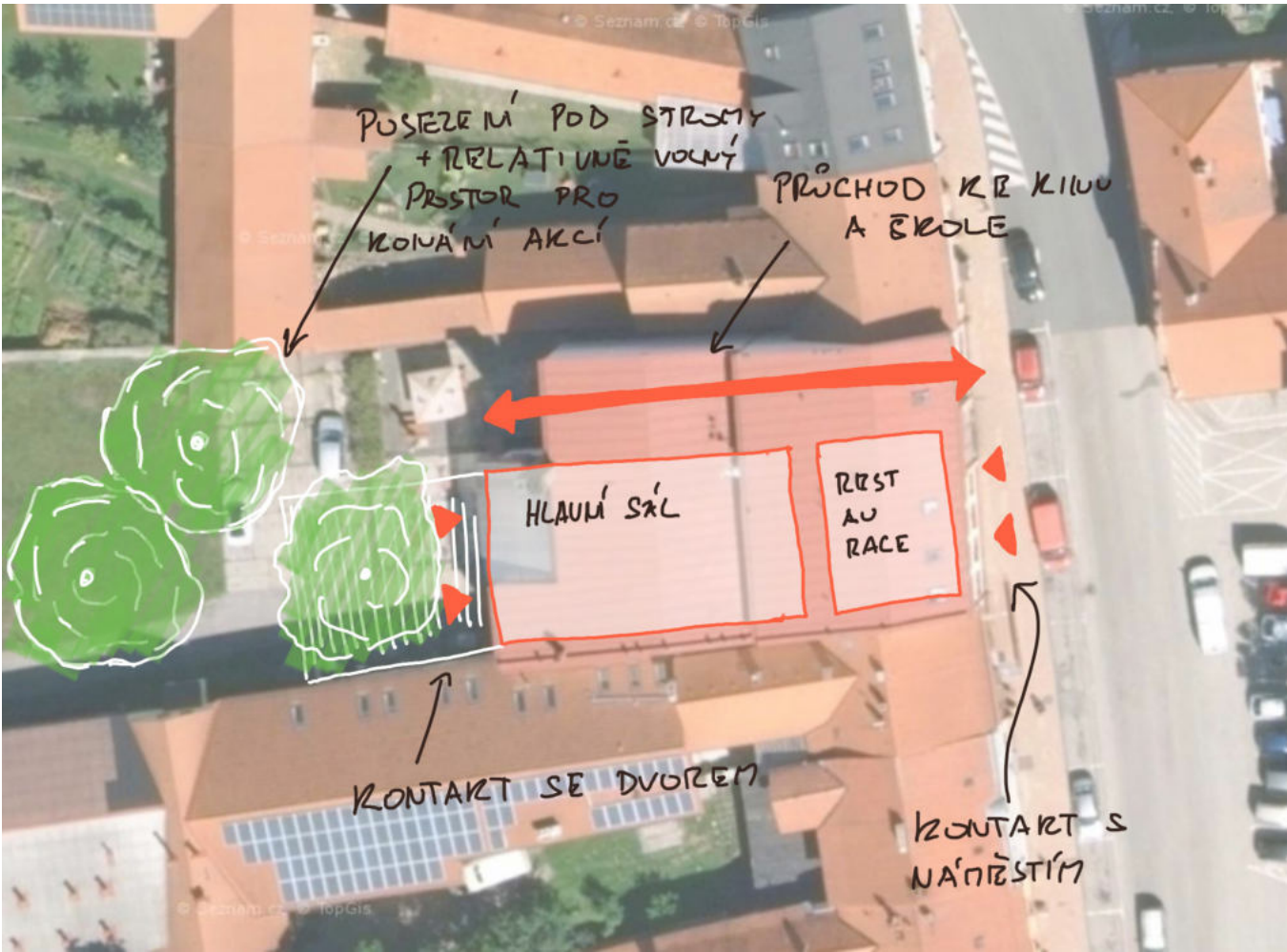
alternativní, čtvercová, lámaná, vějířovitá dlažba - živá barevnost

Pro horní část náměstí je důležitá procházející krajská komunikace, která dříve sloužila jako důležitá obchodní cesta. Její dopravní funkci naštěstí přebrala E55 a v blízké budoucnosti to bude nová dálnice. V rámci města má však komunikace velkou důležitost. Navrhujeme odlišit její materiál od zbytku zpevněného náměstí. Ideálně v řezané kamenné dlažbě, kterou by měl být pojat pouze průjezdny profil ulice. Parkovací stání už by měla být štetovaná. Komunikaci navrhujeme ideálně oddělit co nejnižším obrubníkem tak aby nemuselo být použito sloupků. Mezistupněm by měla být parkovací stání pouze opticky oddělená od komunikace. Celá komunikace by měla být v rámci náměstí vyvýšena při vjezdu na něj, aby bylo cítit, že se projíždí důležitým prostorem a je třeba zpomalit a dávat pozor. V této části je také několik důležitých budov, které by měly lépe komunikovat s náměstím. Především se jedná o Podkovu, a také městský úřad, který je přístupný pouze malými dveřmi od komunikace i když by mohl být otevřen do většího prostoru před kostelem a Podkovou. Tento prostor by měl být hodně propojený, a proto zde také nejsou navržena parkovací stání. Ta jsou jinak podélně okolo komunikace a měla by sloužit pouze ke krátkodobému stání. Svažující se prostor ke kašně je navržen jako plynulý dlažděný svah s pobytovými stupni orientovanými ke kašně. Je tak vytvořen příjemný prostor lehce odcloněný od komunikace i pomocí lip, okolo kterých je zachováno dostatek travnatého terénu odděleného ideálně minimální kovovou obrubou.

Stupně by měly být z masivních dřevěných prachů, které jí dodávají klid a velkorysost. To bychom chtěli podpořit a tento prostor rozšířit více směrem dolů až k Mariánskému sloupu. Památník obětem bychom v dnešní podobě zrušili a nahradili pouze pamětní deskou na kvalitním kusu kamene. Tak k němu i zajde více lidí, když se nebude jednat pouze o slepou cestu. Právě zneprůhlednění prostoru a zbytečná terénní nerovnost nás vede k tomuto rozhodnutí. Stromy s malou korunami u Mariánského sloupu tvoří také spíše vizuální bariéru, a proto bychom spíše na náměstí ponechali pouze stromy s korunou velkou. Ty nebrání ani pořádání akcí pod nimi a tvoří v teplejších měsících dostatek stínu a ochlazují efektivně prostor. V prostoru pod kostelem také stávala kašna a prostor byl zpevněný. Kašnu navrhujeme obnovit, což místo udělá příjemnějším a zpestří ho o vodní prvek. Také to vytvoří logické místo k umístění mobiliáře.

Kašna také odkazuje na množství vody, která dříve na náměstí byla přítomná. Zpevnění má také své opodstatnění, protože propojuje obě strany náměstí a také propojuje prostory za kostelem. Chtěli bychom použít stejnou štetovou dlažbu, ale nevytvořit jednolitý zpevněný prostor, ale pouze kameny prorůstající travou, které by směrem od kašny postupně nahradila tráva. Stejný efekt by mohl být použit také nad Mariánským sloupem, kde by dlažba přešla postupně v travnatou plochu. Úplný spodek náměstí bychom ponechali volný pouze s předzahrádkami. Zde se vlastně náměstí mění v úzkou ulici k Latránu. Důležitým místem je prostor před kostelem a Kantůrkovcem a také rozšířený prostor před bývalým pivovarem, který tvoří další potenciál. Na náměstí by mohl být doplněn teráskou při případné transformaci a také jedním soliterním stromem. Ten by neměl bránit pohledu dolů z náměstí a zároveň obohatil jinak zpevněný prostor

Funkce na náměstí

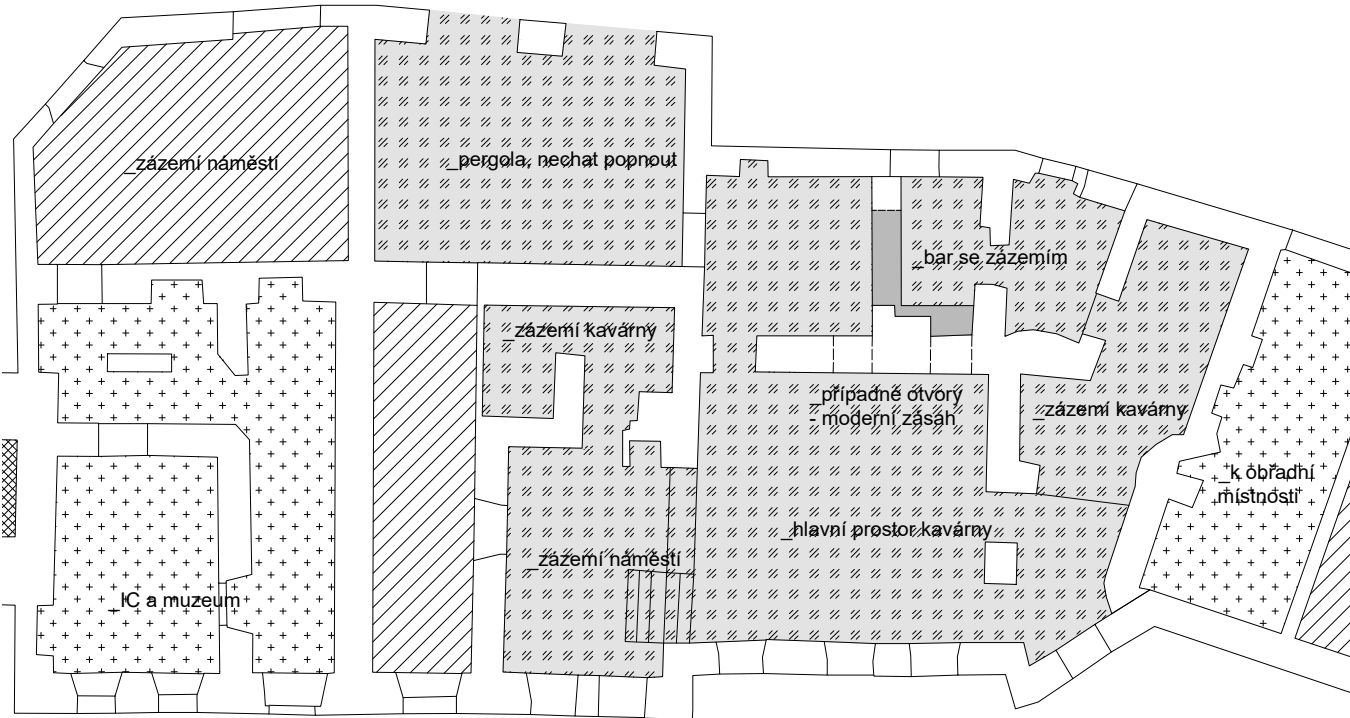

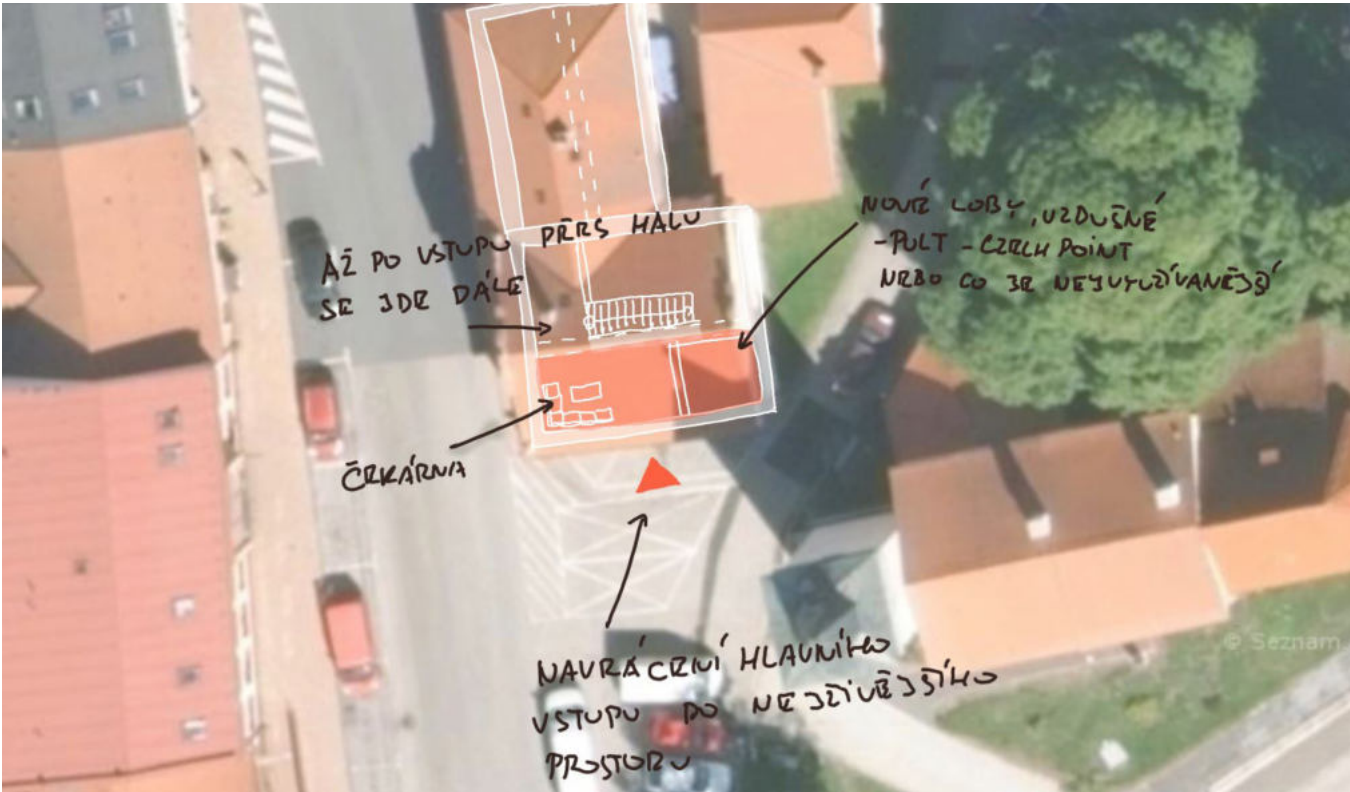
Podkova ●

Jedná se o velice důležitou stavbu z hlediska rozvoje společenského života ve Velešíně. Je na velice důležitém místě v nejživější části náměstí v přímém kontaktu s bývalým kostelem a městským úřadem. Její zadní fasáda je naopak orientována do volného prostoru patřícího městu, který z druhé strany uzavírá kino. Dnes budova bohužel nereflektuje svým ztvárněním ani propojení s náměstím, i když je v ní restaurace. Propojení s plochou za kinem zde existuje, nicméně je pouze pro návštěvníky restaurace. Myslíme si, že toto jsou dva klíčové prvky, které by budova mohla nabídnout. Tedy přímá komunikace vnitřní funkce s náměstím a případně zapojení vnějšího prostoru a zpracování možnosti propojení náměstí s prostorem před kinem. Režim tohoto propojení je velice důležitý, ale záleží také na konečné náplni. Z hlediska sítě propojení a zkracování pěších vzdáleností se zdá ideálním průchod nebo pasáž. Budova by mimo restaurace měla také poskytnout zázemí spolkům a multifunkční kulturně - sportovní sál. Ten je důležité nadimenzovat s ohledem na jeho využitelnost a rentabilitu a také vzhledem k ostatním prostorovým možnostem ve městě (kino a nová ZUŠ) tak, aby nevznikala zbytečná duplicita. Je otázkou, jaká je třeba kapacita sálu pro plesy a kolik jich v průběhu roku bude. Je například možné vytvořit dělitelný prostor, který se spojí právě na pár velkých akcí. Důležité je také využití a řešení prostoru mezi kinem a Podkovou. Zde by měl být jednak volný prostor v návaznosti na vnitřní využití takový, aby se kulturní akce mohly propojit s vnějškem a zároveň by měl každodenně prostor sloužit jako příjemný a odpočinkový se stínem ideálně pod stromy.

Bývalý kostel sv. Filipa a Jakuba ●

Jedná se o relativně nedávno rekonstruovanou stavbu. Která vychází z půdorysu kostela sv. Filipa a Jakuba a po jeho odsvěcení byla následně rozdělena a částečně se využívala pro bydlení ve dvou domech. Rekonstrukce pokračovala v dalším dělení prostor a funkčních celků, které překryly dělení budovy znatelné z fasády. Funkčně se však jedná obecně o správnou náplň. Informační centrum je velice dobře situováno a je z něho přístup i do muzea. S infocentrem také souvisí navrhované zpřístupnění věže, odkud jsou krásné výhledy na město a okolí. Také kavárna/hospoda u Jakuba je ideálně situovaná uprostřed náměstí a nabídne jednak přístup z rušnější části náměstí, ale také posezení pod kaštaný za kostelem. Zde navrhujeme terasu, která by jednak oživila náměstí a také lépe upozornila na kavárnu a nabídla příjemný prostor k posezení. Zároveň doporučujeme vytvořit zde v dopoledních hodinách zázemí pro maminky s dětmi a také pro důchodce například formou možnosti využívání baru k uvaření kávy nebo čaje a přípravy jednoduchého občerstvení. Prostor kavárny určitě dokáže pojmout všechny a pomůže tak jednak s celodenním využitím prostor a jednak nabídne zázemí těmto specifickým a početným skupinám obyvatel. Bar by se měl v budoucnu zjednodušit a vytvořit pouze příčně ve stávající místnosti. Omezí se tak počet míst k sezení u baru, ale místnost se stane prostornější. Ideální by bylo po dohodě s památkáři udělat jeden otvor zdí mezi místnostmi s barem a velkou místností tak, aby se podnik více propojil. Nad uzavřenou venkovní částí navrhujeme udělat jednoduchou pergolu nebo jen natáhnout lanka a nechat popnout, aby byl prostor útulnější. Prostor ke konání menších kulturních akcí a výstav pod střechou je zajímavý a je určitě vhodné ho nadále takto využívat. Vzhledem k množství sálů je určitě dobré sem dávat spíše výstavy nebo akce s menším publikem, které využijí útulný charakter a také polohu v centru.

Městský Úřad

Je na velice dobrém místě na náměstí a společně s bývalým kostelem vytváří hlavní živou část náměstí. Neadekvátní se nám zdá malý nevýrazný vstup, který navíc není umístěn z potenciálně nejdůležitějšího prostoru. Myslíme si, že by se mělo vstupovat ze strany od kostela do prostorově objemnější a reprezentativnější místnosti než do předsínky jak je tomu dnes. Nicméně se nejedná o prioritu, v rámci městských služeb a investic jde spíše o dotvoření náměstí a zlogičtění fungování úřadu jako důležité stavby.

Dům služeb

Dům číslo 131, který je částečně využíván městem a částečně pronajímán jako kancelářské prostory nabízí několik možností pro rozvoj. Především se jedná o možné propojení z náměstí k Jihostroji, které by přiblížilo náměstí zaměstnancům Jihostroje a také zkrátilo pěší vzdálenosti. S tím souvisí i úprava dvora a stodoly.

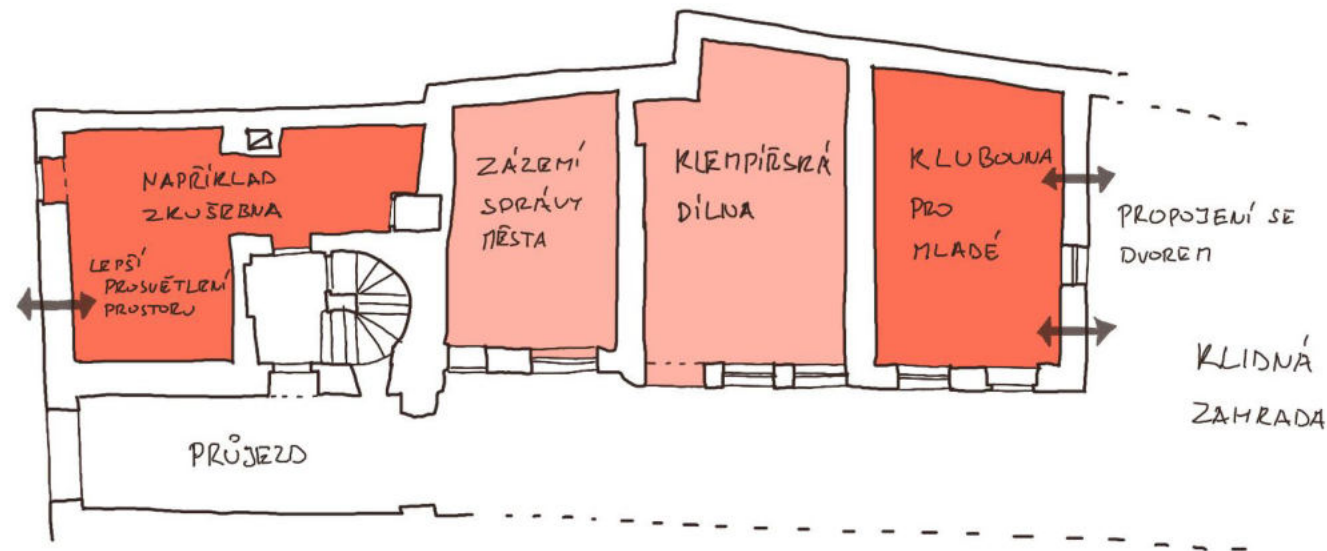
Ve městě chybí vnitřní prostor, kde by mladí lidé mohli trávit svůj čas a mohli mít klubovnu nebo zázemí. Ta by mohla vzniknout v přístavbě vedle nebo i místo klempířské dílny. Stodola by mohla sloužit jako dílna, kterou by si mohl kdokoliv pronajmout nebo i jako ateliér. Případně by její část mohla stále sloužit jako sklad. Skrz stodolu by měl být vytvořen průchod tak, aby bylo možné zavít část dílny a projít do dvora. Ten by měl sloužit spíše jako klidný prostor, hodně zelený s ovocnými stromy. Určitě ne jako park, nebo místo, kde by se scházeli lidé, a rušily soukromý charakter zahrádek za náměstím.

Pivovar

Jedná se o objekt v soukromém vlastnictví, který má však potenciál k budoucímu rozvoji a také k obohacení funkcí na náměstí. Ve dvoře jsou také zachovalé části zařízení pivovaru, které mohou být hodnotné a zajímavé. Budova se také nachází ve vhodném místě, kde je možné vytvořit široký předprostor. Ten by bylo možné využít při obnovení pivovaru nebo i jako odpočinkové místo na náměstí. Pivovar dnes také slouží jako průchod z náměstí na jih a tento prostup je velice důležité zachovat, obzvláště když by se v areálu bývalého JZD budovaly obytné budovy. Budova však může také sloužit jako ubytování nebo kanceláře a dílny. Jedná se o stavbu, která svou funkcí dokáže přilákat více lidí i do spodní části náměstí.

Bývalá škola

Dnes je využívána firmou Marwei s relativně velkým počtem zaměstnanců. Škola stojí přímo proti Kantůrkovci a společně s farou jsou toto nejdůležitější budovy v okolí. V případě budoucí potřeby místa pro kulturu nebo rozšíření expozice z Kantůrkovce a potřeby zázemí k pořádání akcí, je toto velice dobře situovaná budova. Zároveň by také mohla sloužit i spolkům, kterým by však bylo vhodnější vytvořit zázemí v Podkově. Za stávajícího stavu tedy není třeba hledat nové využití. Jedná se o historicky důležitou budovu a je třeba se o ni starat, aby byla využitelná i v budoucnu.

Sociální služby a zázemí, komunitní život

Senioři

Nedílnou součástí místní komunity tvoří senioři, a proto i jejich potřeby pro vedení kvalitního života ve městě je třeba dlouhodobě řešit. Vzhledem ke svému stáří a s ním spojenými limity, mívají senioři omezené možnosti řešení vlastních potřeb. V dobře fungující společnosti jsou proto podporováni v uspokojování svých potřeb skrze sociální služby. Obecně se má za to, že negativním dopadem nejen na jejich kvalitu života, ale i na celou společnost, má jejich izolace. Proto sociální služby věnující se seniorům zaměřují část své pozornosti na jejich inkluzi, která je blahodárná pro celkový chod místní komunity. Předpokladem pro zdárnou inkluzi seniorů do každodenního života města je umožnit jim volný pohyb a to skrze bezbariérovost. Některé panelové domy ve Velešíně, ve kterých senioři bydlí, jsou bez výtahů. Pro některé z nich to představuje překážku v chození ven – tj. do veřejného prostoru mimo svůj byt. Ti jsou pak leckdy předčasně závislí na službách Charity (donášková služba) – stačil by při tom výtah. Anebo v horším případě z těchto důvodů odcházejí do domů s pečovatelskou službou / domovů pro seniory, přičemž, kdyby mohli volně z bytu, ostatní služby, které tyto domovy nabízejí, ještě nepotřebují. Trendem posledních let v sociálních službách pro seniory, je udržet lidi ve svém domácím, původním prostředí co nejdéle a pokud možno co nejvíce soběstačné. Negativním dopadem a finančně drahým řešením je stávající stav, kdy místní senioři využívají pro nákupy, ježdění k doktorům a donášení obědů pečovatelskou službu kaplické pobočky Charity. Snižuje to jejich sociální kontakt a začleňování. A z profesionálních sociálních služeb Charity se dělá donášková služba. Tu by mohlo nahradit například koncept takzvaných „senior taxi“. Další možností je například, na základě příkladů dobré praxe, využít místní restauraci/hospodu k vaření a rozvozu obědů, městskou policii pro rozvoz obědů, nebo ve spolupráci s úřadem práce v rámci programů Aktivní politiky zaměstnanosti na rozvoz nákupů a obědů zaměstnat člověka na VPP/SÚPM (veřejně prospěšné práce, společensky účelné pracovní místo). Určitě by bylo také vhodné spolupracovat na strategii ubytovacích kapacit v rámci domovů pro seniory / s pečovatelskou službou v rámci celého mikroregionu. Za hlubší prozkoumání by pak stálo ověřit ne/dostatečnost kapacit ve Velešíně. Zaznamenali jsme případy, kdy kvůli nedostatku místa v místním domově pro seniory, byl senior umístěn za hranice mikroregionu. Takovéto vytržení seniorů ze známého prostředí přitom mívá často negativní dopad na jejich na zdraví. Proto, aby senioři chodili do veřejného prostoru města, jedním z klasických motivací je návštěva akcí, které jsou jim blízké – běžně to bývají hudební a taneční akce. Zde je možné zkusit zapojit místní ZUŠ. Při pořádání akcí je pak dobré pamatovat na to, jak se na akci hůře mobilní senioři dostanou. Jejich snížená mobilita je pro ně, leckdy především mentální, bariérou. Proto je dobré nabídnout jim možnost odvozu, např. skrz zmiňované „senior taxi“ (které může fungovat jen občasné právě při těchto akcích), využití městského vozu a dobrovolné pomoci např. SDH, pomoci městské policie, aj. Na podporu začleňování seniorů do veřejného prostoru města lze rovněž uvažovat o tvorbě vhodného zázemí v centrální části města, například na nebo v okolí náměstí.

Teenageři

Velešín má výjimečnou skladbu a počet teenagerů skrze velikou střední školu – SOŠ strojní a elektrotechnickou, která je významná na krajské úrovni. Navštěvuje ji zhruba 450 studentů, přičemž na internátě jich bydlí 70-80. Ti všichni nějakým způsobem využívají město. Z rozhovorů vyplývá, že mnozí z nich “zabíjí čas a nemají pořádně kam jít” – především se to týká dětí z internátu. Ti pak chodí například do nízkoprahového centra Molo, které je jediným zdarma indoor prostorem ve městě bez závazného programu, jako to bývá u kroužků. Teoreticky vzato, tyto prostory jim však nejsou určeny. Nízkoprahová centra jsou profesionální sociální službou (finančně nákladnou), která má za cíl podpořit děti a mládež v tíživých životních situacích. Poskytnout teenagerům zdarma zázemí (na kavárny nemají peníze) může být výhodné různými směry. Jednak to může poskytnout prostor, v němž se budou smysluplně realizovat. Můžou dále participovat na jeho programu, který se může odehrávat i ve veřejném prostoru města. A také se tím může budovat vztah mladých (žáků SOŠ) k městu jako prevence odlivu mladých a stárnutí populace ve Velešíně.

Příklady pro inspiraci:

<https://neobycejnaklubovna.cz/o-nas/>
<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/312281381990821-udalosti-v-regionech/obsah/215242-klubovna-pro-mlade-by-mela-zabranit-nestastnym-udalostem>
<https://www.rolnicka.cz/nase-sluzby-a-projekty/dobrovolnicke-centrum/projekty-dobrovolnickeho-centra/otevrena-klubovna/>

Školy

Velešínská SOŠ má krajský význam a její studenti pochází z celého Jihočeského kraje. Dobré vazby na město, které si během studia vybudují pak mohou městu sloužit dál v jeho propagaci nejen jako turistického cíle, ale i kvalitního místa pro život. V tomto ohledu se vyplatí investovat do vzájemné spolupráce města se SOŠ, jak například formou poskytnutí zázemí studentům mimo areál školy pro smysluplné trávení volného času, ale i skrze zapojení studentů do společenského a spolkového života města. Ohledně základní školy, zde doporučujeme využít principů tzv. „komunitních škol“, které se osvědčují pro menší města. V principu to znamená větší otevřenost školy nejen k rodičům, ale i širší veřejnosti, kdy i tato část obyvatel participuje na programu a využití zázemí školy mimo čas klasické výuky.

Lékaři

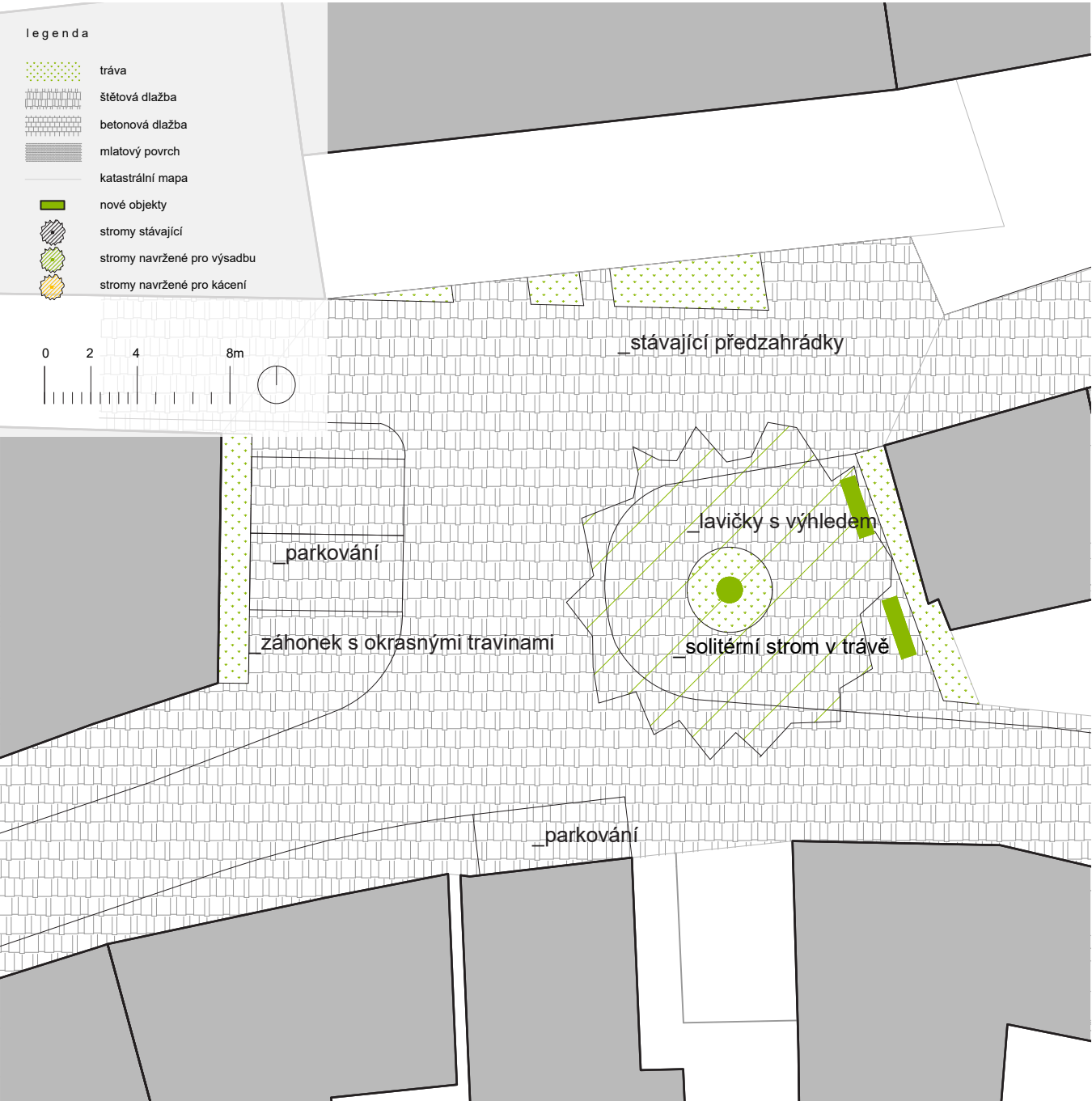
Problémem mnohých českých menších měst je nedostatek místních lékařů specialistů. Obzvláště znatelné je to v případě seniorů, kteří jsou zpravidla hůře mobilní – tam se jako problematické jeví dva faktory: jednak fakt, že lékaři specialisté jsou dostupní až ve vzdálených spádových městech, a za druhé fakt, že obvodní lékaři již nechodí za pacienty domů, ani za těmi nepohyblivými. V těchto případech se volá záchranná služba, která by ovšem v těchto případech správně neměla jezdit. A k ježdění za specialisty se využívá místní Charita. Obě tato řešení jsou neefektivní a drahá. Pro město by bylo dobré zaměřit se na vyvinutí dlouhodobé strategie pro řešení této situace, ideálně ve spolupráci s mikroregionem (skrze MAS Pomalší například).

Zázemí pro komunitní a spolkový život

Kvalitní místní komunitní život znamená pro místo a jejich obyvatele zvýšený pocit bezpečí a společenské soudržnosti. Dochází skrze něj ke sdílení a participaci, čímž se společnost učí jako celek a snadněji dospívá k tvorbě dlouhodobě udržitelných řešení, tj. stává se více resilientní vůči budoucím výzvám. Je třeba tento aspekt dlouhodobě podporovat skrze budování otevřené komunikace a partnerského vztahu vedení města s veřejností (uplatňování participace v případech, které si to žádají). Vedení města by mělo zaujmout roli zprostředkovatele/ facilitátora sítě kontaktů a komunitního života (příklad pozice tzv. „komunitního koordinátora“) a /nebo podpořit již stávající subjekt/subjekty v této roli. Doporučeníhodné je pro tyto aktivity vytvořit také vhodné zázemí ve městě – ať už se jedná o vnitřní prostory pro větší akce (na způsob „kulturního sálu“), venkovní prostory pro větší akce (ideálně v centru obce – na náměstí) – viz. předchozí pasáže vztažení k jednotlivým místům ve městě.

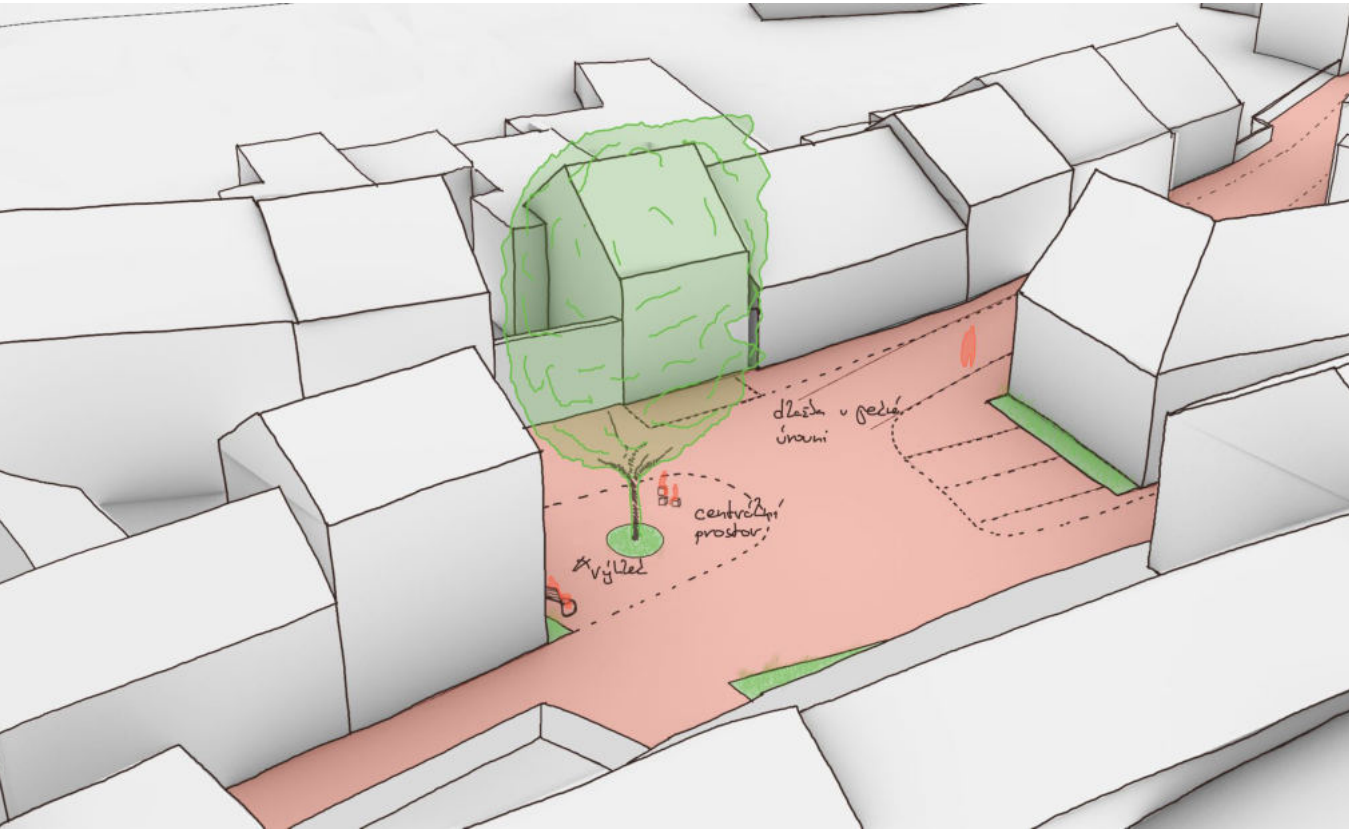

Latrán

situace 1:200

Malý veřejný prostor v nejstarší části města, který skrze úzkou ulici navazuje na náměstí. Celý prostor je úzce sevřený domy a má starobylý charakter. Ten bychom chtěli podtrhnout materiálovým řešením, které by mělo být stejné jako na náměstí - štětovou dlažbou. Celý prostor by měl být v jedné úrovni s vyznačenými parkovacími místy tak jako náměstí a bez bariér. V místě s výhledem na věže kostelů navrhujeme umístit lavičky nebo lavici pod stromem, který je bude chránit a přemístit parkování na druhou stranu. Toto místo vnímáme jako téměř skrytou hodnotu, která nemá širší význam, ale jak pro obyvatele, tak pro turisty je krásným místem na jejich cestě.

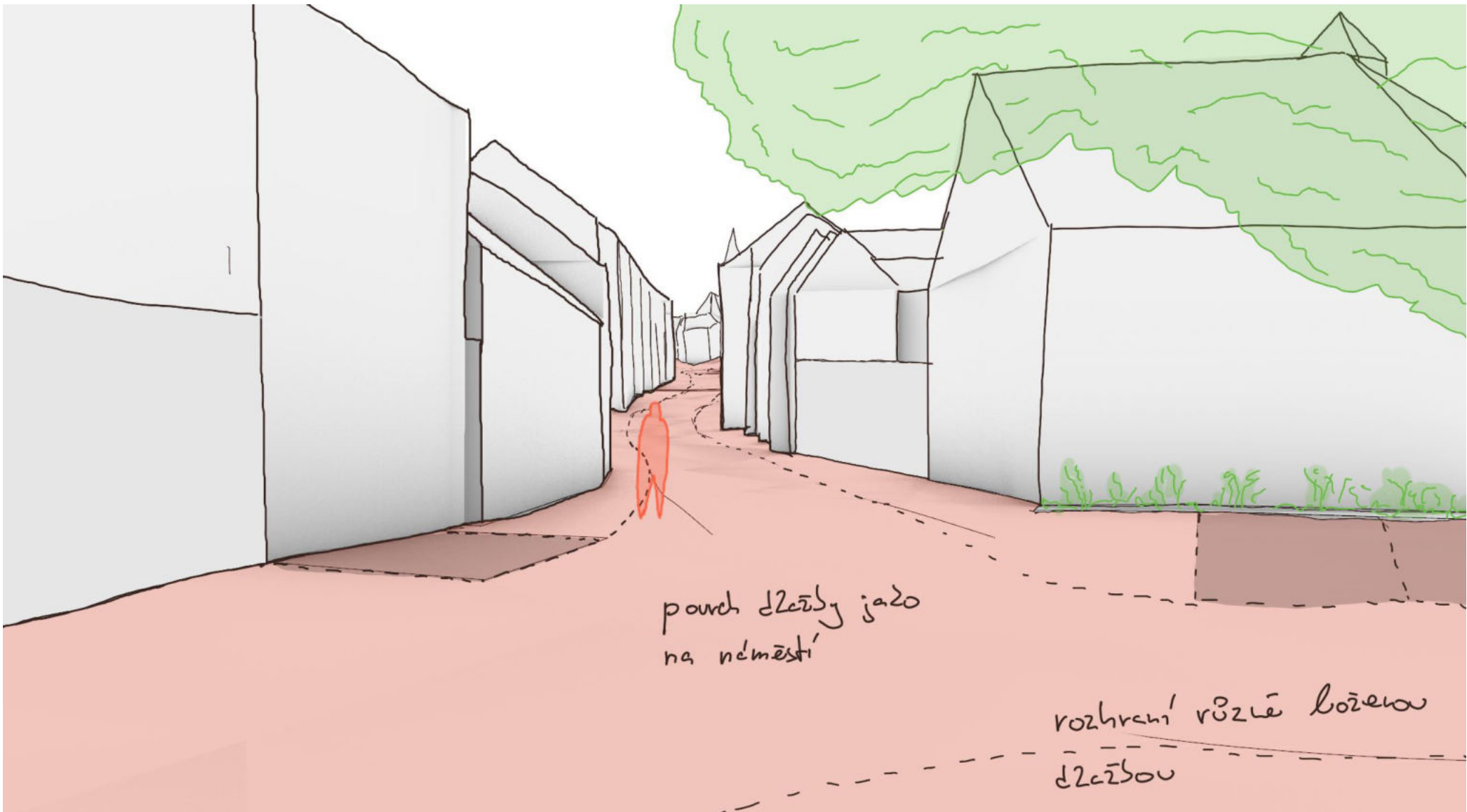
nadhledová perspektiva

dlažba v jedné úrovni jako na náměstí

stromy v trávě

perspektiva pohledu na náměstí

jemné odlišení vozovky a chodníku

městská lavička

okrasné traviny v záhoncích

detail umístění stromu ocelovým obrubníkem

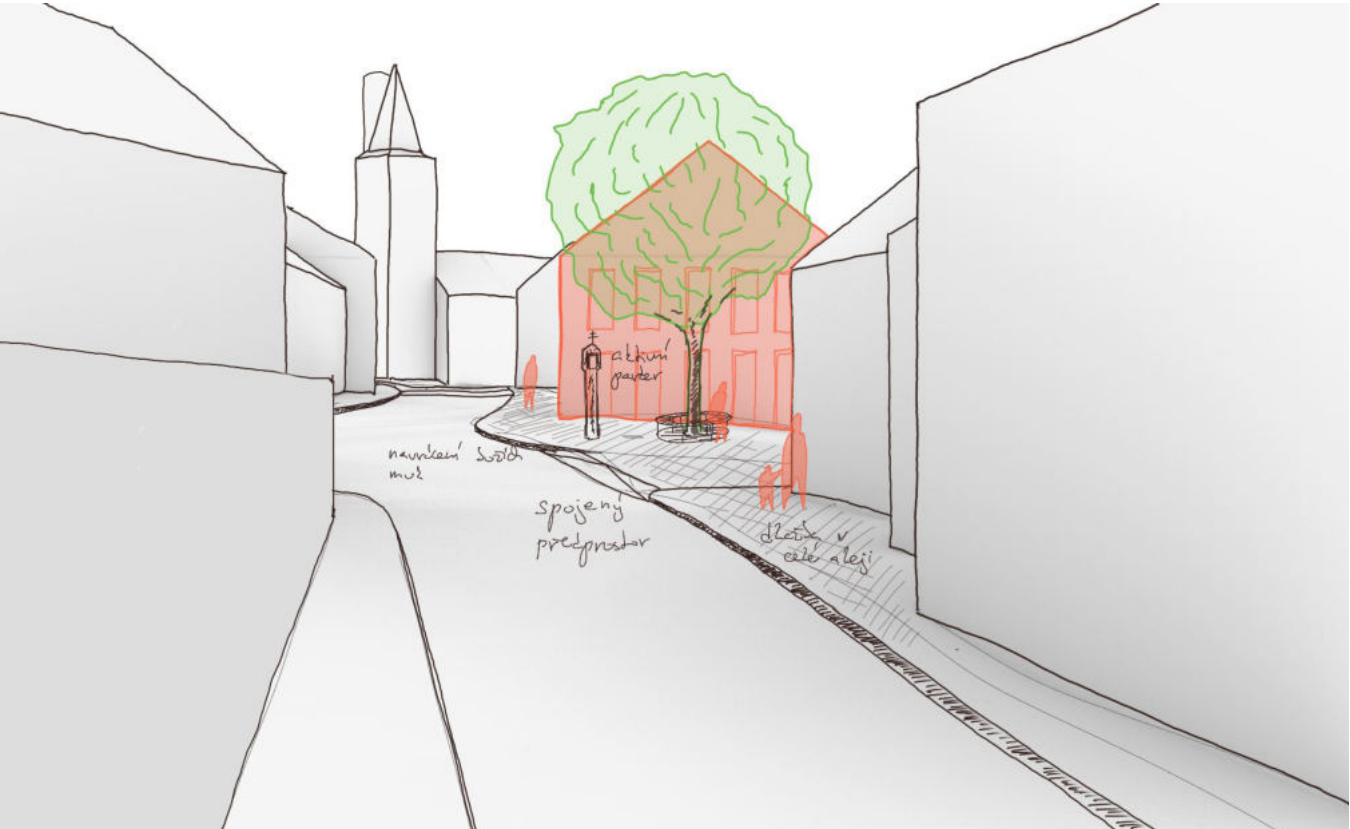
jemné odlišení vozovky a chodníku, případně parkovacích stání

Parčík

Dnes se jedná o místo, které rozšiřuje náměstí kavárnou a květinářstvím. Také je zde několik parkovacích míst. Dříve zde byla ulice, která se rozdělovala na Linec a Krumlov. Vytvořenému prostoru vévodil štít domu a před ním byla buží muka, která jsou dnes přemístěna pod břízy o křižovatku dále na Krumlov. Parčík - tedy zeleň je tvořená pouze trávou a stromy s malou korunou podél komunikace. Nejdůležitějším je nevzhledný altán, s posezením pod ním umístění míst k sezení a odpočinku je určitě správné, nicméně zastřešení a vývěsní tabule společně s keří vytváří prostor, který je hodně chráněný a u komunikace vcelku nepříjemný.

Parková funkce v centru by se měla spíše přesunout do spodní části náměstí, kde vznikne více míst k sezení. Tento prostor navrhujeme více uzavřít novou hmotou domu, který doplní původní frontu domů a zároveň vytvoří příjemný předprostor kavárně se stromem a posezením pod ním. Tento prostor je hodně definovaný právě štíty domů což ještě podporuje nová hmota. Do volného prostoru u stromu navrhujeme přemístit boží muka, která do tohoto prostoru patří a dodají mu vážnost a historičtější charakter. V novém domě by pravděpodobně mohlo být několik bytů a do předprostoru s kavárnou by měla být možnost umístit v parteru nějakou komerční funkci. Také se v létě do tohoto prostoru dá umístit posezení od kavárny. Dům využívá terénního zlomu a umožňuje parkování pod jeho hmotou. Mimo bytů by se mohlo prostoru také využít jako pronajímatelných kanceláří sloužících například jako podnikatelský inkubátor pro rozvoj místního podnikání. Z druhé strany domu se nachází plocha, kde stával rodný dům J. V. Kamaryta. Navrhujeme zde mlatový povrch a jednoduchou ocelovou konstrukci vytvářející plochu sedlové střechy. Na kameny v mlatu by mohly být napsány verše z Kamarytovy tvorby. Na štítě nového domu může být také tabule se základními informacemi o jeho životě a například informace o nějakém okruhu vztaženém ke Kamarytovi.

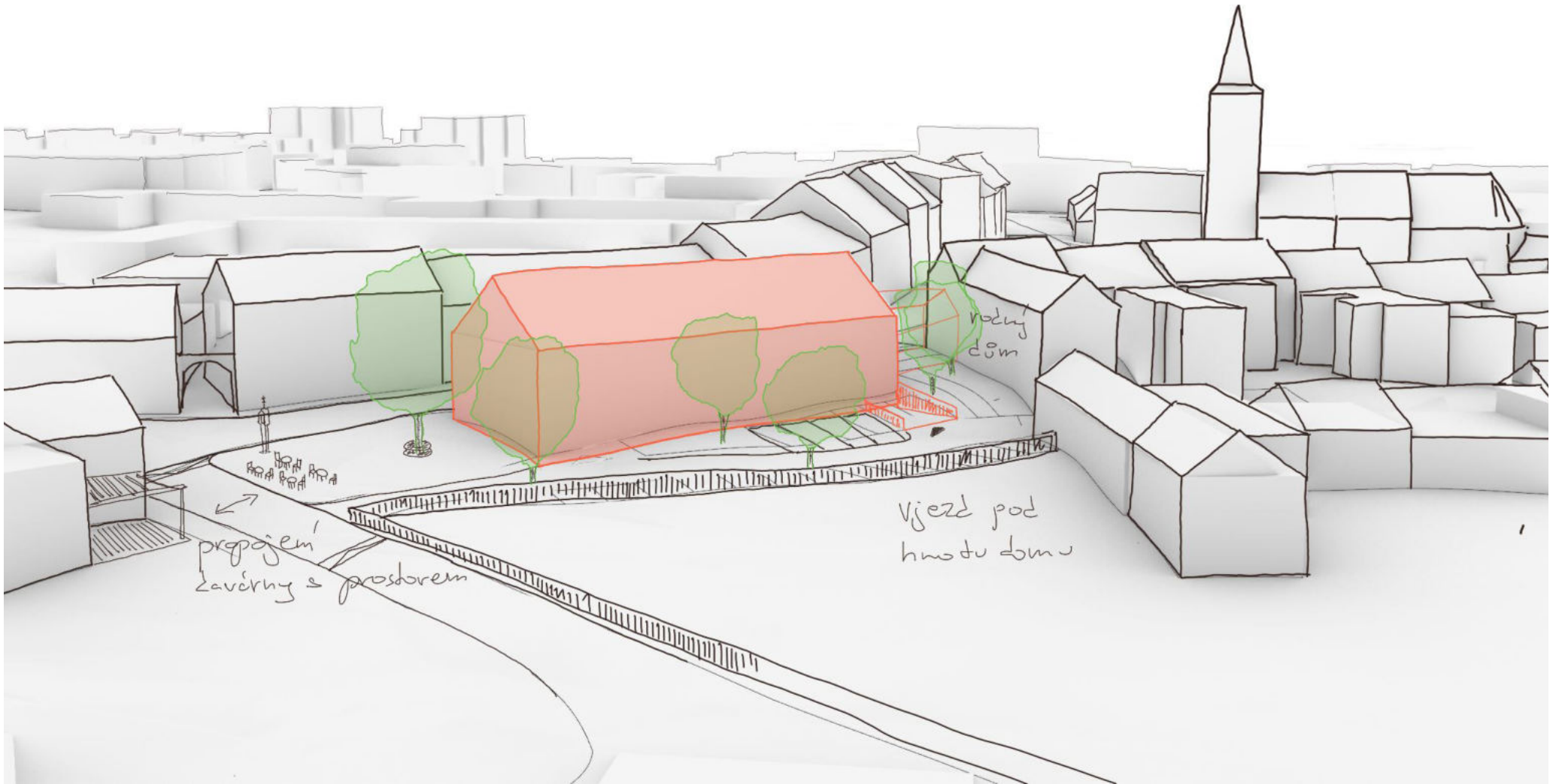
pohled na štít nové hmoty

jednoduchá, šedá, betonová dlažba

zvýšení komunikace, změna materiálu

hmotová studie objektu

kruhová lavička (Streetpark, Inoa)

inspirace - židle a stoly u nového stromu

inspirace - pergola kavárny

zatravněná parkovací stání

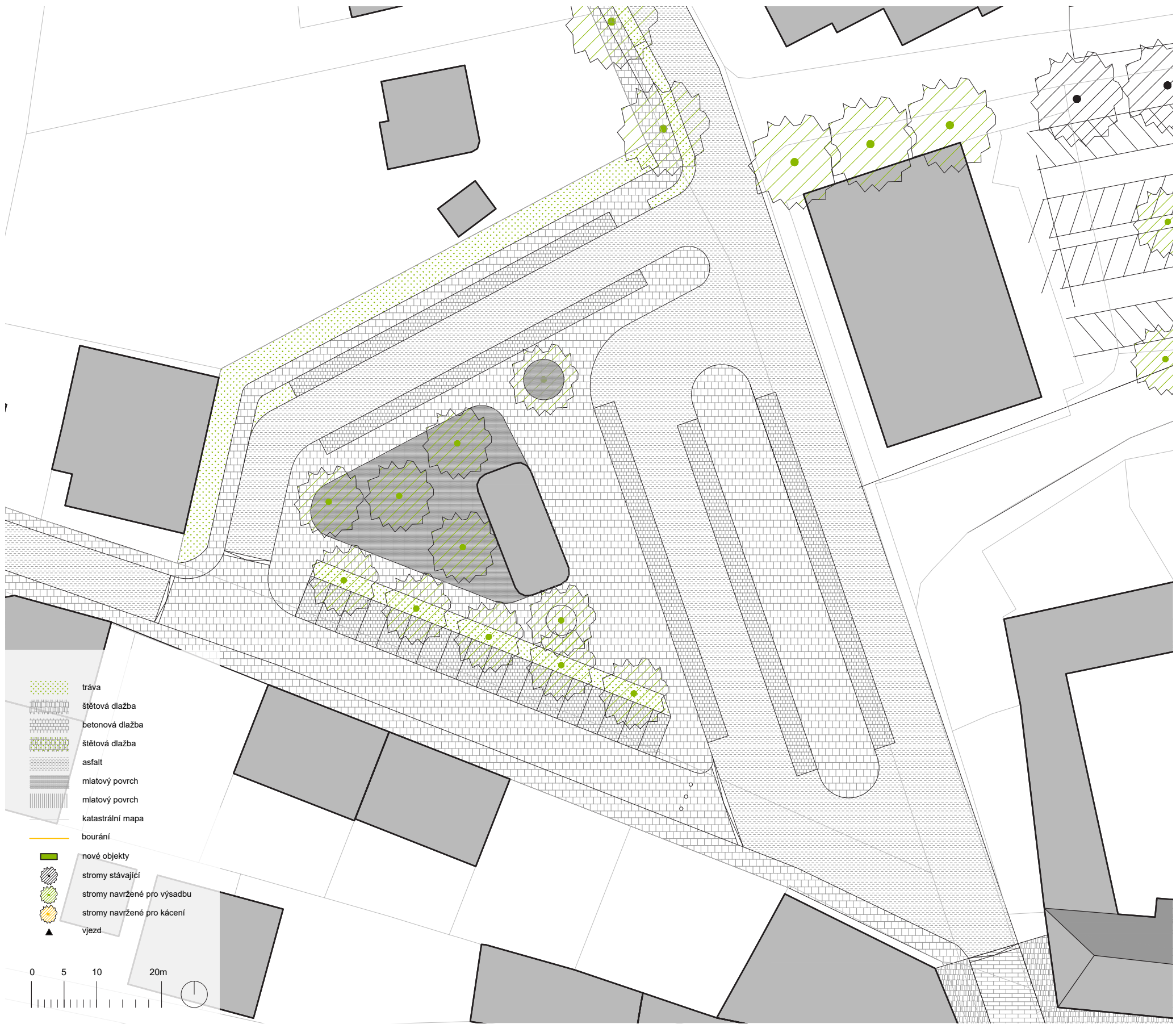

kontury symbolizující Kamarýtův rodný dům

vložení informací do pochozího povrchu

Autobusové nádraží, Školní

situace 1 : 750

Nové autobusové nádraží navrhujeme pouze do budoucna mírně upravit. Jedná se o tři základní kroky. Prvním je protažení navrhovaného stromořadí ze Školní ulice, to opět tuto komunikaci vizuálně protáhne, i když už neslouží dopravě. Druhým je zprostupnění slepé komunikace určené pouze pro parkování cyklistům pomocí zahrazovacích sloupků. To navazuje na předchozí bod a opět to posílí roli ulice, tentokrát však pro chodce a cyklisty. Ideální by bylo celý prostor s parkovacími stánky zvednout na úroveň chodníku stejně, jak je tomu u přilehlé křižovatky. Třetím je potom sjednocení prostoru za budovou nádraží. Zde navrhujeme vytvořit místo k posezení pod stromy na mlatovém povrchu a propojit tak toto živé místo mezi náměstím a sídlištěm. Travnaté plochy bez zřetelného konceptu pouze brání pohybu a nemají velký význam.

Ulice Školní je již dnes obytnou zónou a my pouze transformujeme její podobu. Funkčně bude zachována obousměrnost provozu, pouze místa pro vyhýbání budou oddělena a nebudou tvořit jednotlivý pás. To nám dovolí jednak umístění parkovacích stání a především obnovení stromořadí.

stromy v mlatu

použití okrasných travin k odclonění aut

zahrazovací sloupky pro pohodlný průchod bez změny úrovně

městský mobiliář

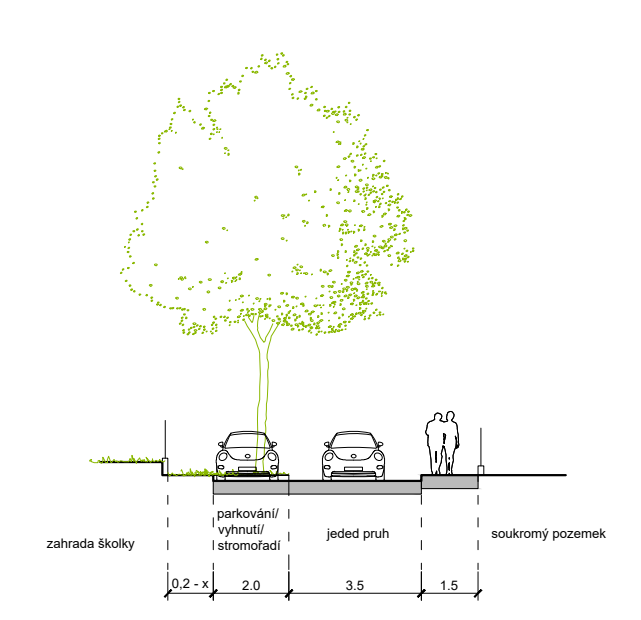
detail okolo stromu

lavička pod stromem

půdorys ulice Školní 1:500

příčný řez ulicí Školní 1:200

ostrůvky zeleně a parkování

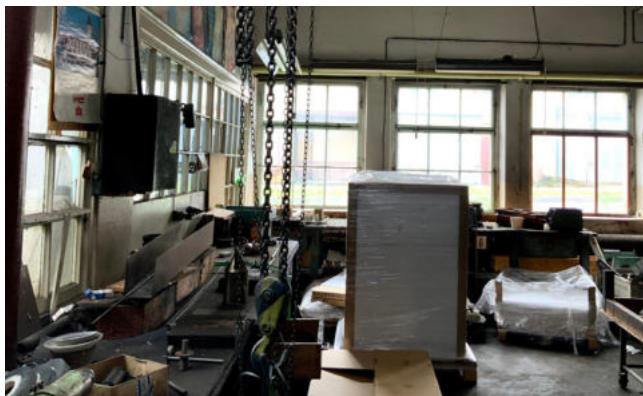

zatravněná stání

ostrůvky zeleně a parkování

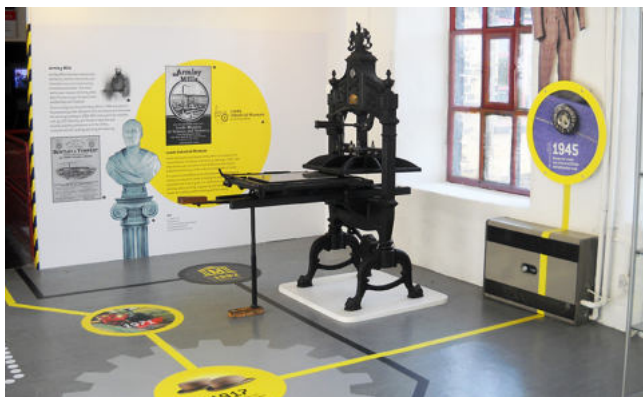
Jihostroj

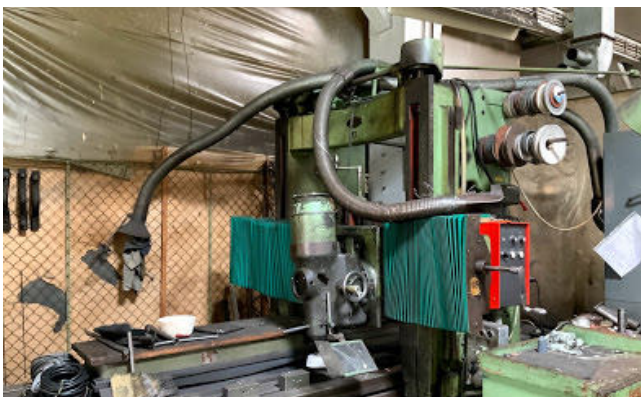
potenciální prostor muzea

moderní instalace při vstupu

moderní instalace při vstupu

zajímavé prvky a stroje

potenciální prostor muzea

moderní instalace při vstupu

Muzeum Jihostroje

Jihostroj jakožto nejdůležitější zaměstnavatel a zároveň strůjce rozvoje města je úzce spjatý s celým městem a mnoha jeho obyvateli. Zároveň Jihostroj dokáže svou výrobou a historií určitě i oslovit mnoho lidí z okolí a turistů. Muzeum navrhujeme umístit do nepoužívané tovární haly, která má velice specifickou atmosféru. Jednotlivé místnosti jsou plné starých nástrojů, elektroniky, tiskovin a podobně. V kontrastu s tím by mohly být prvky vyráběné v přítomnosti prezentované mezi starými věcmi a prezentací by byla nová éra akcentována.

Důležitým je také vstup a předprostor muzea. Ten by se nacházel za tělocvičnou Jihostroje, kde se nachází budova, která v dnešní době není důležitá a ani nemá architektonickou a stavební kvalitu. Proto ji navrhujeme odstranit a vstup do muzea vytvořit v přístavbě tělocvičny, která může být rekonstruována společně s tělocvičnou. Zároveň se tím vytvoří prostor, který může být pojatý jako parčík například s několika velkými vyřazenými stroji nebo věcmi, které se pojí s Jihostrojem a není možné je zničit nebo odnést. Tento prostor pod stromy by uváděl přístup do muzea. Předprostor je také oddělen stávajícími vzrostlými stromy od parkoviště. Přístup z náměstí by byl asi ideálně okolo Jednoty nebo případně domem služeb.

Důležitým také je zachování celistvosti areálu a proto je možné mezi budovami muzea vytvořit můstek. Toto rozdělení by se mohlo využít k různosti prezentace v jednotlivých budovách. Ve staré spíše nepořádek a akcent na jednotlivé výrobky a v rekonstruované spíše moderní expozice, něco o historii, moderní technologie a podobně. Vše by mohlo být vytvořeno ve spojení s městem.

Parkoviště Jihostroje

Je velkou asfaltovou plochou, která je maximálně využita pro parkování zaměstnanců Jihostroje, kterému také patří. V návrhu ukazujeme její možnou transformaci tak, aby se doplnila stromy, které by tvořily stín a ochlazovaly dnes jistě přehřívající se prostor. Je zde zachován počet parkovacích míst, plocha je částečně odebrána široké komunikaci vedoucí kolem tělocvičny, která je v návrhu zmenšena pouze pro průjezd hasičů a dnes nemá žádný význam. Tento chodník protahujeme plynule až ke komunikaci za hřbitovem. Za hlavní administrativní budovou Jihostroje se tak parkoviště díky tomu mírně rozšiřuje. Kolem cesty je také obnoveno stromořadí a místy je tvořena alej. Ta je přerušena v místě hlavního předprostrou před vstupem do Jihostroje. Na ten navazuje průchod přes parkoviště ke dvoru za domem služeb patřícím městu.

situace předprostrou muzea a parkoviště Jihostroje

Budějovická

● Hlavní, historická osa města

situace 1:5000

Do ulice navrhujeme návrat aleje, která zde již byla a i její zbytky působí velice příjemně a velkolepě. Jedná se o jeden z nejdůležitějších zásahů, který je očividný, ale vůbec není jednoduchý. Je třeba se projektem podrobně zabývat a pro každý úsek silnice vymyslet ideální profil tak, aby byla zajištěna nejen pravidelnost stromů, ale také kontinuita pěšího pohybu ulicí. V rámci vize navrhujeme obecně princip oddělení komunikace od chodníku pomocí travnatého pásu se stromy, který může mít proměnlivou šířku. Stromy by měly mít dostatečně velkou plochu odkud brát vzduch a vodu, ale zároveň ponechat dost místa chodcům. Chodníky by se měly rekonstruovat společně s alejí. Měl by být vybrán materiál, který by v tomto důležitém prostranství vypadal dostatečně reprezentativně. Proto navrhujeme spíše betonovou dlažbu buď čtvercovou, nebo obdélnou. Určitě nedoporučujeme zámkovou dlažbu. Barva by neměla být výrazná a měla by spíše nechat vyniknout alej průhledy a okolní domy.

prostor pro stromy vsakuje i vodu z chodníku

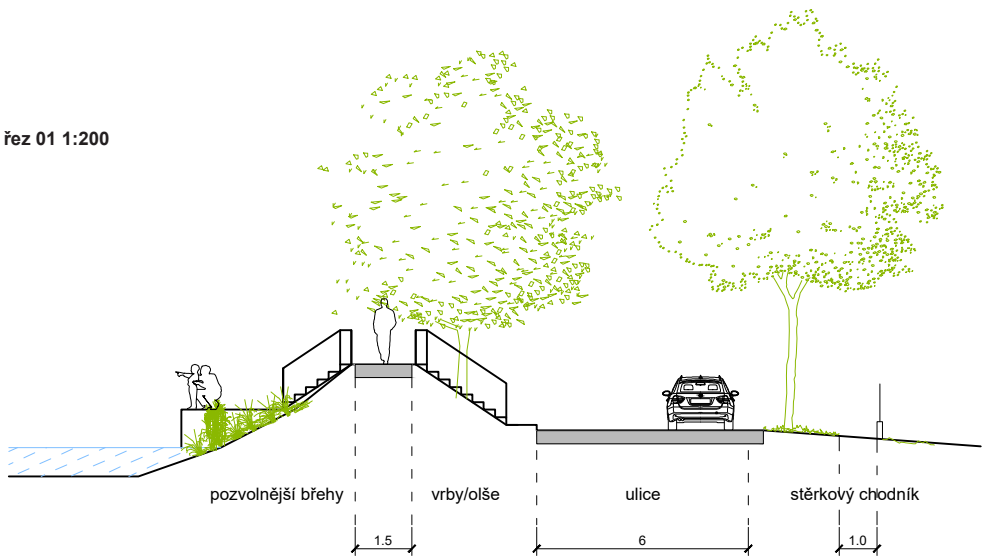

tradiční bílá barva na stromech

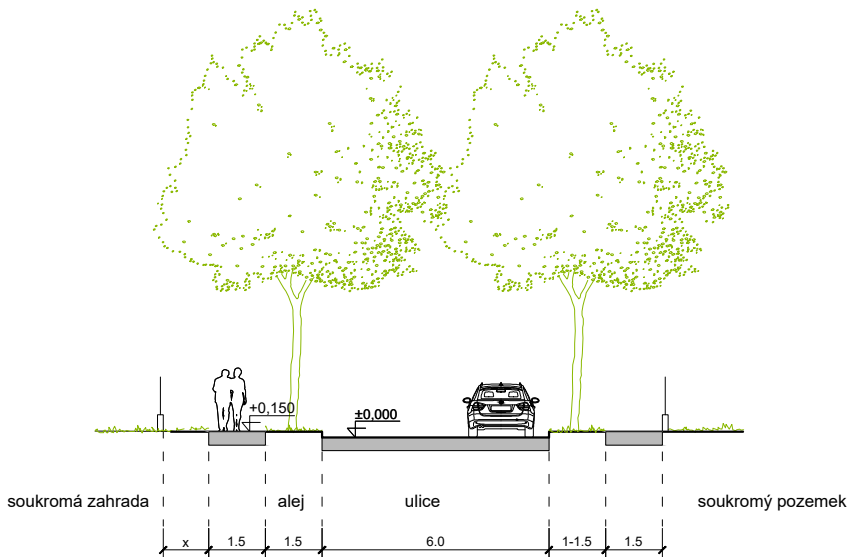

jednoduchá šedá dlažba

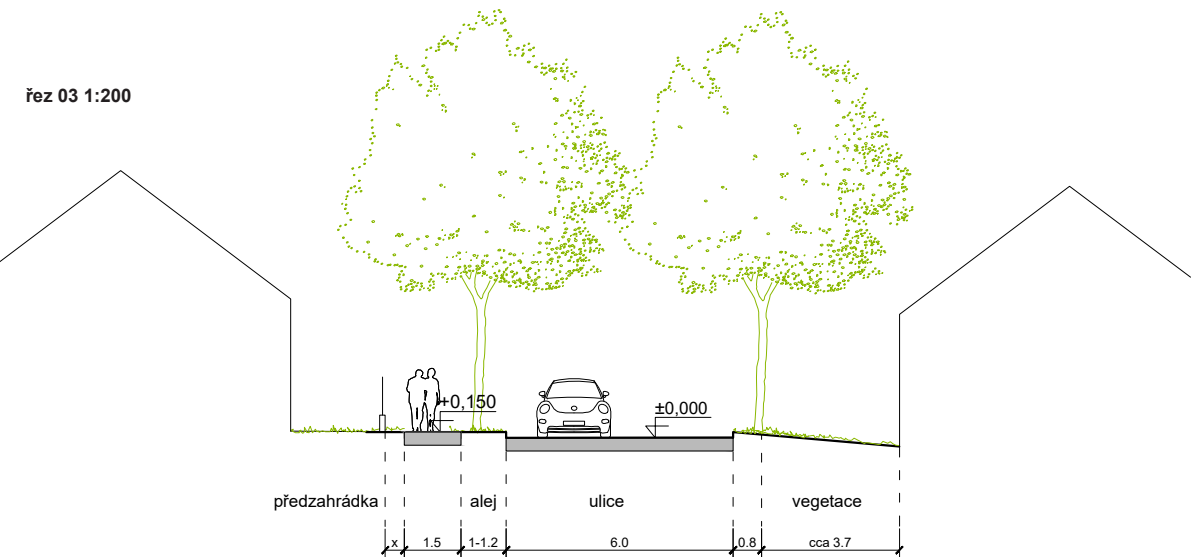
řez 01 1:200

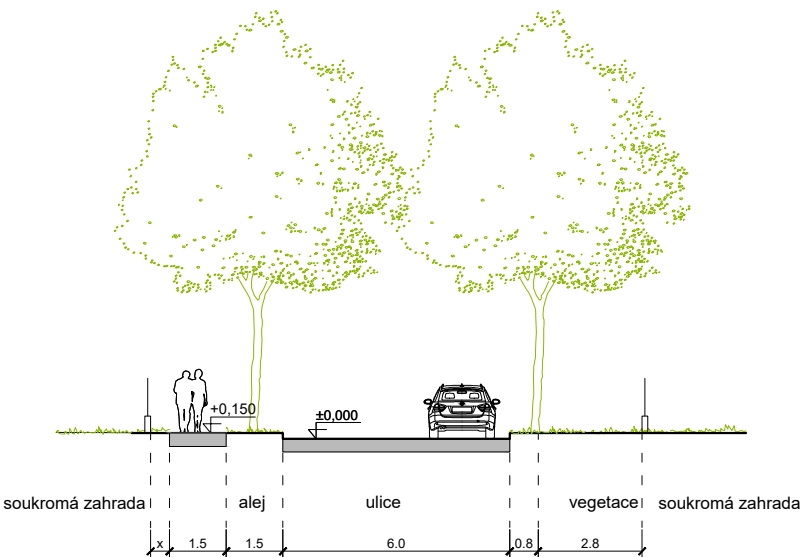
řez 02 1:200

řez 03 1:200

řez 04 1:200

01
Řez zobrazuje řešení hráze rybníka. V ideálním případě by se mělo vybudovat schodiště přímo proti komunikaci vedoucí k Houžváku. Kdyby to nebylo možné kvůli délce schodiště, je možné ho posunout do místa, kde už není hráz tak vysoká. Vždy je možné využít pouze úrovně propojení v návaznosti na nové propojení na jižní straně rybníka. V rámci úseku, kde nová alej navazuje na starou chybí průchod po východní straně komunikace. Navrhujeme pouze štěrkovou cestičku podél plotů zahrádek a do budoucna vysazení nových stromů dále od komunikace a vytvoření chodníku vedle ulice. Není to však nutné.

02
V tomto úseku je pravděpodobně komunikace širší, než musí. Vždy doporučujeme snížit šířku na minimum, což nutí auta přizpůsobit rychlost a především dává více místa pěším a stromům.

03
Úsek v relativně prudkém kopci s historickou zástavbou navrhujeme transformovat pouze na západní straně, kde by opět pás aleje odděloval chodník od komunikace. Zde je relativně málo místa a bude asi nutné snížit šířku pásu vegetace. Východní strana by měla být ponechána jak je, pouze do ní vysadit stromy.

04
V této části opět doporučujeme ponechat východní stranu ulice přírodní. Myslíme si, že není třeba mít chodník po obou stranách. Zlepšuje to soukromí zahrádek a především vytváří příjemný vesničtější charakter.

řešení travnatého pásu

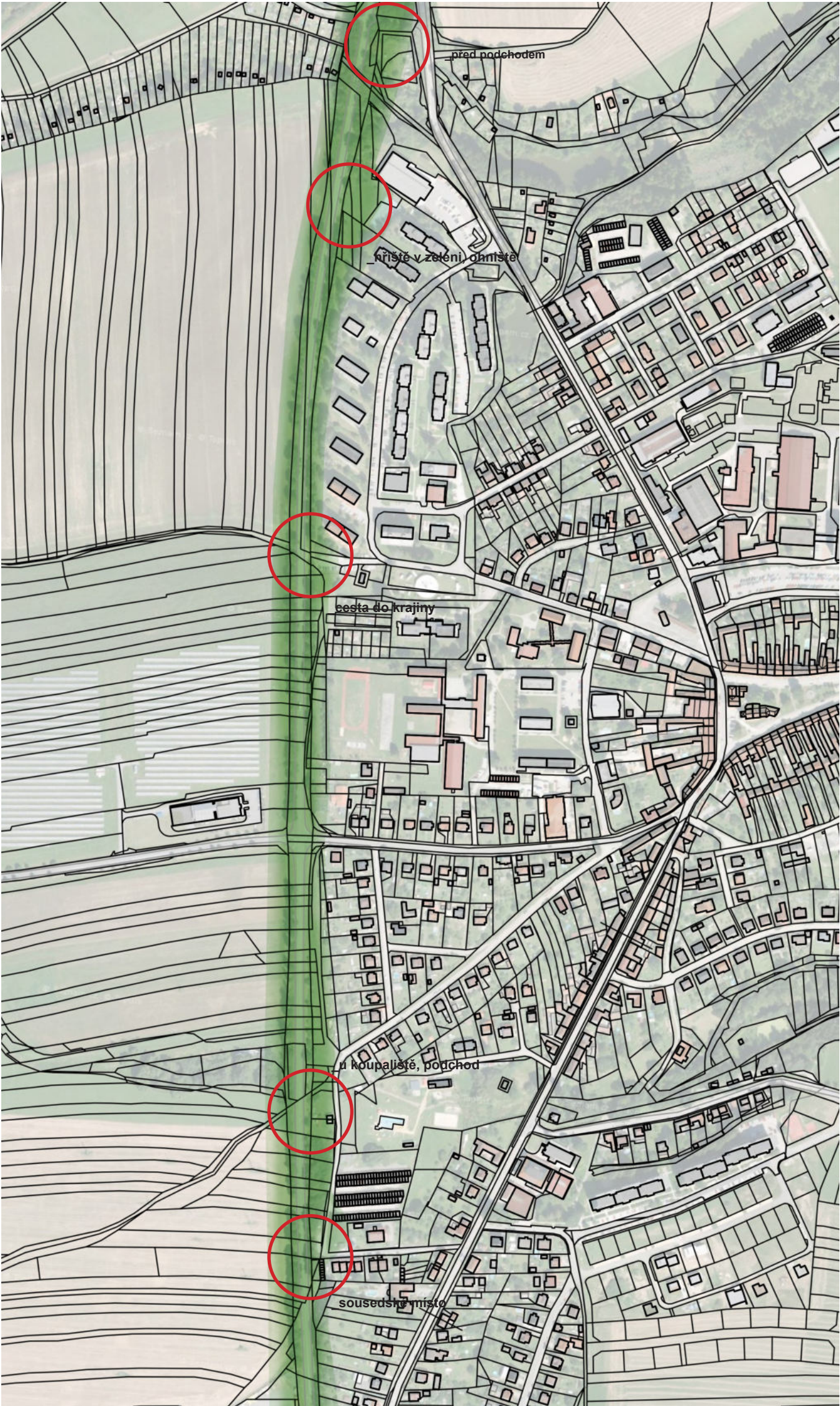
případně bohatší vegetace pod stromy - bezúdržbová

nízký nebo žádný obrubník

Zelený pás kolem E55

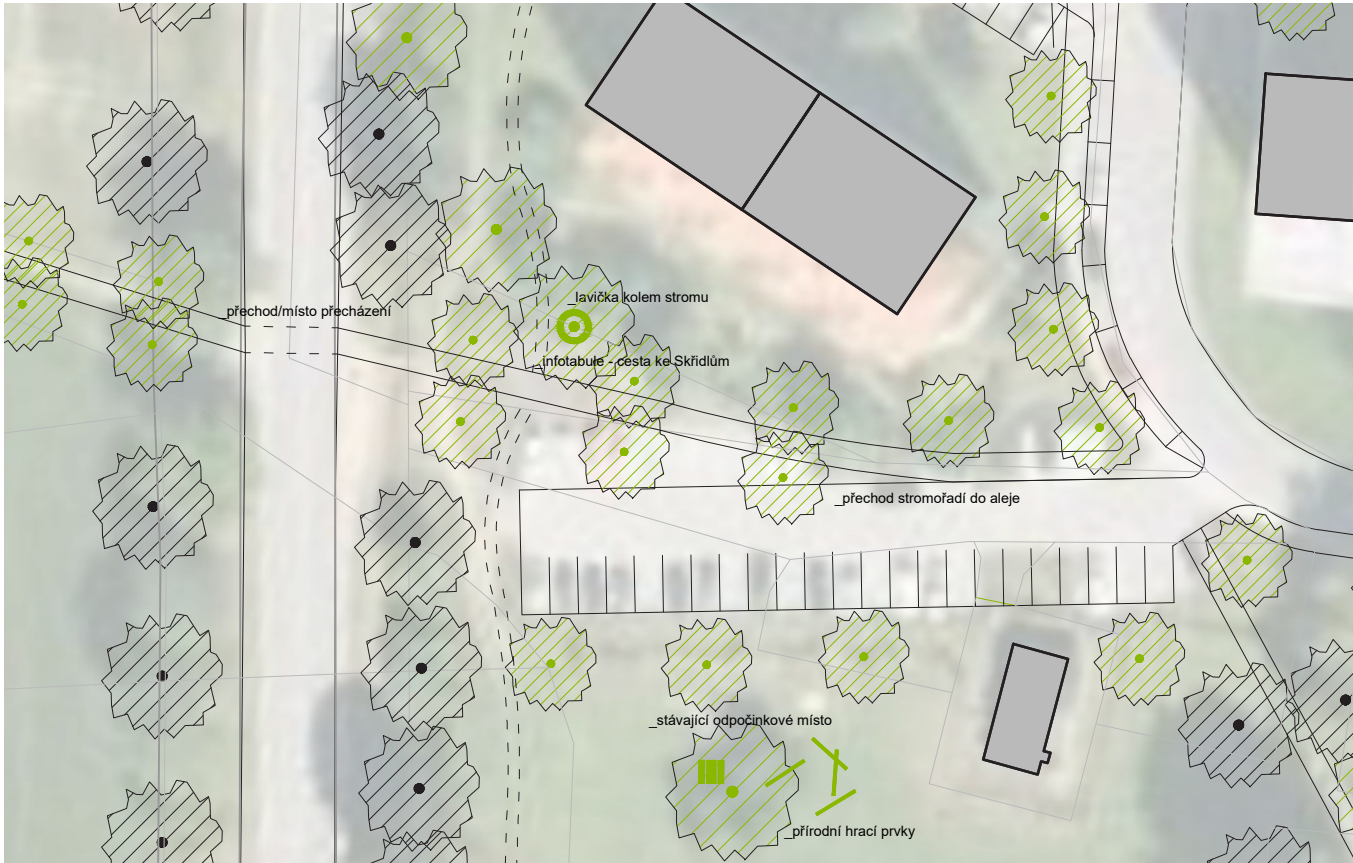
● Jednotlivá místa a vegetace

situace 1:5000

E55 dnes tvoří bariéru a velký zdroj hluku a prachu. I tak přímo vedle ní může existovat příjemný prostor za panelovými domy, který dnes nejvíce slouží jako park nebo alespoň rozsáhlejší prostor zeleně. Myslíme si, že tato skutečnost je velice hodnotnou a ukazuje, že i přes tuto komunikaci je vhodné vytvořit kolem ní příjemné prostory. Naopak s otevřením dálnice by se mělo silnici výrazně ulevit. Proto navrhujeme postupnou snahu o zprostupnění podél komunikace. To bohužel nelze udělat podél celého města, ale i proto by z toho mělo vyplynout poučení a na druhé straně komunikace, kde město ještě není, ale teoreticky v budoucnu být může a toto podchytit. I dnes by za E55 mohla vzniknout cesta lemovaná alejí a dočasným keřovým patrem, které by kolemjdoucího chránilo od části hluku a prachu. Na straně města se nachází několik důležitých míst, které je třeba vyzdvihnout a pojednat v rámci tohoto prostoru. Můžeme začít místem u plánovaného podchodu k nádraží. Zde se setkává tato zelená osa s údolím potoka a místo před podchodem je již dnes velice příjemný a klidný kout. Zde by měl vzniknout nástupní bod na cestu podél silnice a posezení pod stromy ideálně v místě u můstku přes potok, kde by se cesta pravděpodobně pomocí schodů odpojovala směrem za Penny. Dále by se cesta a vegetace měla provést směrem k multifunkčnímu hřišti. To je na dobrém místě, jen již není zapojené do fungující části zeleně za sídlištěm. Zde by mělo dojít k dohodě nebo odkupu soukromých pozemků a odclonit hřiště stromy a keři kolem komunikace a další vrstvou zeleně za hřištěm. Park a cestu protáhnout touto zelení. Zároveň je za hřištěm relativně velká plocha, která je stranou obytných domů a mohlo by zde vzniknout ohniště s posezením – jakýsi sousedský plácek. Část za panelovými domy navrhujeme pouze místy doplnit mobiliářem. Již dnes dobře začatou hlukovou a prachovou clonu doporučujeme ještě posílit ve všech vegetačních patrech tak, aby byla všechna plná. Vysazení keřů, kde chybí, dále samozřejmě stromů a případné vysazení popínavek ke stromům tak, aby filtr ještě více zahustily. Na tento park navazuje místo za parkovištěm, které navrhujeme více transformovat. Jedná se o důležitý prostor, kde je v krajině existující cesta a toto místo ji uvádí. Za jednu řadu stání navrhujeme stromy v prodloužení aleje a umístění lavičky kolem stromu s výhledem do krajiny obklopeného stromy. Prostor na této straně dále pokračuje za školou. Tento prostor je dnes otevřený a bez stromů mimo hlukové clony a stromů okolo pozemků. Tento charakter navrhujeme zachovat a pouze umístit solitérní stromy a zjasnit cestu. Za školou se bohužel cesta musí oddělit od silnice a projít kolem pozemku školy a dnešního skateparku. Do budoucna, když bude například možné zúžit ulici a zrušit odbočovací pruhy by bylo možné udělat průchod tudy. Mezi křižovatkou s Krumlovskou a koupalištěm určitě doporučujeme dovysadit stromy kolem E55 a protáhnout cestu kolem silnice dále. Mohl by zde znovu vzniknout malý ovocný sad, což by dále zpestřilo průchod podél komunikace. Podchod a napojení na koupaliště je popsáno na kartě zabývající se prostupností podél potoka, nicméně se jedná také o důležité místo na křižovatce těchto zelených os. Dalším zajímavým prvkem, který by se mohl využít je hustý porost okolo E55 vedle garáží. Tato vegetace by měla být dalším prvkem a druhem vegetace tohoto liniového parku. Na ní také navazuje poslední místo na cestě kde je stůl s lavicemi a vysazený strom. Místo by se mohlo doplnit o nový mobiliář pod stromem a například ohništěm. Cesta zde končí, nicméně opět platí, že v budoucnu stojí za to snažit se propojit park cestou kolem E55 k benzínce.

Velice důležité je také, jak už bylo zmíněno na začátku vytvořit nebo podpořit cesty na druhé straně E55. Ty mohou jednak doplnit neprostupné části podél silnice ze strany města a také pomohou spojit další cesty a zajímavá místa, která by měla vzniknout nebo již jsou v krajině za městem.

přechod do krajiny

na důležitém místě před přechodem do krajiny městský mobiliář

inspirace - spíše přírodní, dřevěný mobiliář (okraj města)

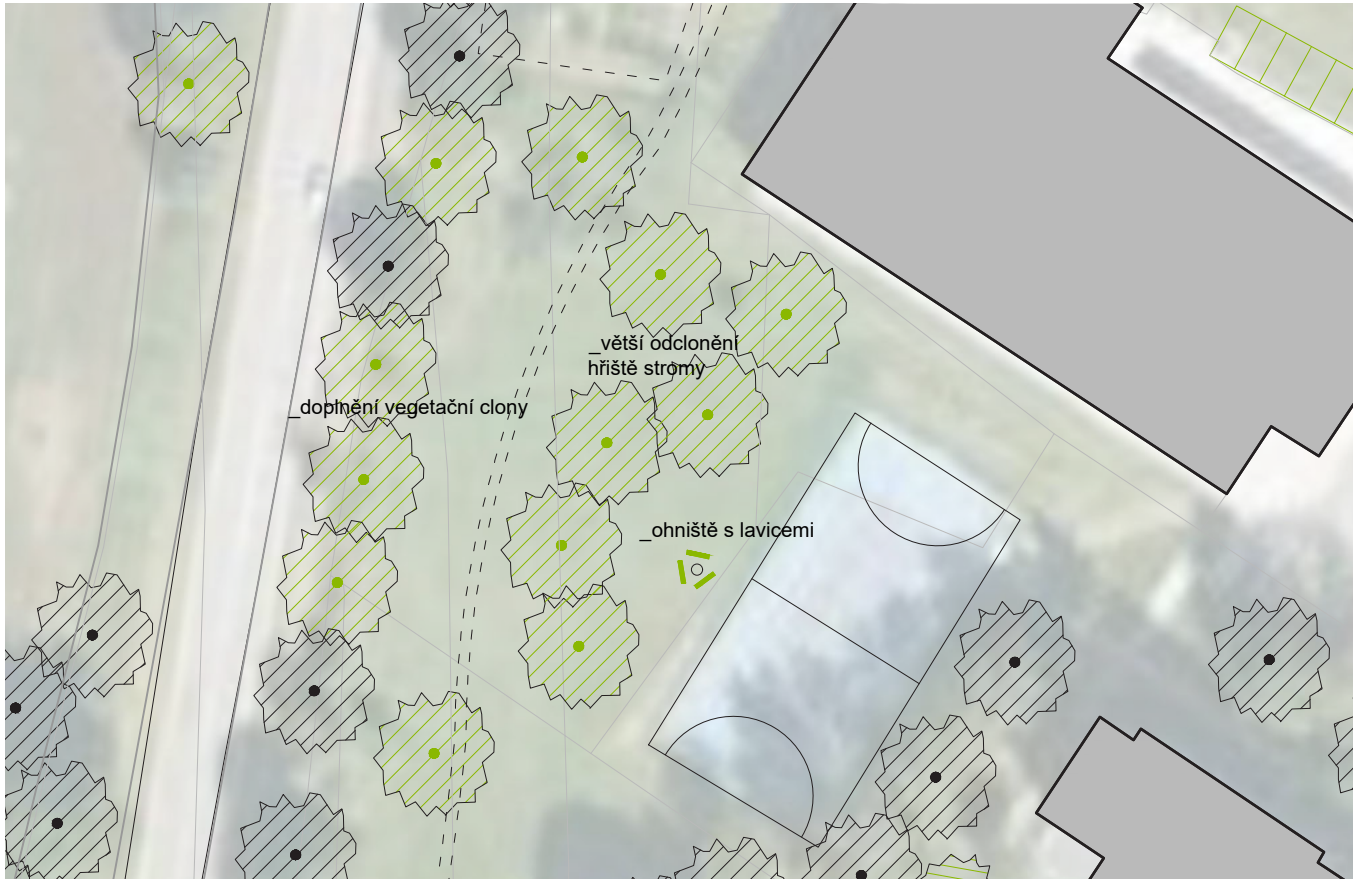
ohníště na sousedském plácku

cesta do krajiny

jednoduché ukazatele na rozcestích

plácek za hřištěm

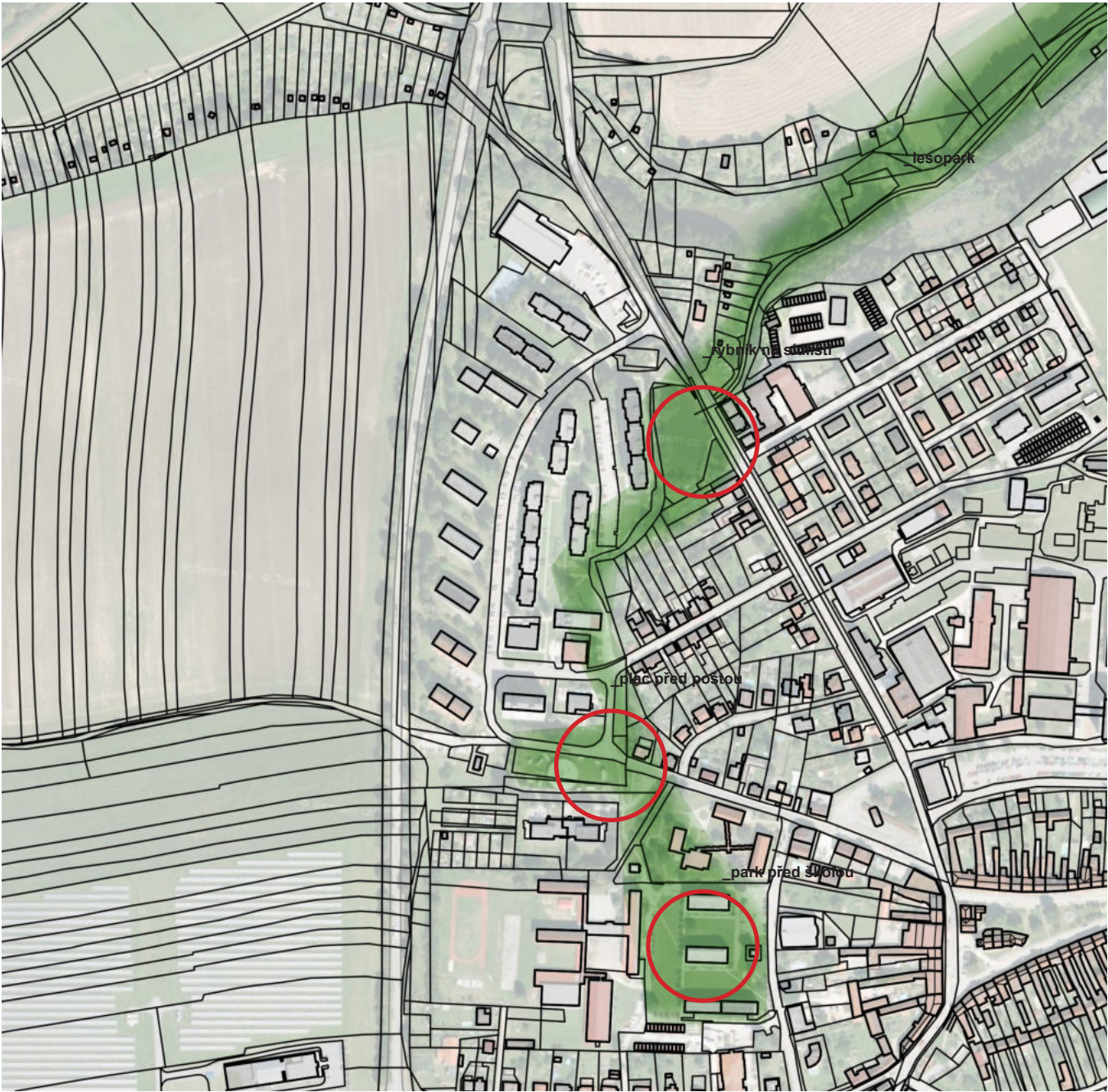

spíše charakter vyšlapané cesty

diferencovaná seč travníků - luční společenstva

Zelená osa městem

situace 1:5000

Jedná se o důležitý vegetační prvek, který propojuje sídliště se školou a školkou, centrem města a také krajinou. Jedná se o liniový prvek s několika důležitými místy. Těmi jsou lesopark v údolí pod Houžvákem, potom rybník na sídlišti, prostor před poštou a prostor před školou. Tato místa by měla být propojena vegetací tak, aby byla cítit návaznost jednotlivých prvků a jejich spojení. Toho se může dosáhnout několika způsoby. Mobiliářem, který by měl stejný designový jazyk, ale mohl by se měnit podle místa. Například více masivní dřevo v lesoparku poté stejný typ dřeva na ocelové konstrukci ve městě. Dalším způsobem je podobná práce s rostlinami, například podél cesty občasně podlouhlé pásy s okrasnými travinami, kde je méně místa tak pouze shluky nebo solitéry. Důležitým prvkem je také cesta, v některých místech bude použita původní, nicméně i tam by se dal udělat pruh v nějaké barvě, který by mohl ozvláštnit průchod a propojit místa.

Na druhou stranu má každé z důležitých míst svůj charakter a pozici v rámci města a zástavby a mělo by tomu odpovídat. Jedná se především o stromy, které budou jiné v lesoparku, u rybníka a potom na sídlišti, ale také množství volných ploch, druh rekreačních míst a případných hracích prvků.

Prostor kolem rybníka se může stát velice atraktivním místem nejen pro obyvatele sídliště. Problém s kvalitou vody by se měl vyřešit vytvořením mělkých kos a místy postupněji břehů, které by se osadily nebo nechaly zarůst rostlinami, čerpajícími živiny z vody (jako v biotopech) a zabraňující tak "vykvetení" vodní hladiny. Zároveň vzhledem k obnovení aleje na Budějovické navrhujeme pojmout ji v tomto místě například olšemi. Případně vrbami podél cesty od hlavní silnice směrem ke škole a také kolem navrhovaných mol. Celý rybník by se mohl dát obejít podél hladiny, což počítá s vytvořením úzké stezky pod strmým břehem na straně sídliště. Ta by také spojovala dvě dřevěná mola, která jsou umístěna v nejpřístupnějších a nejhezčích místech dále od komunikace.

situace řešení rybníka 1:1000

vodní rostliny

mola u vody

situace prostoru před poštou 1: 1000

Místo před poštou je dnes velice prázdné, což je však způsobeno také požadavkem na požádání poutí. Dříve se zde nacházel rybník, což stále symbolizují vlhkomilné dřeviny po jižním okraji.

Navrhujeme jednak doplnit stromořadí kolem ulice Školní a také kolem přímé cesty směřující ke vstupu do školy. Celý prostor by tak měl být vymezen stromy, ale zůstat celistvý jednak pro konání poutí nebo podobných akcí, ale také může nabídnout velkou plochu pro sport a hry dětí. Výhodou také je, že se kolem nenachází mnoho bytů, které by využívání plochy rušilo. Mohly by se sem umístit menší lehké fotbalové branky, které by se zamkly ke stromu a bylo by možné je přenést do prostoru. Lavičky by bylo vhodné umístit na jižní okraj pod stromy, odkud je vidět na celou plochu a místa jsou krytá pod stromy. Spíše po obvodu by mohly být i prvky pro děti, některé by mohly využívat stromy - houpačka, prolézačka. Zajímavé by bylo například umístění několika košů na discgolf. Plocha je také ideální na klasické frisbee. Není však určité důležité zaplnit okraje prvky pro děti, jde spíše o lehké doplnění multifunkčního prostoru. Vzhledem k navrhovaným zeleným osám a parkovým plochám se jeví, že toto místo by mohlo vhodně doplnit veřejné prostory a má také dobrou polohu pro pořádání akcí - blízko centra. Nemyslíme si, že by bylo vhodné poutě přesouvat, spíše naopak toto místo častěji využívat a oživit. S tím také může souviset případné zbudování kluziště v zimních měsících. To by mohlo vzniknout na šterkové nebo mlatové ploše, která by přes rok mohla sloužit také jako multifunkční hřiště, centrální prostor mezi atrakcemi poutí a podobně.

koš na discgolf

lanové prvky mezi stromy

liniový prvek traviny

liniový prvek traviny

liniový prvek - levandule

možné značení cesty

přírodní mobiliář - lesopark, rybník

městský mobiliář - před poštou a školou

lesopark nebo před poštou - hamaky mezi stromy

- Park ve městě

Děti mohou využívat více prostory směrem k sídlišti. Park by se měl skládat ze shluků stromů, které nabídnou stín a posezení, dále logické sítě cest, které zlepšují prostupnost a vytváří v parku logickou strukturu. V neposlední řadě by to měly být jednotlivé prvky v podobě travin a trvalek, jejichž pojetí by se zde mělo rozvinout a dát tak větší smysl prvkům podél celé osy. Mohl by zde vzniknout prostor na petanque, altán, pergola nebo houpací síť mezi stromy. Tyto prvky mají klidný charakter a pomohou obohatit pestrý zelený prostor blízko centra. Park by také mohl sloužit pro občasně akce školy nebo pouze využívat prostoru ve školní budově odtud přístupného. Například jako skladovací prostor - zázemí parku. Případně by mohlo dojít k transformaci těchto prostor a mohly by sloužit jako kancelářské prostory nebo jiné.

spíše solitérní stromy a skupiny stomů

liniové prvky travin

liniové prvky travin

využití terénu, například průchod cesty umělým kopečkem

prvky louky

liniové prvky travin - Pardubice - zámecký park

lavičky v trávě

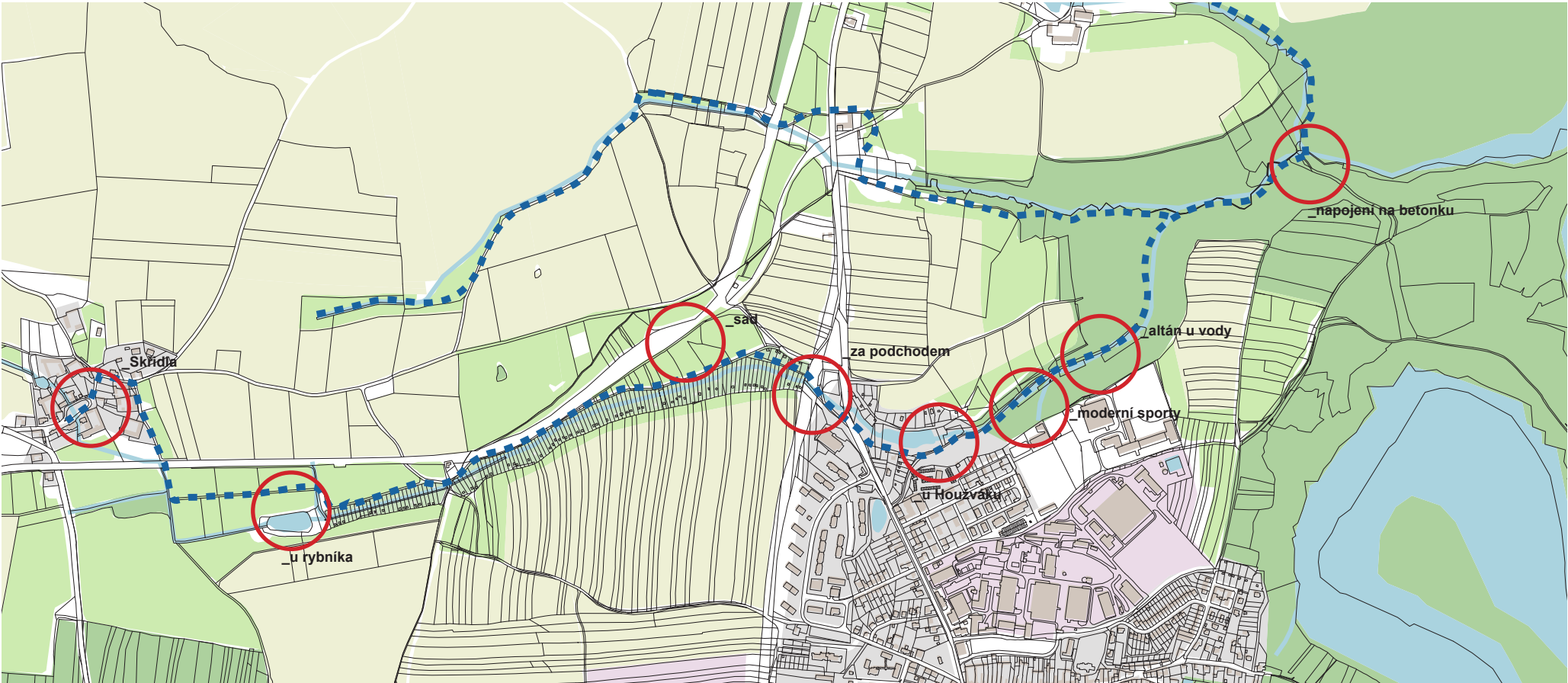
městský mobiliář u cest

lavičky v trávě

Údolí skřidelského potoka

● Některá místa, značení

situace s významnými místy

Potok vlastně začíná už kousek za Skřidly a prochází přes náves. Zde navrhujeme malý rybníček a také informaci o této cestě podél potoka s vyznačenými důležitými místy. V první části se jedná více o cestu podél vody. Určitě by bylo vhodné podél vysadit stromořadí. První zastavení by mohlo být u rybníka s lavičkou nebo i stolem u vody. Cesta dále pokračuje podél zahrádkářské kolonie, kde je na jižním svahu hodně vystavená slunci. Podél ní by se mělo vysadit stromořadí nebo alej ideálně ovocných stromů. Na části pod nádražím, která patří městu, by mohl vzniknout nový malý sad využívající místních odrůd. U něho by mohlo být další zastavení s lavičkou, které by také mohlo sloužit pro odpočinek při cestě na nádraží. Za podchodem se tato cesta setkává jednak se zelenou osou podél E55, ale také s nejkratší cestou na náměstí. Zde by mimo posezení měla být umístěna přehledná mapa s vyznačením těchto možností včetně cesty po koněspřežce. Cesta dále údolím by měla vést co nejbliže vodě. Ideální by bylo vytvořit průchod pod Budějovickou (pod mostem) a pokračovat dále podél vody. Zde jsou však soukromé pozemky. Variantou je projít pod zahrádkami podél plotů, kde cesta již je, nicméně vede přes malou část soukromého pozemku. Na hrázi Houže, by mělo vzniknout další odpočinkové místo s výhledem na vodu. Pod rybníkem jsou sádky a ve svahu naproti, který je dnes bez stromů by měla vzniknout nová výsadba lesoparkového charakteru - převážně listnaté stromy. Svah je velice prudký nicméně by měl poskytnout propojení nahoru ke garážím a také vzhledem k zamýšlenému místu pro mladé u hokejbalového hřiště by se ve svahu mohly vytvořit downhillové stezky pro kola. Ty by měly být relativně pozvolné ve více obtížnostech. Pod tímto svahem jsou zbytky kaštanové aleje, kterou navrhujeme zachovat a nedochovanou část obnovit. V místě se také dříve nacházel amfiteátr. Na ten bychom chtěli navázat pravděpodobně jen malým podiem s několika vyzdvíženými stupni ve svahu. Dále údolím je u vody zarostlý a zanedbaný objekt, který by se mohl transformovat v altán. Dále by zde měla vést plánovaná nepevněná cesta podél jednotlivých nádrží. Kolem cesty by měla vzniknout místa jednak odpočinková u vody a jednak workoutové prvky podél cesty. Důležité je opět ukončení cesty v napojení na betonku tak, aby zde vzniklo pěkné místo s posezením, ale také informace o možném propojení na nádraží a ke Skřidlům.

Prostor pro mladé, za hřištěm

Ve městě chybí sportovní a společenské kapacity pro starší děti a dospívající. Nachází se zde skatepark na pozemku školy, který je však zamčený a je hned vedle školy. Myslíme si, že je jednak potřeba rozšířit sportovní možnosti pro tuto věkovou skupinu, ale také vytvořit místo, kde se můžou venku potkat. Toto místo se neduplikuje s navrhovanou klubovnou, která slouží spíše klidnějšími aktivitám a také může fungovat lépe celoročně.

Jako vhodné místo pro soustředění aktivit pro mladé jsme vyhodnotili místo za fotbalovým a hokejbalovým hřištěm, které se nachází na terénní hraně při přechodu města do krajiny. Je zde proto více prostoru a také menší kontrola a málo lidí, kterým by mohlo setkávání mladých vadit. Oproti skateparku na školním hřišti je toto místo pro mladé o mnoho příjemnější - nemusí stále koukat na školu. Také je místo relativně blízko střední škole.

Navrhujeme sem tedy přesunout jednak skatepark ve stávající velikosti, doplnit plochu parkurovými prvky a využít svah pod tímto místem pro vybudování downhillových trailů pro kola v několika obtížnostech. Toho může být dosaženo především vedením jednotlivých cest téměř po vrstevnici. Nad údolím tak vznikne relativně důležité místo a je také třeba z něho udělat cesty do údolí. Jednak navrhujeme propojení k Houžváku, dále přímo k podiu a také na východ dále do údolí k dalšímu odpočinkovému místu. Mimo skateparku a parkouru doporučujeme ještě vytvořit menší přístřešek s lavicemi jako zázemí těmto aktivitám, ten by měl být oddělený zdí od soukromé zahrádky a vlastně tak clonit potenciální hluk. Pro další aktivity se dá také využívat volná asfaltová plocha vedlejšího hokejbalového hřiště.

místo u rybníků

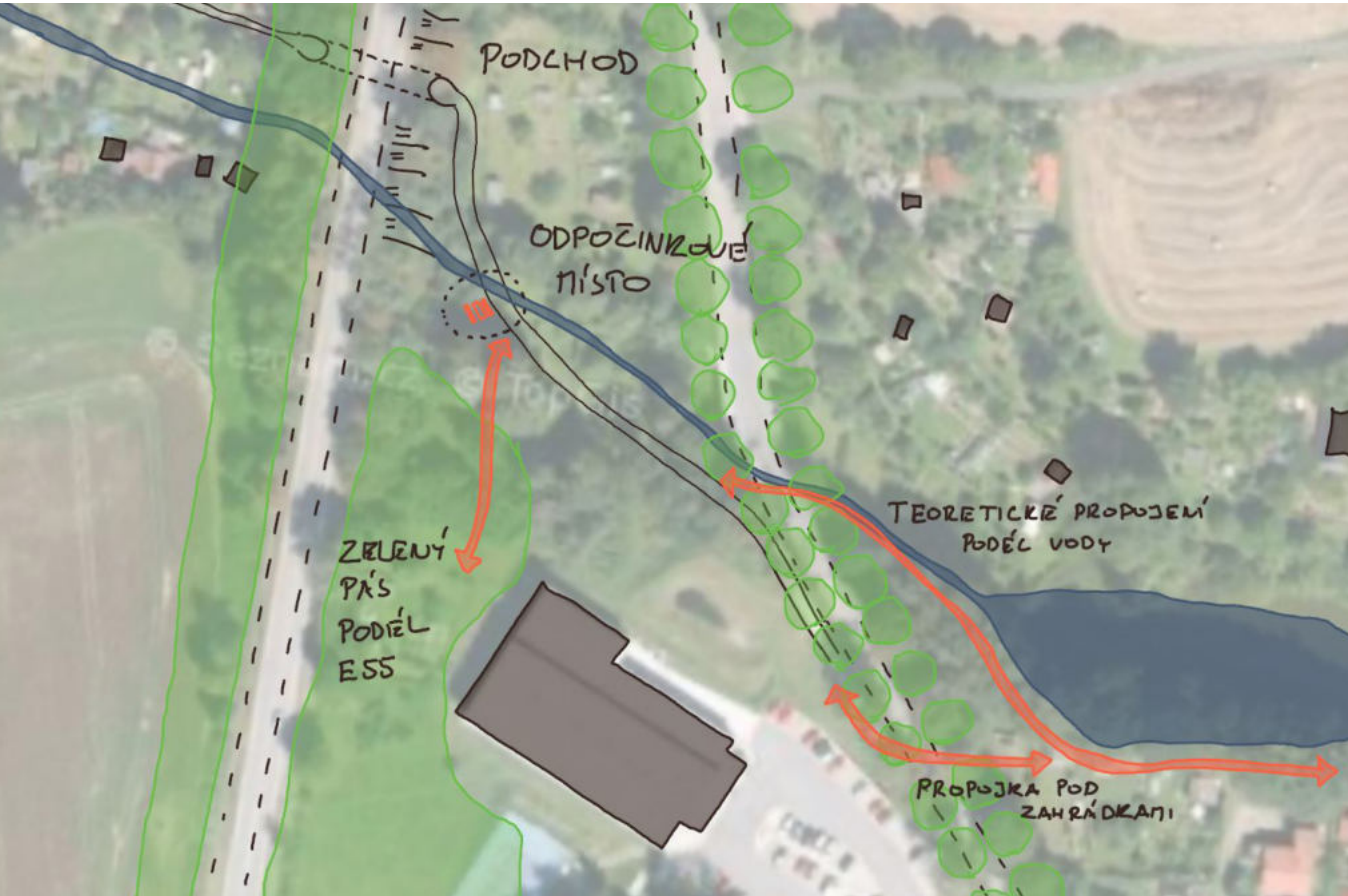
sad ve svahu

molo u rybníka nebo na návsi

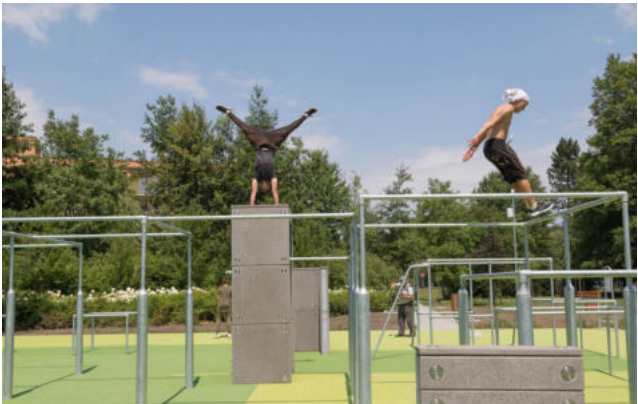
značení cesty údolím

prostupnost za Penny

inspirace - trailpark

parkour

situace místa pro mladá

jednoduché zázemí

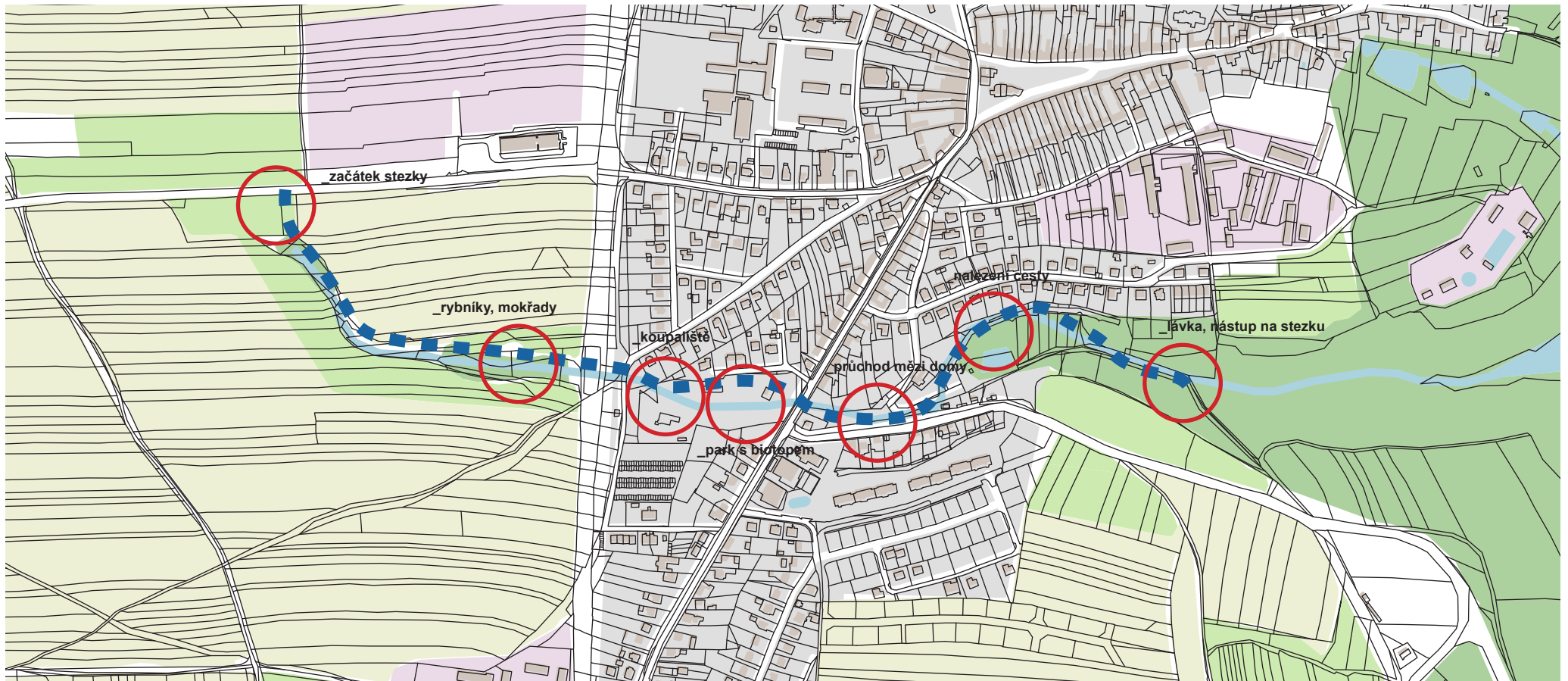

přírodní amfiteátr

workout - Playgroun Systems

Údolí koupaliště - Lazeček

situace s významnými místy

Toto údolí začíná vlastně ještě před městem u Krumlovské, bujnou vegetací, kde jsou plánovány rybníky probíhá pod valem E 55. Nový vodní prvek v krajině nabízí potenciál k vybudování faktického prodloužení tohoto údolí ven z města a také vytvoření nejen užitečného, ale také velice příjemného místa v krajině. Proto by také bylo vhodné uvažovat o zprostupnění podchodu pod valem silnice, což by obnovilo původní propojení. Místo kolem nových rybníků vnímáme jako hodně přírodní, například pouze s hlíněnými nebo štěrkovými úzkými cestami, případně povalovými chodníčky v podmáčených místech. Spíše bujná vegetace a vytvoření intimního místa hned za městem. Případný přírodní mobiliář z masivního dřeva a například malé ohniště.

Podchod by mohl být pojatý pomocí zajímavého průřezu a mělo by se v něm také pracovat s vodou podobně jako v tunelu jeleního příkopu. Navrhujeme spíše vertikální - vejčitý průřez, který dodá prostoru větší prostorovou kvalitu a také více denního světla. Materiálem by měl pravděpodobně být beton, který dovolí při bednění a následném provádění vytvořit obtisky různých rostlin nebo materiálů. Vytvořením rybníků a přítomností vody by se na stěny mohly obtisknout vodomilné rostliny jako rákosy a podobně. Nasvětlení by mělo být pouze na stěny ideálně zespodu. Chodilo by se například po porořstu nebo kovové mřížce kudy může svítit i světlo. Případně by se však dala také použít velká betonová kanalizační trubka a zkusit vytvořit pouze zajímavé nasvětlení na stěny.

Od podchodu ke vstupu na koupaliště vede velice příjemný úzký průchod, za plotem na pozemku koupaliště, by bylo vhodné vysadit občasné strom, který by dělal stín jednak cestě a jednak i na koupališti. U vchodu na koupaliště by měl vzniknout předprostor pod stávajícím stromem. Zde mohou návštěvníci koupaliště počkat na zbytek skupiny, dát si občerstvení nebo jen tak posedět ve stínu. Tento prostor je zároveň vstupem do nového parku, který vede dolů kolem potoka k vodárně.

Koupaliště je v létě hodně využíváno a určitě by bylo vhodné pokusit se o jeho rozšíření až k ulici vedoucí podél E55. Kolem ní by mělo ze strany koupaliště vzniknout stromořadí, které trochu více odcloní hluk ze silnice. Než vyrostou vysazené stromy, bylo by příjemné natáhnout jednoduchou bílou textilní plachtu mezi kovové podpory a vytvořit tak alespoň jedno větší stinné místo. Doporučujeme také v rámci koupaliště lépe pracovat s potokem, Na některém místě by se v něm dalo brouzdat, a také k němu umístit Archimédův šroub u další dětské prvky.

Park pod koupalištěm vzhledem k množství vody v tomto místě navrhujeme vytvořit kolem nového rybníku - biotopu. Ten by mohl být úplně jednoduchý pouze s vysazenými rostlinami a mohl by sloužit k volnému koupání. Navrhujeme také zachování a rekonstrukci budovy bývalé vodárny, ve které by mohla vzniknout sauna s menším zázemím. Nádrž se studenou vodou by mohla zajímavě obohatit vnější prostor. Před vodárnou by mohlo vzniknout molo nad vodou a kolem biotopu cesty s lavičkami. Mohly by se zde zachovat některé stávající stromy a doplnit je o vrby nebo jiné vhodné dřeviny. Starý most přes Budějovickou dovoluje pohodlné podejítí a je proto ideální k pokračování cesty okolo potoka. Zde je třeba zvolit citlivou variantu průchodu okolo rodinného domu v údolíčku. Pozemek sice patří městu, nicméně doporučujeme cestou zůstat na severním břehu potoka. V dalším úseku až po cestu od bývalého JZD směrem k cihelně je třeba jednak vyřešit majetkové poměry a také samozřejmě prostupnost. Navrhujeme úzkou štěrkovohlinitou cestu podél potoka, na které by byly občasné lavičky a hrací místa pro děti. Ty by mohly pracovat s vodou, přelézáním potoka a podobně. Celá tato část by měla mít velice přírodní charakter. Místo by ale nemělo působit vyložené tmavě a zarostle. Proto by se měla celá část výrazně pročistit od větví a nechtěné vegetace. Mezi pazdernou a můstkem se nabízejí dvě cesty, jedna kolem vodní nádrže a druhá podél potoka. Ideální je určitě zprostupnit obě, nicméně podél potoka je cesta důležitější a přirozenější. Místo zastavení by také mohlo vzniknout u potoka u Pazderny. Překážkou v plynulé cestě údolím je také násyp a zatrubnění potoka v místě cesty od sídliště Na Vrších. Zde by do budoucna místo zatrubnění a schodů nebo rampy mohl vzniknout můstek, který by bylo možné podejít. Prozatím by však bylo vhodné vytvořit alespoň postupnou rampu ve svahu, aby bylo možné projet pohodlně i s kočárkem.

Posledním místem v údolí je lávka na cestě k Cihelně. Zde by určitě mělo vzniknout nástupní místo, kde bude mimo jiné mapa s vyznačením nejdůležitějších míst, které i pouze průchozí může nalákat k procházce a návštěvě koupaliště.

altán v mokřadu

vyhlídka/pozorovatelná ptáků

meandrující potok

park pod koupalištěm 1:500

přírodní koryto i na koupališti

inspirace - hrací prvky u vody (Netradicnihriste.cz)

přírodní lavičky v údolí a za E55 (Twistula)

inspirace podchodu - Jelení příkop

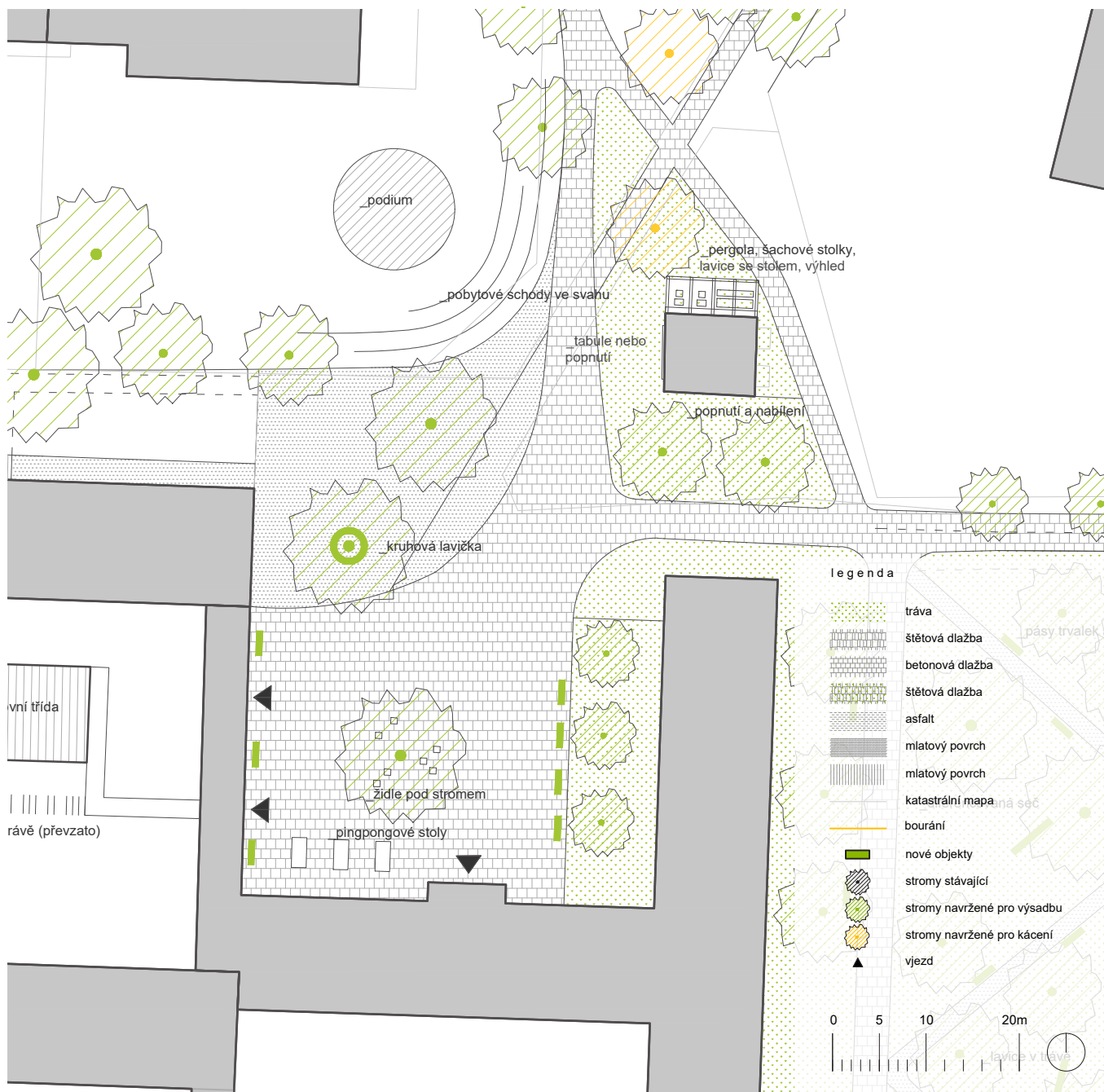

inspirace - malé molo

povalový chodníček

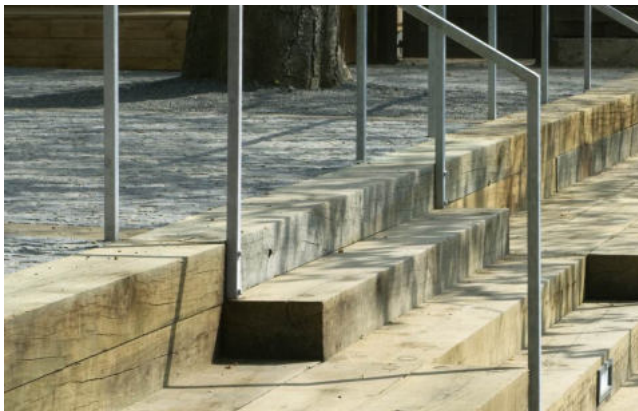
Škola

předprostor školy 1:500

mlat pod stromy

pobytové schody

sezení pod stromem - Twistula

podium

Škola

Škola by měla obecně více komunikovat s vnějškem. Toho jde dosáhnout i bez porušení bezpečnosti žáků. Jde jednak o přepracování vstupu do ní a také režimu integrovaných funkcí. Především knihovny, která nemá žádné spojení s vnějškem. Například i využívání komunitní zahrady by mohlo být v odpoledních hodinách pro veřejnost. Škola by se měla snažit komunikovat s rodiči i ostatními obyvateli města a například nabídnout nějaký program. Ten by mohl být i v blízkém okolí školy, za poštou nebo před ní. Třídy jsou kvalitně vybavené a dostatečné, myslíme ale, že zlepšení by si zasloužily především chodby. Není zde mnoho míst pro trávení času o přestávce. Dobré by bylo umístit někde stůl se židlemi, vytvořit místo, kde se děti mohou sejit jinde než ve třídě a změnit na chvíli prostředí.

Předprostor školy

Škola je oproti architektonické úrovni školky na špatné úrovni. Předprostor školy, odkud se do ní vstupuje, by mohl fungovat o mnoho lépe a ukázat nově směřování k většímu otevření školy směrem k rodičům a veřejnosti. Na školních pozemcích je mnoho míst, kde mohou nebo budou moci děti trávit přestávky mezi hodinami a myslíme, že předprostor odkud se vstupuje nejen do školy, ale také do knihovny k tomu není vhodný. Tento prostor by se naopak měl otevřít (zrušení plotu a brány). Člověk si tak bude připadat, že do školy vstupuje z veřejného prostoru, kde není vetřelcem. Tento pocit ještě podtrhuje dnes nehostinný prostor. Navrhujeme zde umístit listnaté stromy, z toho jeden dominantní s velkou korunou doprostřed prostranství, který bude tvořit stín i ochranu před deštěm a zároveň pod něho mohou být umístěna místa k sezení.

Důležitá je také návaznost na další propojení a místa v okolí. Jedná se především o pobytové stupně tvořící malý amfiteátr za poštou, kde je využito stávajícího svahu. Ten může sloužit příležitostně i ZUŠ, ale také škole a školce a také se jedná o příjemné místo s velice klidným, uzavřeným charakterem. Odtud také dále pokračuje nové propojení směrem k zelenému pásu u E55, které zde dnes chybí a škola tak město hodně rozděluje.

Tento prostor ještě doplňuje objekt trafostanice, která zde dnes spíše překáží a slouží jako záchytný bod pro parkovací stání. Protože auta z tohoto prostoru vymisťujeme abychom zlepšili jednak bezpečnost dětí při vstupu do školy a školky, můžeme také věnovat kvalitní zelenou plochu pěším. Trafostanici navrhujeme jednoduše upravit. Nabílit, popnout nebo obložit dřevem a na straně s výhledem z kopce k sídlišti, odkud ke škole také chodí nejvíce lidí, navrhujeme umístit pergolu s posezením a například dvěma šachovými stolky. Trafostanice tak bude zároveň sloužit i jako objekt umístěný v zeleném pásu mezi oběma blízkými panelovými sídlišti. Amfiteátr a předprostor školy spojuje mlatový povrch, který je přírodní, ale zároveň pochozí. Na ten navazuje prostor za školou sousedící s knihovnou. Jedná se sice o severní fasádu, nicméně ta může být tou nejvyhledávanější v teplých letních dnech. Proto navrhujeme tuto fasádu otevřít a umístit sem úzkou terasu. Lidé si také mohou knížku vzít pod stromy k podiu.

přírodnější, zelený charakter prostoru

zahrada školy 1:1000

Školní zahrada první část zahrady (nejblíže k budově) je velice vhodně rozdělena jednotlivými budovami školy. Ty vytváří uzavřené prostory s větší kontrolou a vlastním charakterem a nabízí tak potenciál k vytvoření relativně svébytných prostorů, kde mohou žáci trávit přestávky a přitom být blízko učeben. Tyto prostory navrhujeme doplnit jednoduchými prvky mobiliáře v návaznosti na stromy. První dvůr s venkovní třídou využívá již vysazených stromů. Mezi ně navrhujeme umístit malé podium ve výšce k sezení, které je alternativou lavičky a nabízí jiné možnosti odpočinku. Od vchodu je využito kladení postupně se vytrácející velkoformátové betonové dlažby, jak již bylo navrženo. Ideální by také bylo s tímto prostorem propojit družinu, i když kvůli hygienickým předpisům bude toto propojení složité. Do druhého dvora s pingpongovým stolem navrhujeme vysadit stromy a okolo jednoho umístit kruhovou lavičku. Tyto stromy by měly mít potenciál vytvořit velkou korunu a vyplnit tak značnou část prostoru. Nízká mez na rozhraní těchto prostorů a velké volné plochy je logickým místem pro vysazení stromů. Tím vytvoříme liniový prvek stromořadí, který je možné využít i pro lavice nebo pobytové stupně ve stínu s výhledem na celé hřiště. Na mez navazuje asfaltová plocha a nově navrhované multifunkční hřiště. Celý tento prostor by se v budoucnu mohl oddělit od atletického oválu průchoodem, který by zlepšil propustnost této části města. Důležitým je však především propojení jednak od vstupu do školy k zelenému pásu podél E55 a dále kolem místa skateparku. Skatepark navrhujeme přesunout k fotbalovému hřišti a na jeho místě vytvořit spíše místo školní zahrady pod stromy s hracími i cvičebními prvky. Samostatnou částí je komunitní zahrada, zde budou dřevěné truhlíky na pěstování, které zároveň vytvoří krytá místa k sezení pod solitérními stromy. Je zde navrženo také ohniště a místo může sloužit například pro sešlosti při dni otevřených dveří nebo podobných akcích. Zároveň do tohoto prostoru navrhujeme druhou venkovní třídu spíše přírodního charakteru, která by se hodila k dřevěným truhlíkům a především nabídla další možnost k vyučování venku nebo kombinaci praktické a teoretické části. Stávající budova tomuto prostoru a také celému zbytku zahrady může sloužit jako zázemí.

inspirace pro venkovní třídu

pobytové schody ve svahu

podium k sezení

možná alternativa ohniště

vyvýšené truhlíky

lanové prvky (na místě skateparku)

Sídliště

situace s vyznačením důležitých míst 1:2000

inspirace lavičky - Inoa

inspirace koše - Robust

Sídliště je velice důležitou částí města, kde žije nejvíce lidí. V našem návrhu se ho snažíme lépe propojit se zbytkem města a také s okolní krajinou. Konkrétně to jsou zelené osy vedoucí okolo sídliště, které jsou detailně popsány na vlastních kartách. Nejdůležitějším vnitřním prvkem je nově navrhovaná alej podél hlavní komunikace na sídlišti. Ta je osou území a tvoří reprezentativní a příjemný prostor sídliště. Na několika místech jsou stávající vzrostlé stromy, především břízy. Ty jsou dnes pěkné, nicméně bříza není dlouhověký strom a v horizontu deseti až dvaceti let předpokládáme, že by mohlo dojít k realizaci aleje. Vhodné je vytvořit ji jako celek aby působila jednotně. S alejí souvisí také široký chodník s místy k sezení. Centrum sídliště navrhujeme před Coopem a toto řešení je popsáno dále. Velkým problémem sídliště je nedostatek parkovacích míst, čímž se zabýváme na další kartě.

Vnitroblok

Jedná se o specifické místo, které má velkou prostorovou kvalitu. Jedná se o vizuálně uzavřený prostor mezi domy, který je bez aut a má velkou sociální kontrolu. Již dnes zde funguje dětské hřiště, které by se mohlo doplnit o několik nových prvků. V prostoru jsou špatně umístěny keře kolem vchodů. Ty zbytečně prostor znepřehledňují a v noci určité nevytvářejí příjemný pocit. Naopak by bylo vhodné uvnitř prostoru vysadit několik soliterních stromů. Ty nevytvoří vizuální bariéru, ale vzniknou zde stinná místa. Prostor by také oživil vodní prvek nebo pítka a lavičky podél cesty. V rámci svahu, ale i uprostřed prostoru by se mohly vysadit květiny.

Prostory mezi domy

Každý prostor mezi panelovými domy je dnes velice podobný ostatním. To je dáno konstantním sklonem terénu a také stejným umístěním vchodů do domů. Nemyslíme si, že je třeba se za každou cenu odlišovat a architektura sídlišť více pracuje právě s opakováním jednotlivých prvků. Například odlišení domů pomocí různobarevné fasády je určitě nevhodné. Jednotlivé prostory by měly být spíše odlišeny a pojednány rozdílně v lidském měřítku. Především se jedná o umístění zeleně - soliterní stromy, stromořadí menších stromů mezi dvěma domy, nebo malý bosket. Vždy hovoříme o listnatých stromech, které jednak v zimě nestíní a také v létě lépe chladí a jsou také estetičtější. Prostor je také možné doplnit zvláštním druhem stromu nebo keře - magnolie, netypické druhy javoru nebo dubu a podobně. Důležitý je také mobiliář a jeho umístění. Každý meziprostor by měl nabídnout lavičku, kam si sousedi mohou v létě sednout nebo si starší lidé mohou odpočinout před výstupem po schodech. Může zde také vzniknout dětský prvek, například skluzavka s využitím svahu.

Mobiliář

Jako ve zbytku města tak i na sídlišti by měl být mobiliář v podobném nebo stejném stylu, který používá stejné materiály. Pro lavičky, koše, zahrazovací sloupky nebo stojany na kola navrhujeme kovovou část vždy černou, která je elegantní a také praktická. Druhou částí by mělo být dřevo, které je teplým materiálem a veřejný prostor udělá příjemnějším.

Kryty na kontejnery by mohly vycházet ze stejné logiky. Vhodné by bylo řešit popelnice blíže komunikaci, ale s prostorem před nimi. Tím by se místně rozšířil travnatý pás. Možné je spojit kontejnery pro dva sousední domy.

přírodnější řešení krytu na popelnice

centrum sídliště

Centrum ●

Lokální centrum sídliště navrhujeme před dnešní prodejnou COOP. Zde se nabízí rozsáhlý prostor v centru dění s příhodnou funkcí. Navrhujeme prostor před prodejnou zpevnit kvalitní betonovou dlažbou. Ta se bude k sídlišti více hodit než dražší kamenná. Podél COOPu navrhujeme vysadit stromy, které budou stínit a ochlazovat prostor a také vytvoří příjemné místo k umístění laviček. Pod některými stromy by se mohly umístit i židle. Ze strany od komunikace doporučujeme umístit kontejnery do boxu a za ně vysadit menší stromy. Parkovací stání, která jsou v návrhu zrušena je teoreticky možné nahradit vytvořením například polozakrytých míst ve svahu před Plzeňkou. Tento pozemek však nepatří městu. Případně je možné toto místo udělat ve dvou fázích a rušení míst spojit s jejich přidáním v jiném místě. Prostor bude fungovat tak i tak.

umístění úlů na střechy paneláků

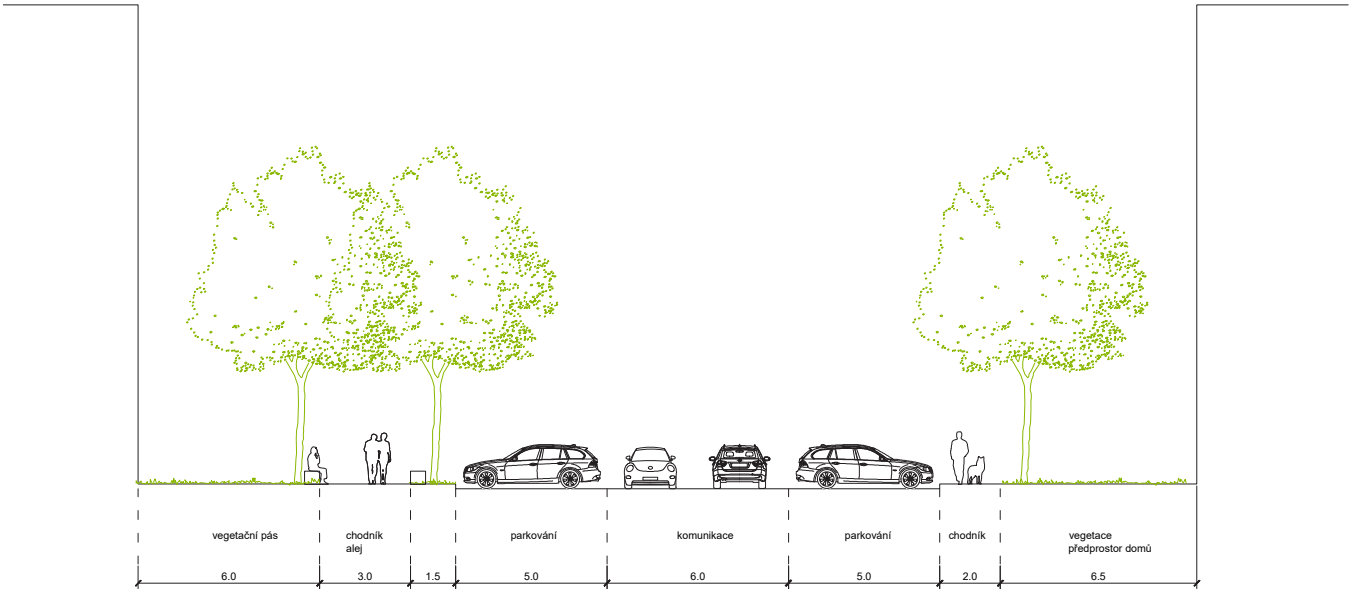
inspirace lavičky - Ekta (jako v novém urnovém háji)

kryt Kovrado - doporučujeme spíše světlý

příklad minimalistického zábradlí

možná alternativa ohniště

Sídliště, parkování

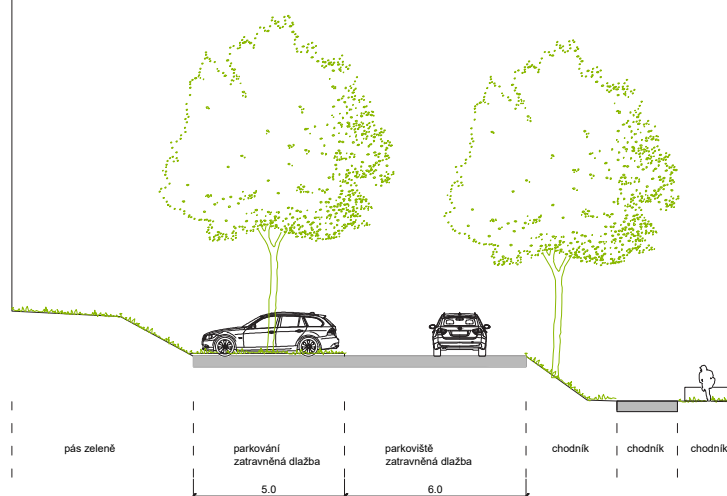
Návrh parkování na sídlišti je třeba rozdělit do dvou rovin. První jsou koncepční zákroky, které pracují s větší hustotou parkování a nezabírají další zelené plochy a rušení stání, která je třeba věnovat prostoru pro pěší v těch nejdůležitějších místech. Těch není tolik, nicméně jsou o to důležitější. Druhou skupinou jsou menší zásahy, které využívají zbytek ploch, které jsou ještě únosné ponechat autům. Obecně lze však říct, že světovým trendem je co nejvíce se orientovat na alternativní typy dopravy mimo individuální. Například carsharing by se dal ze začátku vyzkoušet i v menším měřítku. Dále je vhodné maximálně podporovat infrastrukturu pro pěší a cyklisty a také hromadnou dopravu.

Mezi koncepční prvky patří nástavba jednoho patra parkovacích stání nad parkoviště ve východní části sídliště. Je také důležité nezapomenout na průchod přes plochu parkování tak, aby celá, dnes parkování vyhrazená plocha byla příčně propustná. Dle nás lepší variantou než dvě úrovně nad celou plochou je vícepatrová hmota pouze nad částí prostoru. Možnou se také zdá varianta parkovacího domu na ploše s dnešní trafostanicí, která se nachází příhodně ve středu sídliště. Objekt by se mohl připojit k stávajícímu panelovému domu, nicméně je třeba dát pozor na osvětlení oken bytů a také případné zplodiny automobilů. Místo je relativně malé, nicméně případné podélné umístění objektu vzhledem k ulici by bylo nevhodné vzhledem ke koncepci sídliště a také prostupnosti.

Možností by také mohla být transformace objektu jednoty tak, že by se mohlo parkovat v několika patrech nad prodejnou. Pozemek je však v soukromém vlastnictví. Důležitý by byl také výraz domu především do prostorů nové aleje a také centra před prodejnou.

Dočasné navýšení kapacity parkovacích stání nabízí prostor mezi posledními panelovými domy směrem k Penny. Toto řešení zobrazuje řez. Stání by zde také mohla být zakryta pergolou nebo stříškou pokračující v horní úrovni terénu. Toto místo je zvoleno z důvodu chybějící vegetace, kterou by toto řešení doplnilo a také z relativně lepšího uspořádání terénu. I tak se bude muset pravděpodobně nějaká část odtěžit, nicméně ne tolik jako mezi ostatními domy, mezi kterými by se muselo zbytečně kácet.

řez 01 1:250

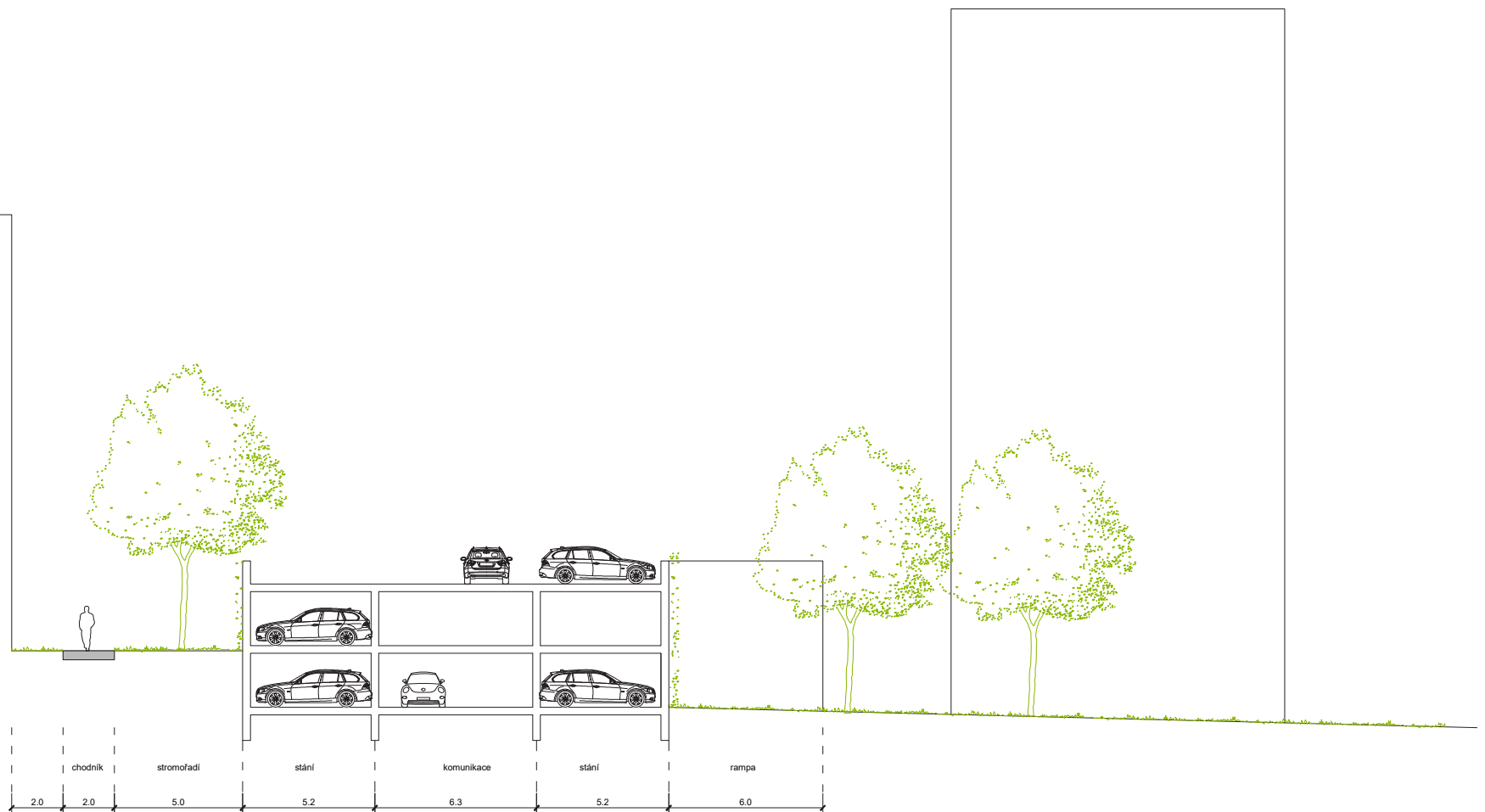

zatravněná plocha parkoviště

zatravněná plocha parkoviště

řez 02 1:250

Parkovací dům

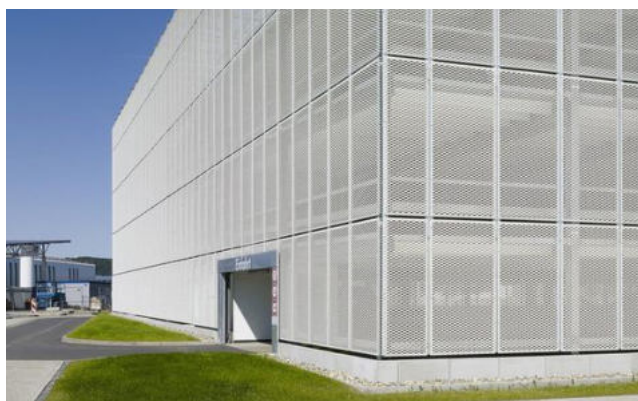
Nejlepším řešením situace parkování na sídlišti je parkovací dům, který dokáže lépe využít prostor a efektivně zmenšuje plochu parkování. Vzhledem k vysoké hustotě obyvatelstva na sídlišti je alternativou k zabírání veškeré plochy kolem domů.

Konkrétní řešení je navrženo na plochu dnešního velkého parkoviště. Je zde možnost udělat pouze jedno patro nad celým parkovištěm. Tato možnost vizuálně zneprostupní celý prostor i v případě, kdy bude zachován alespoň jeden příčný prostup skrz dům, což považujeme za nutnost.

Lepší variantou je vytvoření alespoň třípodlažní hmoty, jak je tomu v řezu. Ta bude již vypadat jako dům, který má také podobné půdorysné měřítko s paneláky. Do budoucna toto řešení také dovolí případné zrušení některých parkovacích stání na terénu. Vhodné by také bylo zachovat možnost zvýšení konstrukce. Toto řešení by zvýšilo počet stání cca o 60.

Dalším místem, kde by mohl vzniknout na menší ploše ale vyšší dům je u trafostanice. Ta by se také mohla zrekonstruovat a zmenšit - stát se součástí objektu. Tento dům je nalepen k menšímu panelovému domu a jeho hmotu doplňuje tak, aby nestínil stávajícím bytům. Nabízí 12 stání na patro.

Materiálem nosné konstrukce by měl být ideálně betonový skelet, který je relativně jednoduchý, může být modulární a má dobré protipožární vlastnosti. Alternativou je ocelová konstrukce, kterou je třeba pravidelněji udržovat a teoreticky nemá takovou životnost.

fasáda z pororoštu

popnutá fasáda

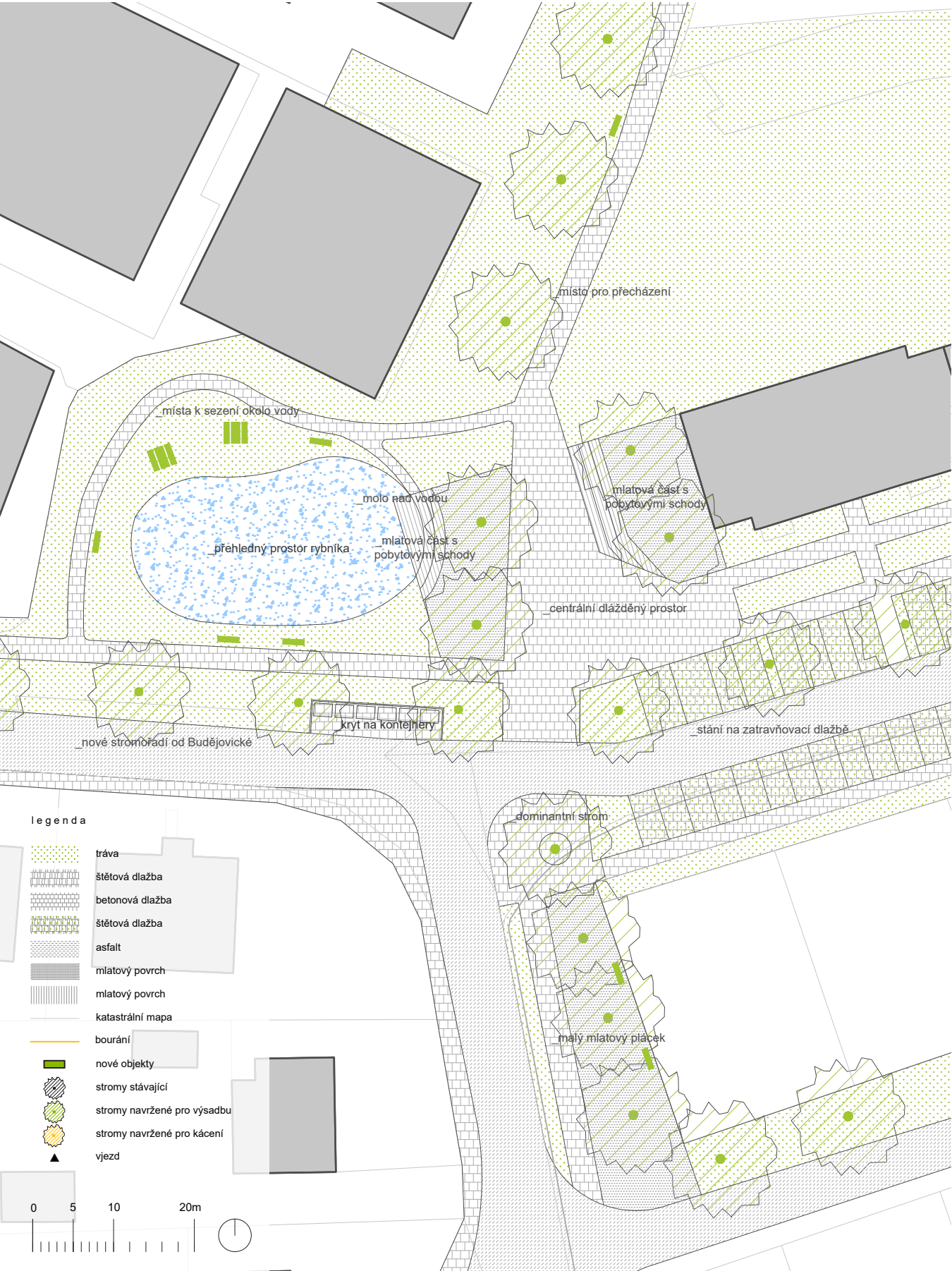

popnutá fasáda

varianta s dřevěnými lamelami

Sídliště Nad Cihelnou

Centrum
Čtvrť, která se dnes nejvíce rozrůstá a potřebuje nějaké místo, kde se lidé mohou sejít, posedět a na které se odkázat. To by mohlo vzniknout mezi rybníkem a prvním panelovým domem. Toto místo má téměř ideální polohu uprostřed této části města za údolím, zároveň je na hlavní přístupové cestě od Budějovické a také na nejkratší cestě k centru okolo Pazderny. Zárveň se jedná o příjemné místo s vodním prvkem rybníka a potenciálně příjemné a reprezentativní zeleně. Místo má dvě části, jednu parkovější, nezpevněnou kolem rybníka. Zde navrhujeme zlepšit prostupnost okolo vody, také zpřehlednit prostor, aby se zde člověk cítil příjemně a bezpečně. Toho by mělo být docíleno prořezáním keřů a dovysazením stromů, které nepřekážejí v průhledech ve výšce očí. Břehy rybníka by měly v této části být přírodní a travnaté. Druhá část je pojatá částečně dlažbou a částečně mlatem. Důležitá je svažitost terénu, kterou reflektují pobytové schody jednak u domu a jednak u vody. Tento zpevněný prvek má ostré hrany a obdélníkový tvar, který vybíhá i jako molo nad vodu. Prostor je chráněn několika stromy, ale zároveň nabízí volný centrální prostor odkud je dobře vidět z pobytových schodů. Zpevněný prostor je relativně malý, což je pro toto místo spíše odpočinkového charakteru dostatečné. Obdélníkový tvar prostoru respektuje terén pomocí pobytových schodů, nicméně svým půdorysem reaguje spíše na tvrdý vstup panelových domů. Tento přechod je ukončen rohem/molem nad vodou. Podobně jako ve zbytku města mimo hlavního náměstí by měla být použita jednoduchá šedá betonová dlažba na hlavním povrchu.

dřevěné stupně, je možné použít i betonové s dřevěnými sedátký

dřevěné molo/terasa

městská lavička

spíše elegantní mobiliář

přechod dlažby v mlat

Zástavba bývalého JZD

situace 1:2000

Jedná se o zemědělský brownfield velice blízko náměstí. Některé budovy stále ještě slouží svému účelu, ale obecně je místo spíše zanedbané a nabízí příležitost k rozvoji města. Koncept vychází především ze stávající stopy zástavby, která respektuje původní parcelaci a ladí se zástavbou kolem náměstí. Zároveň se jedná o pohledově exponované místo, kde není vhodné stavět vysoké bodové domy ať už z důvodu pohledů na sídlo z okolí, ale také vzhledem k blízkosti historického jádra obce. Zástavba navazuje na logickou síť propojení a zároveň vytváří mix různých stavebních typologií. Jsou zde zastoupeny rodinné domy, řadové domy i bytové domy. Měly by zde také vzniknout kancelářské prostory nebo i jiné, které nebudou rušit převážně obytný charakter, nicméně zajistí nějakou nabídku pracovních míst. Na terénní hraně nad loukou je navržen park, který vhodně zakončí výstavbu a také příjemně naváže na krajinu. Jeho hodnotou budou také krásné výhledy.

Důležitým prostorem je také farní zahrada, která nabízí velký potenciál jako rekreační plocha. Měla by po dohodě fungovat jako klidný kontemplační prostor, který také propojí okolní části města. Zároveň je zde hmotově navržena hmota domu pro seniory, který je možným plánem farnosti vlastníci většinu pozemků. Takto je hmota s byty orientovaná k jihu a před domem je také zahrada, kterou je možné vytvořit jako velice intimní prostor. Park by měl nabídnout jednak příjemné místa u vody, ale také posezení pod vzrostlými stromy v prostoru za DPS.

bohatá struktura - soutěžní návrh Mlýnský ostrov - Unit architekti

klidné obytné prostory

soukromé zahrádky

jedna část bez aut

Dostavba Nad Cihelnou

situace 1:2000

Toto místo je dnes zastavováno a návrh se pouze snaží usměrnit tento vývoj. V této poloze pravděpodobně není možná jiná typologie, než rodinné domy, což reflektuje jak stávající parcelace, se kterou už se nedá nic dělat, tak i navrhovaná. Nejdůležitějším prvkem návrhu je logické napojení jednotlivých cest a přístupů, jejich doplnění o zeleň a také vytvoření důležitých míst v území. Ta by měla vzniknout především na záhumenní cestě, oddělující zástavbu od krajiny a nabízející pěkné výhledy a také na křížení cest. Kvalitní veřejný prostor se zelení, zajímavými a příjemnými místy je velice dobrým základem pro příjemné místo k životu. Parcely by měly být co nejužší, aby jednotlivé bloky byly definovány spíše zástavbou a předzahrádkami než pouze ploty a prázdným prostorem známým ze suburbíí. Územní plán by se mohl pokusit o lepší regulaci zástavby a ideálně její umístění k ulici, ne dprostřed pozemku. Dům potom zbytečně zabírá hodnotný prostor a zároveň nevytváří ani tolik soukromí, kolik by mohlo vzniknout.

komunikace domu s ulicí - Brno, David Zajiček

komunikace domu s ulicí - RD Rostoky, Michal Kohout

Budoucí zástavba za E55

situace 1:4000

Dále do budoucna nemá už Velešín kam se rozrůstat. Po ukončení výstavby na jihu, která by měla zůstat v dostatečné vzdálenosti od hranice lesa, další prostor k rozvoji už nabízí pouze zemědělské družstvo a pozemky Jihostroje. Za areálem Jihostroje jsou louky, které by měly zůstat volné, stejně by zde asi nemohla bez propojení přes areál Jihostroje kvalitní struktura. Další růst směrem za údolí Houžváku je také nevhodný, protože tím by město překonalo další přírodní bariéru, která ho přirozeně ukončuje. Zároveň by tato část byla odstřižena od zbytku města hlubokým údolím. Proto se zdá jako logické místo prostor za E55, který je relativně blíže centru a vybavenosti a také umožňuje ukousnout z méně pestré krajiny. Nicméně i hrana E 55 má svou hodnotu a přímý přechod mezi městem a krajinou má své kouzlo. Proto doporučujeme napřed vyčerpat kapacity uvnitř městské struktury.

V případě rozrůstání se na západ se musí hlavní silnice výrazně zklidnit a dovolit lidem bezpečně a úroveňně přecházet. Komunikace se musí stát městskou. Zároveň navrhujeme využít zelený pás a rozšířit ho i na druhou stranu komunikace. Za ním by měla vzniknout řada vyšších domů 2 až 3+1 NP případně řadových domů. Naopak v plánu z krajiny by měly už být pouze rodinné domy v husté struktuře. Zde se také ukáže výhoda struktury stávajících panelových domů, které dovolí propojení města s novou čtvrtí. Tato propojení jsou velice důležitá a je třeba s nimi v případném rozvoji počítat. Zástavby je doplněna o park v centrální pozici a také školku v jeho jihozápadním rohu. Tento dlouhodobý plán také počítá s vymístěním solární elektrárny. Je nutné upozornit, že v tomto případě se jedná o velice důležité rozhodnutí, které by bylo případně vhodné prověřit plnohodnotnou studií. Počítá se se zabráním půdy ze ZPF. a velkou změnou ve výrazu sídla. Nicméně je důležité přemýšlet nad místem jako nad městskou částí, která nebude sloužit pouze pro bydlení, ale měla by zde vzniknout také pracovní místa a vybavenost. Varianta klasické sídelní kaše (soliterní rodinné domy na velkých pozemcích) je z urbanistického hlediska daleko horší, než kdyby se nic nepostavilo.

mix typologie

důležité je myslet na vybavenost - Školka v Dobřevojcích

Městský mobiliář

inspirace - mapa centra města - informační cedule

inspirace - rozcestník

inspirace - mříž ke stromu

komplexní informační systém

inspirace - autobusový přístřešek s odpadkovým košem

zahrazovací sloupky pro pohodlný průchod běž změny úrovně

přírodnější řešení krytu na popelnice

inspirace - městská lampa

inspirace - stojany na kola (Sandwich)

Navrhujeme sjednocení podoby městského mobiliáře. Mobiliář tvoří jednu z tváří města, přispívá k dojmu, jaký z města máme. Proto je důležité používat prvky stejného stylu. Tím se podpoří kontinuita veřejných prostor.

Všechny navrhované prvky městského mobiliáře propojuje jednotný materiál - černý kov.

Městský orientační systém stejně jako informační tabule by se měl sjednotit a ideálně dokázat mít jednak městskou formu, ideálně opět černou, ale také krajinnou - například kombinace se dřevem.

Lavičky a lavičky se stoly by měly být v rámci města jednotné - navrhujeme jeden spíše městský typ a druhý více přírodní, který se dá použít i v parcích i v krajině. Všechna místa především v krajině, kde by bylo vhodné umístit lavičku samozřejmě mohou využít také pokácený strom nebo jinak vyrobenou dřevěnou lavičku. Nicméně o tento mobiliář je třeba pečovat, a když doslouží tak ho vyměnit.

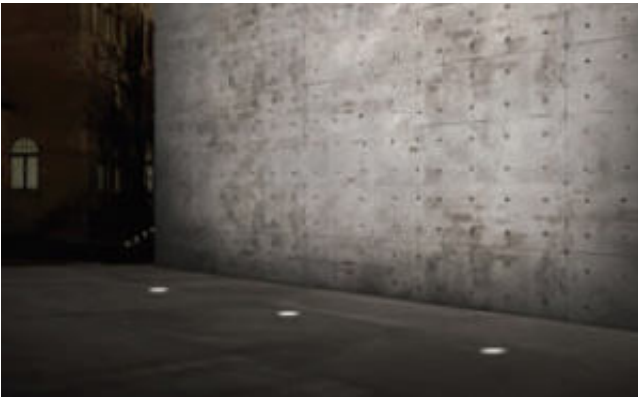
Veřejné osvětlení výrazně formuje obraz města po setmění. Sloupy veřejného osvětlení doporučujeme řešit v jednoduché formě, barvu doporučujeme černou nebo šedou. Při výběru je důležité vybrat takové veřejné osvětlení, které nepřispívá k světelnému znečištění noční oblohy. Bodovými zemními svítidly mohou být nasvícena pouze důležitá místa například kostel, bývalý kostel, mostek koněspřežky a podobně.

Zahrazovací sloupky a stojany na kola by mohly být opět černé.

Odpadkové koše by měly být přirozenou součástí veřejných prostor. Doporučujeme takové koše, které nebudou rušit celkový dojem a hladce zapadnou do okolí. Tvarově bude tento nový mobiliář umírněný (minimalistický), barvu doporučujeme černou nebo šedou. Jednoduché a ve stejné barevnosti by také mohly být prvky zábradlí.

Co nejjednodušší by měly být také kryty na kontejnery, které mohou být jednak dřevěné, ale také například z pororostu.

Zajímavým prvkem, který může obohatit živá místa ve městě - náměstí, centra sídlišť a vstup do školy je také knihobudka.

inspirace - zemní svítidla

inspirace koše - Robust

inspirace lavičky - Inoa

inspirace - lavička do přírody Twistula

inspirace - spíše přírodní, dřevěný mobiliář (okraj města)

spíše elegantní mobiliář

knihobudka - Knihovna Jiřího Mahena v Brně

knihobudka - Knihovna Jiřího Mahena v Brně

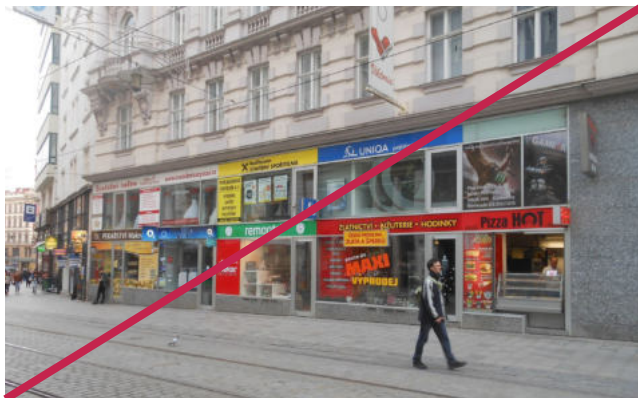

příklad minimalistického zábradlí

Reklama ve veřejném prostoru

jednotný vizuální styl v rámci fasády jednoho domu

záplava barev a různých typů písem činí fasádu vizuálně odpudivou

ukázka napisu tvořeného jednotlivými písmeny

nevhodně zvolené reflexní a agresivní barevné tóny

ukázka malovaného nápisu v souladu s prvky fasády

umístění cedulí a výstrčí zcela nerespektuje historické prvky fasády

jednoduše zvolená forma polepu umožňuje vizuální propojení

velkoplošný polep vytváří mrtvou fasádu

jednoduchá forma výstrče respektuje barevnost a tvarování fasády

nečitelná výstrč působí spolu s velkoformátovou fotografií zmatečně

Ať chceme nebo ne, reklama tvoří nedílnou součást veřejného prostoru i naší krajiny. Reklama buď může spoluvytvářet atmosféru místa, nebo zhoršovat celkový dojem z města. Bohužel v současnosti jsou naše města plná vizuálního smogu, který přebíjí existující kvality lokalit.

Ve Velešíně lze předpokládat, že většina nakupujících jsou pravidelnými zákazníky a obchody znají. Není proto třeba používat křiklavé poutače, blikající barvy a další rušivé prvky - zákazníci už ví kam jít.

Doporučujeme navrhovat nápis na míru danému místu a nepoužívat univerzální typy cedulí, které by mohly být kdekoli a nést jakékoli sdělení. Pokud je vytvořena kvalitní vizuální prezentace se vztahem ke konkrétnímu místu, je mnohem snazší kolemjdoucího zaujmout.

V rámci jednoho domu by měly být poutače, nápisy a výstrče různých podniků vizuálně sladěny tak, aby dům působil jako jeden celek.

Název podniku lépe vynikne, pokud je zvolena jednoduchá kontrastní forma oproti tlumené barvě fasády. Na fasádu nepatří prvky reflexních a fluorescenčních barevných odstínů.

Prezentace podniku by měla respektovat architektonické prvky fasády a ne je zakrývat.

Polep výkladce by měl umožňovat nahlédnutí do interiéru prodejny. Není žádoucí, aby provozovna s jakkoli zakrytým vzhledem do interiéru zaujímala celé přízemí domu. Dům potom vizuálně nekomunikuje s okolím, působí hůře než plná zeď.

Jako příklady byly použity ukázky z Manuálu dobré praxe reklamy městské části Brno-střed.

Okolí Velešína

Tato část koncepce rozvoje se bude zabývat Krajinou mimo město, jednotlivými obcemi a místy mimo ně. Některé důležité informace již byly zmíněny v první části širších vztahů, nicméně tato část koncepce jde více do hloubky a zabývá se detailem jednotlivých míst a jejich pojetím. Také péčí o krajinu a obecnými principy. S tím souvisí také téma cest a výhledů.

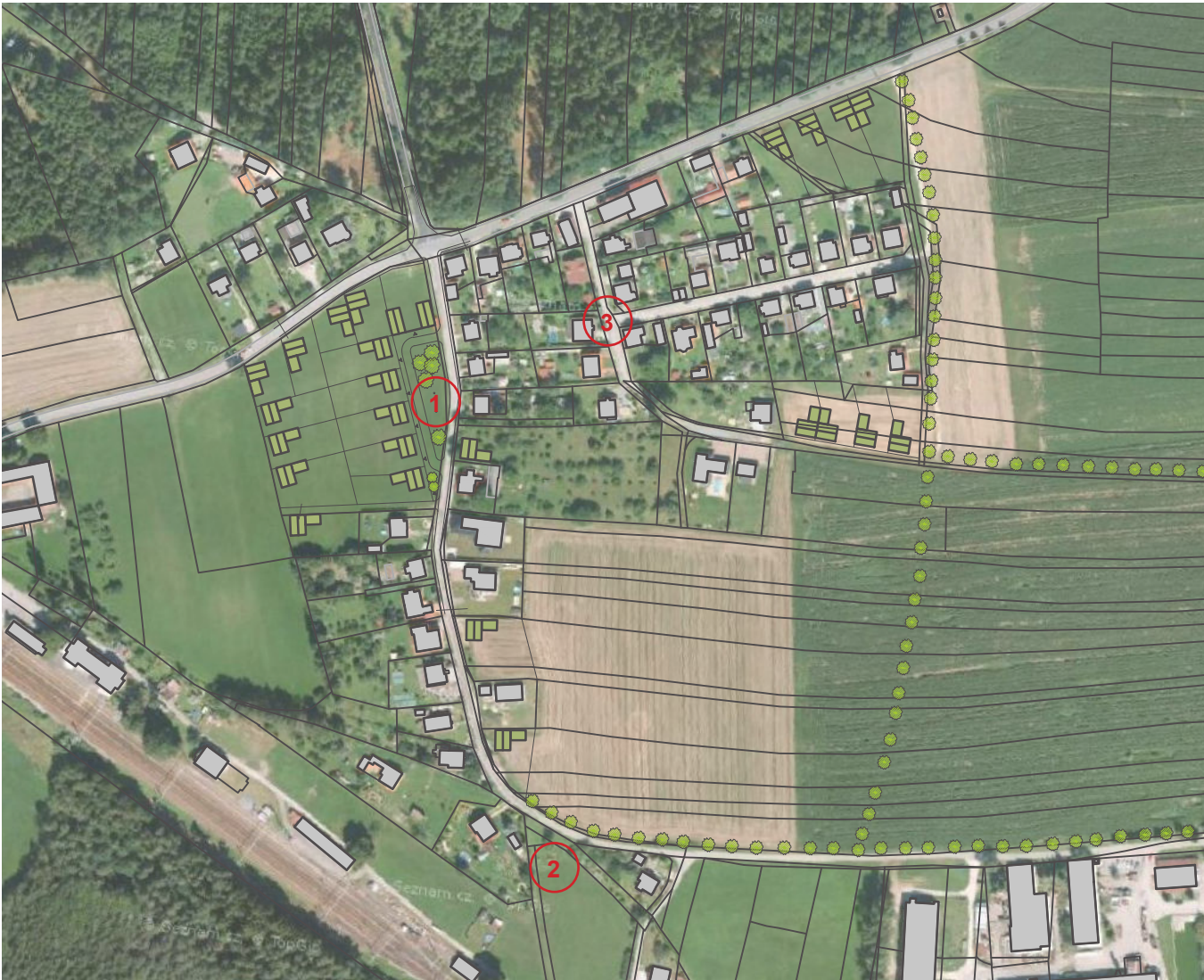
Struktura části

- jednotlivé obce a jejich okolí
- řešení krajinné zeleně
- vyhlídky a výhledy
- okruhy a cesty

vyznačení obcí v okolí města

Velešín nádraží

řešená místa 1:4000

01
Obec u nádraží je dnes vysloveně roztrfistěná a nemá žádné centrum. Jediným prostorem, který slouží obyvatelům, ale především dětem je hřiště nedaleko železnice, které je i na místě bývalé koněspřežky. Navrhujeme proto především vytvoření nového centra - návsi obce, která je v těžišti dnešní zástavby a udělá tak z pouhé změti domů zakotvené sídlo. Návěs je umístěna na vedlejší komunikaci a její rozšířený prostor je částečně navržen s výsadbou stromů, ale také je jedna její část ponechána volná s ohništěm. Pod stromy by se hodilo umístit místa k sezení. Zástavba návsi je navržena jako ortogonální rozšíření prostoru ulice se dvěma hmotami v čele prostoru otočenými štítovou stranou a jinak plynulou řadou domů. To vytváří moderní charakter urbanistického vstupu, ale zároveň stávající uliční fronta, která je nepravidelná, dodá návsi více organický a rostlý charakter. Čelní budovy připomínají hmotově budovu statku, ideálně by zde mohla být brána. Kontakt ostatních domů s návší by měl být velice intenzivní. Domy by měly držet jednotnou uliční čáru a mít pouze malou předzahrádku, která zajistí soukromí v domě, ale zároveň zajistí uzavřenost prostoru a příjemný charakter místa.

02
Výše zmíněné dětské hřiště je velice pěkným místem. Navrhujeme ho doplnit ještě o další stromy a hrací prvek, který reflektuje průchod koněspřežky. V trávě by také mohly být umístěny kameny vedle sebe jako kolejnice nebo by se zde mohla vytvořit i kolejnice s několika pražci. Místo je však v soukromém majetku.

03
Jedná se o místo relativně v centru současné zástavby. Nemělo by zde vzniknout centrum obce - místo je malé a nemá potřebný charakter. Jde spíše o místo, kde se může umístit lavička a vytvořit stinný prostor pod stromem. Místa k parkování je zde mnoho, proto není nutné zachovávat tato.

návěs 1:750

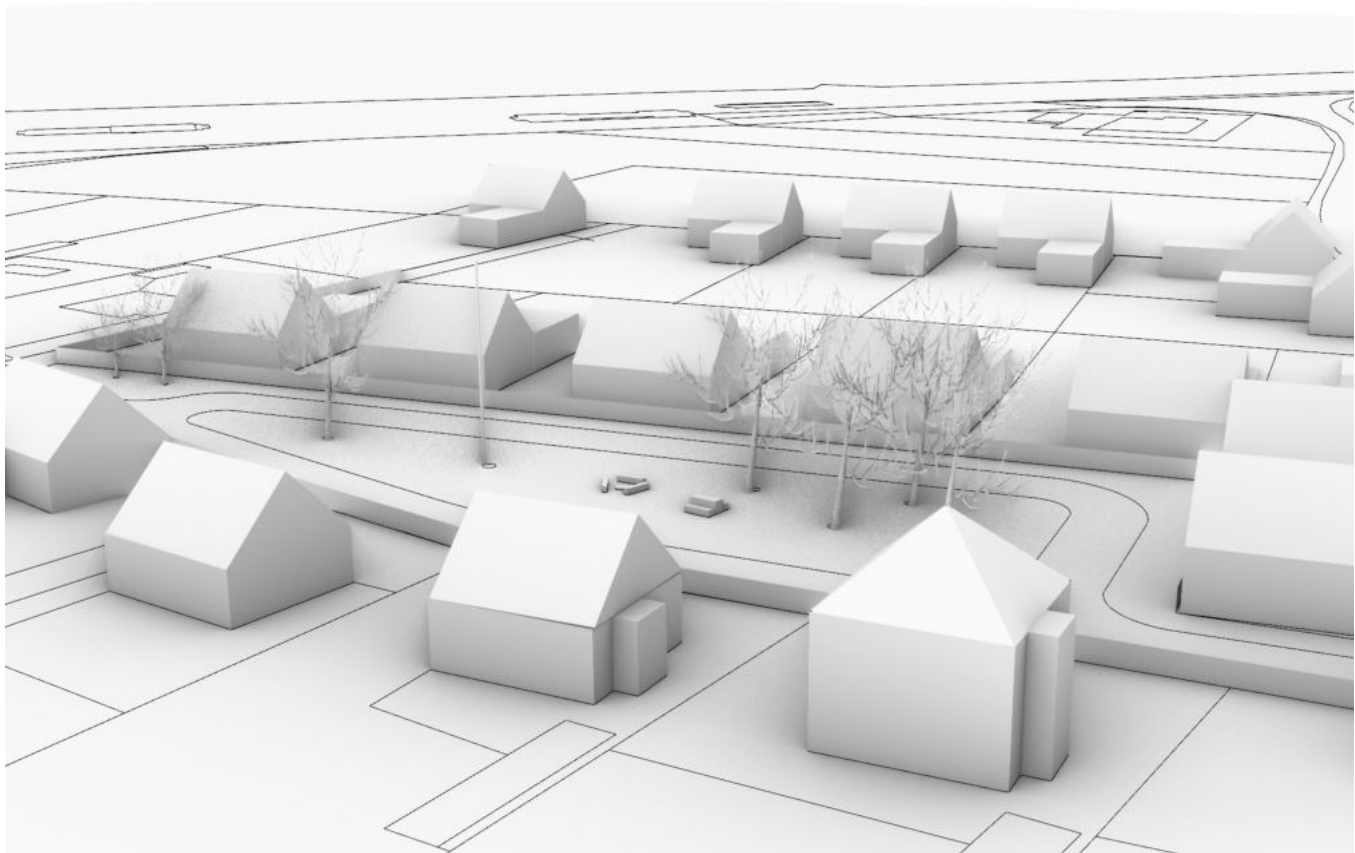
perspektiva nového centra

lavička kolem stromu

moderní zástavba vesnického typu (Stempel, Tesař)

nadhledová perspektiva na nové centrum

zatravněné příjezdové cesty

spíše minimalistický mobiliář

hlavní komunikace v rámci návsi v betonové dlažbě

hrací prvky mezi stromy

moderní ohniště na návsi

Chodeč

- Většina prvků

řešená místa 1:2000

01
V Chodči je návěs umístěna ve středu vsi a je jen částečně vymezena okolními domy. Hlavním úkolem je prostor zcelit a zobytnit, aby se jednalo o příjemné místo k zastavení při cestě obcí nebo setkání sousedů. Nejdůležitější je propojit celý prostor v jedné úrovni, což znamená zrušení obrubníku na velké travnaté ploše návsi. Tu navrhujeme zachovat jako přírodní a pouze na ní vysadit několik stromů. Na severní části navrhujeme o kus přesunout přístřešek s lavičí směrem do osy prostoru a od nově stavěného domu. Okolo posezení navrhujeme vytvořit mlatovou plochu a pod stávající strom ještě umístit pár míst k sezení. Nové stromy na návsi nesmí být vysazeny do průhledu cestou na jih, který je pro místo velice důležitý. Dalším prvkem je zprostupnění návsi po jejím jižním okraji, tato cestička by měla být pravděpodobně štěrková nebo ze šterkotrávníku a pomůže tak lepšímu propojení návsi. Na tuto cestu je také navázána lavička pod stávajícím stromem v jihovýchodní části. Na návěs doporučujeme také umístit májku, která byla dříve za obcí na místě s výhledem. Pomohlo by to prostoru návsi získat důležitější postavení.

02
Příjemné místo v obci je také na břehu rybníka. Zde by se hodilo malé molo nebo lavička u vody. Pozemek je však v soukromém vlastnictví. Cesta nicméně dnes funguje dobře a určitě by bylo vhodné vytvořit zde příjemné místo k posezení.

03
Místo s výhledem na Svatého Jana za obcí by mělo být spíše než centrem sousedským pláčkem s výhledem. Zde by mohlo být ohniště a především posezení s výhledem. Místo by mělo být zastavením na velkém okruhu po okolních velešinských obcích a s výhledem by se mohlo pracovat například jeho orámováním, upozorněním na fotomísto nebo místo k malování s odkazem například na naivní umění.

návěs 1:500

vyhlídka na Svatého Jana

inspirace ohniště

perspektiva návsi

posezení u rybníka

mlat/stěrk u přístřešku

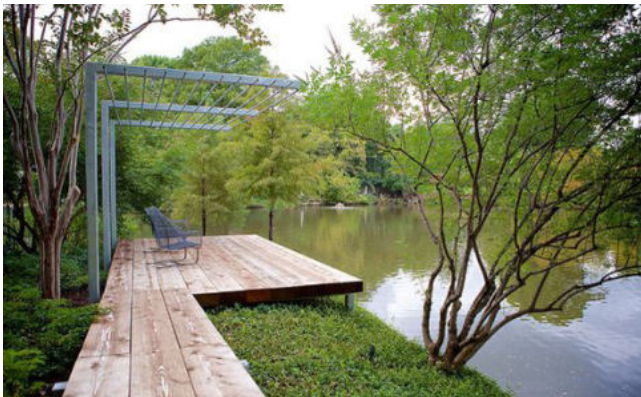
inspirace mobiliáře

inspirace mobiliáře

plocha návsi - rozvoj přirozeného charakteru

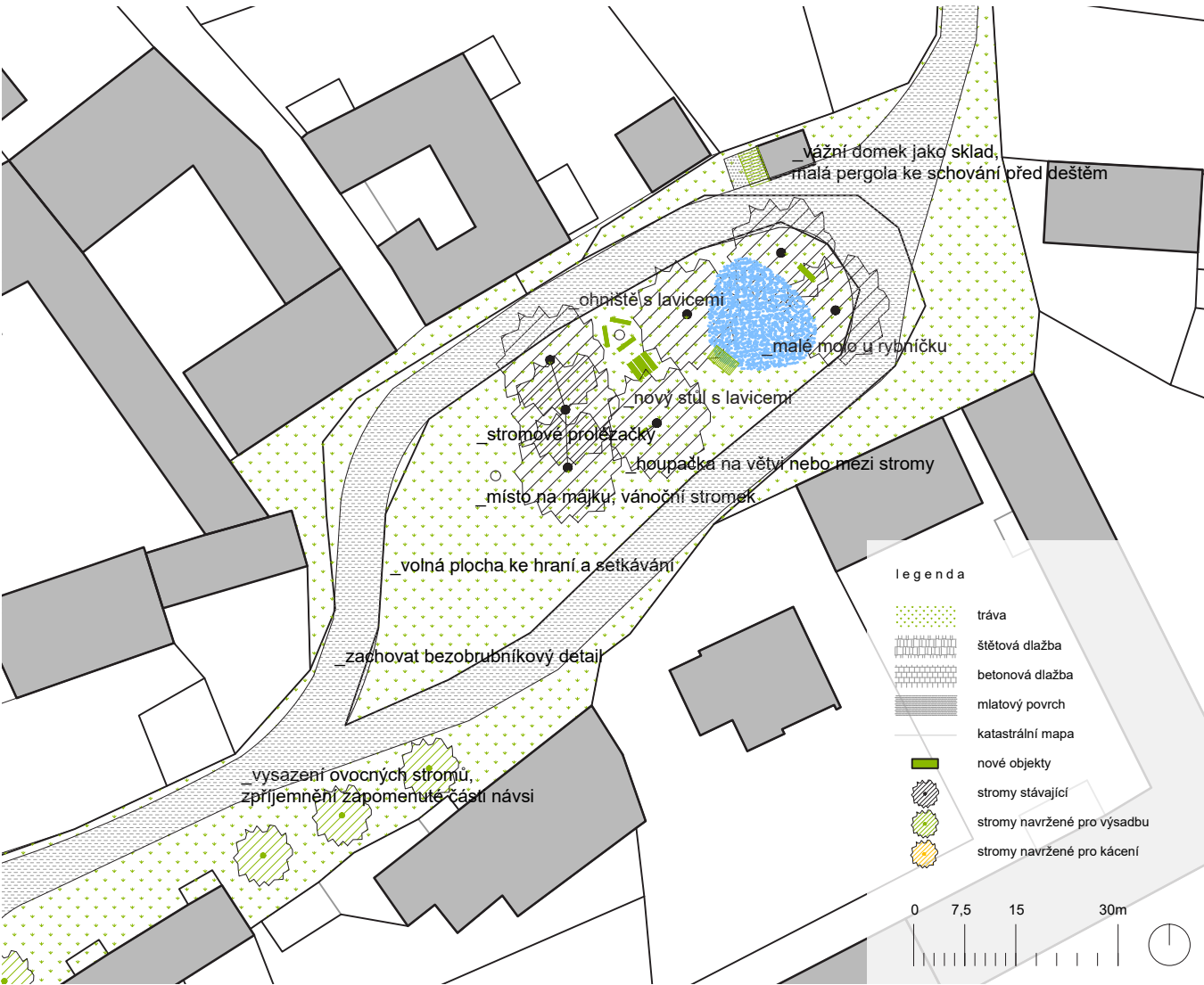
inspirace - molo

Skřidla

- Většina prvků

řešená místa 1:2000

náves 1:750

01
Nejdůležitějším místem ve Skřidlech je samozřejmě náves. Již dnes se jedná o velice příjemný prostor se vzrostlými stromy, které vytvářejí velice příjemné místo k posezení i setkání. Na návsi dříve býval rybník a i dnes je hodně podmáčená. Největší navrhovanou změnou je využití tohoto stavu a vytvoření malé vodní plochy ve východní části návsi. Vodní prvek oživí a ještě zpříjemní prostor návsi a stane se také ideálním místem pro umístění posezení. Navrhujeme také malé molo, které může sloužit k odpočinku nebo hrám dětí. U vody také bude začínat stezka podél potoka, která povede až k betonce. Za rybníčkem stojí dnes nevyužívaný vázný domek. Ten navrhujeme zachovat a doplnit malým jednoduchým přístřeškem v prodloužení střechy. Může se jednat pouze o dva pláty plexiskla, které budou do krytého prostoru pouštět světlo. Domek by se mohl využít jako malý skládek na provoz návsi, když se koná nějaká sešlost nebo akce. Pod stromy navrhujeme vyměnit stávající mobiliář za nový a vytvořit pěkné ohniště s lavicemi. Stávající stromy využít pro hrací prvky - houpačku, natažení lan mezi stromy a podobně. Případně místo doplnit ještě o nějaký hrací prvek ze dřeva. V západní části ponecháváme prostor volný jak je. Může jednak sloužit jako prostor pro májku nebo vánoční strom a také pro větší sešlosti nebo hry dětí. Zanedbaný jihovýchodní cíp návsi doporučujeme pročistit a vykácet smrk a tuji. Místo toho se sem může vysadit několik ovocných stromů

02
Dalším důležitým místem je kaplička. Jedná se o krásné místo s historií a určitě je vhodné doplnit lavičkou. Ta může být z masivního dřeva nebo hodně přírodního charakteru. Mělo by se však jednat o čistý ortogonální tvar, ne pouze kulatý kmen. Ten by se ke kapličce tolik nehodil.

03
Odpočinkové místo by mohlo také vzniknout v rohu, kde se zatáčí cesta - Skřidelský okruh pro inline brusle a kola. Jednalo by se pouze o lavičku pod stromem. Vzhledem k pozici na okruhu se určitě jedná o vhodné místo k odpočinku a posezení.

04
Na druhé straně obce při vjezdu je velice pěkné místo před domem č. 11, zde by se také mohla umístit lavička a vysadit také ideálně ovocné nebo i jiné listnaté stromy. Jedná se o vstupní místo do obce a i proto toto místo stojí za zlepšení.

posezení u kapličky

perspektiva návsi

vstup do obce

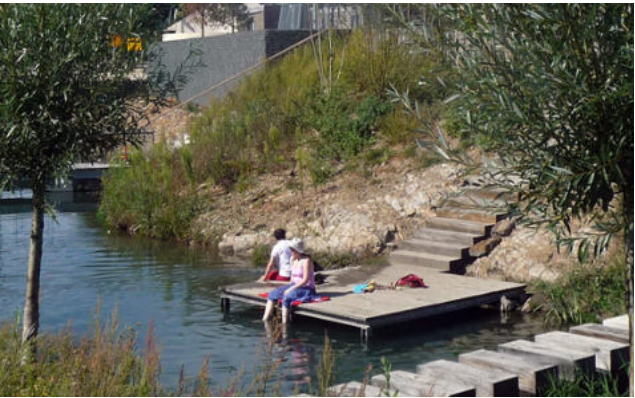
stůl s lavicemi u ohniště

lanové prvky mezi stromy

cesta kolem potoka

malé molo

inspirace ohniště

Holkov a okolí

důležitá místa

Místa jsou také řešena na kartě koněspřežky

01

Logické místo pro lokální centrum by bylo u rybníka, který je však oplocen a bohužel už neslouží jako centrum osady. Dalším možným místem je okolí barokní sochy, kde už se dnes nachází lavička. Zde by se místo mělo pročistit a prokácet a také ideálně zajistit důležité návaznosti pomocí cest, které tudy již vedly. Místo je velice příjemné a stačí doplnit pouze příjemnější místo k sezení s opěrátkem. Nejednalo by se o lokální centrum, ale spíše jen o příjemné odpočinkové místo.

02

Přepážní stanice je velice cennou budovou, bohužel štítová stěna je orientovaná do hlavní ulice a tudíž je tento předprostor jen těžko využitelný. Nejlepší by bylo vysadit dvě lípy nebo jiné stromy s velkou korunou, které dodají místu příjemnější charakter, ale zároveň nebudou moc bránit pohledu na cennou stavbu. Vlastní živé místo by mohlo být za budovou. Místo je klidné a je z něj vidět na všechny budovy. Je zde také detail pumpy, která by se měla zrestaurovat. Přepážní stanice může více využívat zadní fasádu a hlavní silnici odclonit stromy, popřípadě zdí nebo kultivovaným plotem. Určitě by se sem hodilo posezení, informace nebo také pódium s minimalistickým přístřeškem. Toto místo by mohlo fungovat jako muzeum koněspřežky, místo kde se o tomto turistickém lákadlu dozvíte nejvíce věcí.

03

Jedná se o velice důležité místo v krajině, které v jednom místě tvoří centrum jak turistické tak i rekreační. Tento potenciál by bylo dobré prohloubit v obou směrech jednak propojeními a také vývojem místa. Ideální je samozřejmě reflektovat památku železnice a využít jejího průjezdu přímo před objektem. Obnovení navazujících úseků koněspřežky je samozřejmě logický a jedná se o velký potenciál především pro turisty, ale také pro místní - nové, zajímavé propojení v krajině. Mimo koněspřežky je velice důležitá multifunkčnost, která zajišťuje dlouhodobější využití místa - restaurace koupání, kulturní akce. Právě místo, tvořící centrum rekreace může být lákadlem pro obyvatele města stejně jako turisty, proto je důležité myslet na kvalitní a příjemné propojení z co nejvíce směrů. I zde může vzniknout expozice popisující historii místa a jeho funkci na koněspřežce.

posezení pod stromy u sochy

lavice/platforma

přírodní lavička

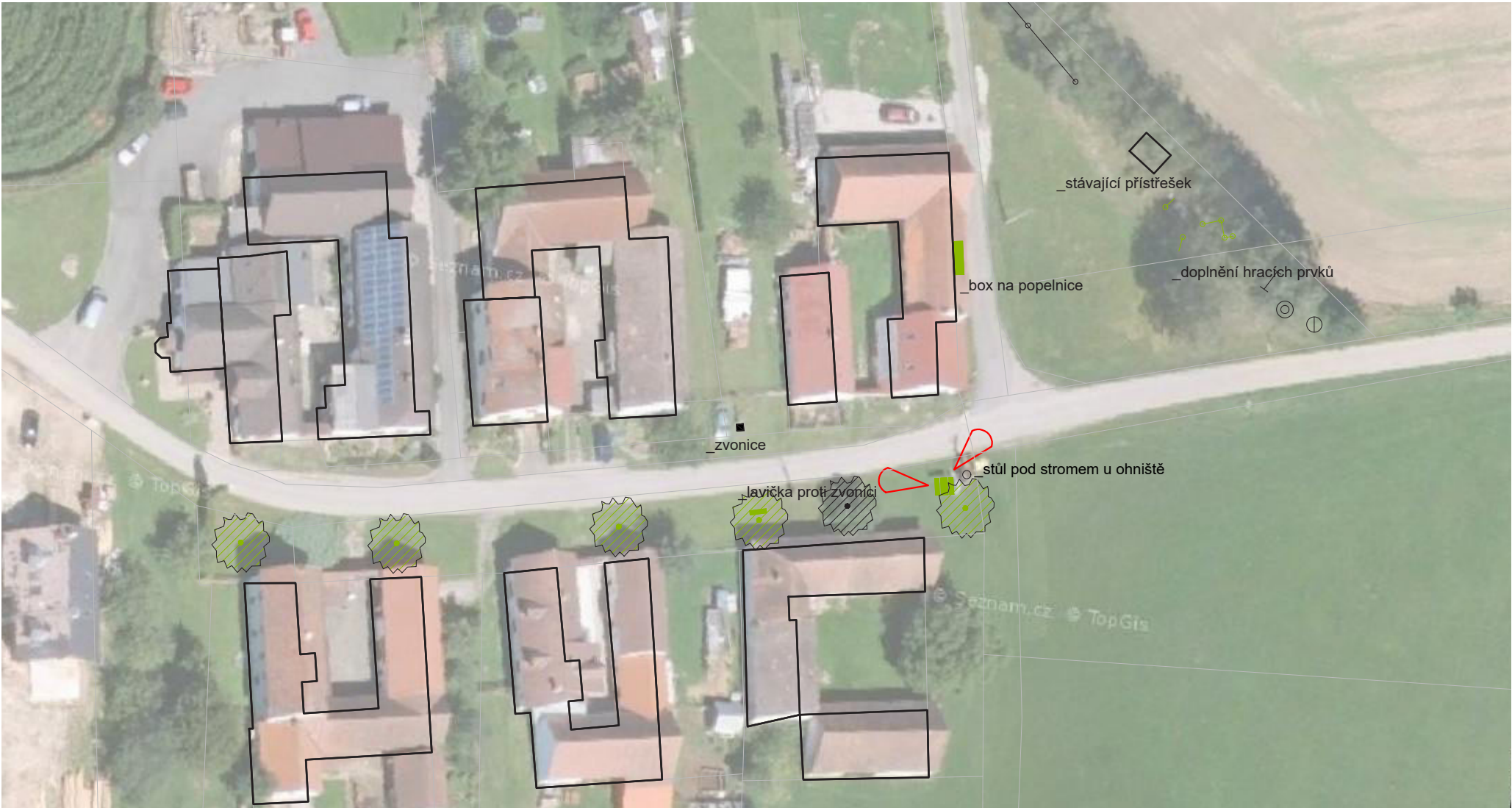
inspirace - terasa restaurace

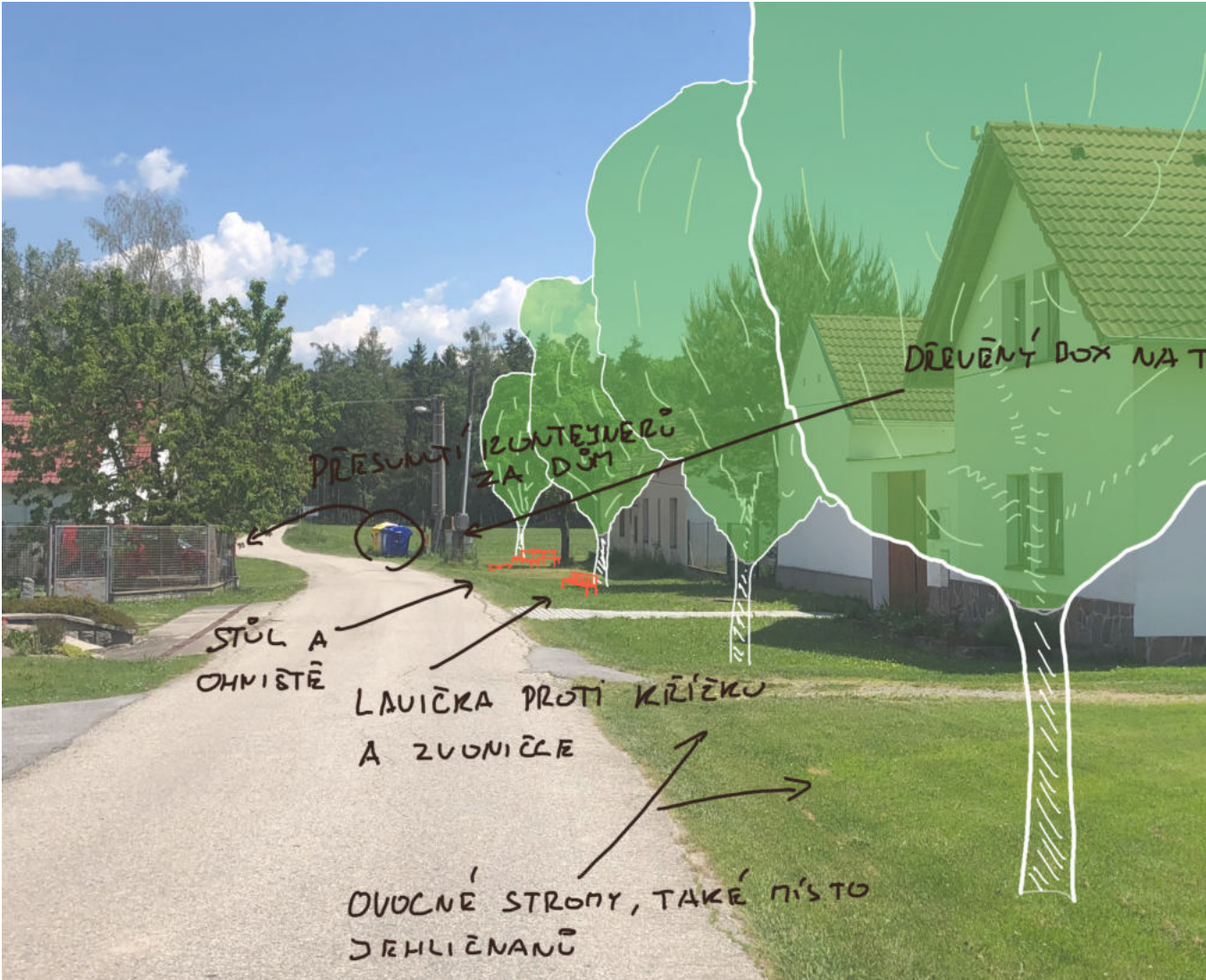
inspirace - terasa restaurace

Bor a okolí

● Většina prvků

situace 1:750

perspektiva obce

Jedná se o velice příjemné místo, které se skládá pouze z pár stavení. Nicméně tudy také probíhá okružní cesta po velešínském okolí a je zde dětské hřiště. To navrhujeme pouze doplnit o nějaký nový prvek, aby bylo častějším cílem procházek. Pro sousedy, ale i pro kolemjdoucí navrhujeme umístění stolu s lavicemi u ohniště a vysazení stromu u stolu a také několika dalších kolem cesty. Od stolu je krásně vidět na prostor mezi domy, hřiště a také mezi stromy na Velešín. Navrhujeme také přesunutí kontejnerů do méně exponované pozice k vedlejší cestě. Ke stěně domu nebo i proti ní do boxu na kontejnery. Jedná se pouze o malý zásah, který koresponduje s měřítkem místa a přitom ho zpříjemní místním i výletníkům.

hlavní místo setkávání

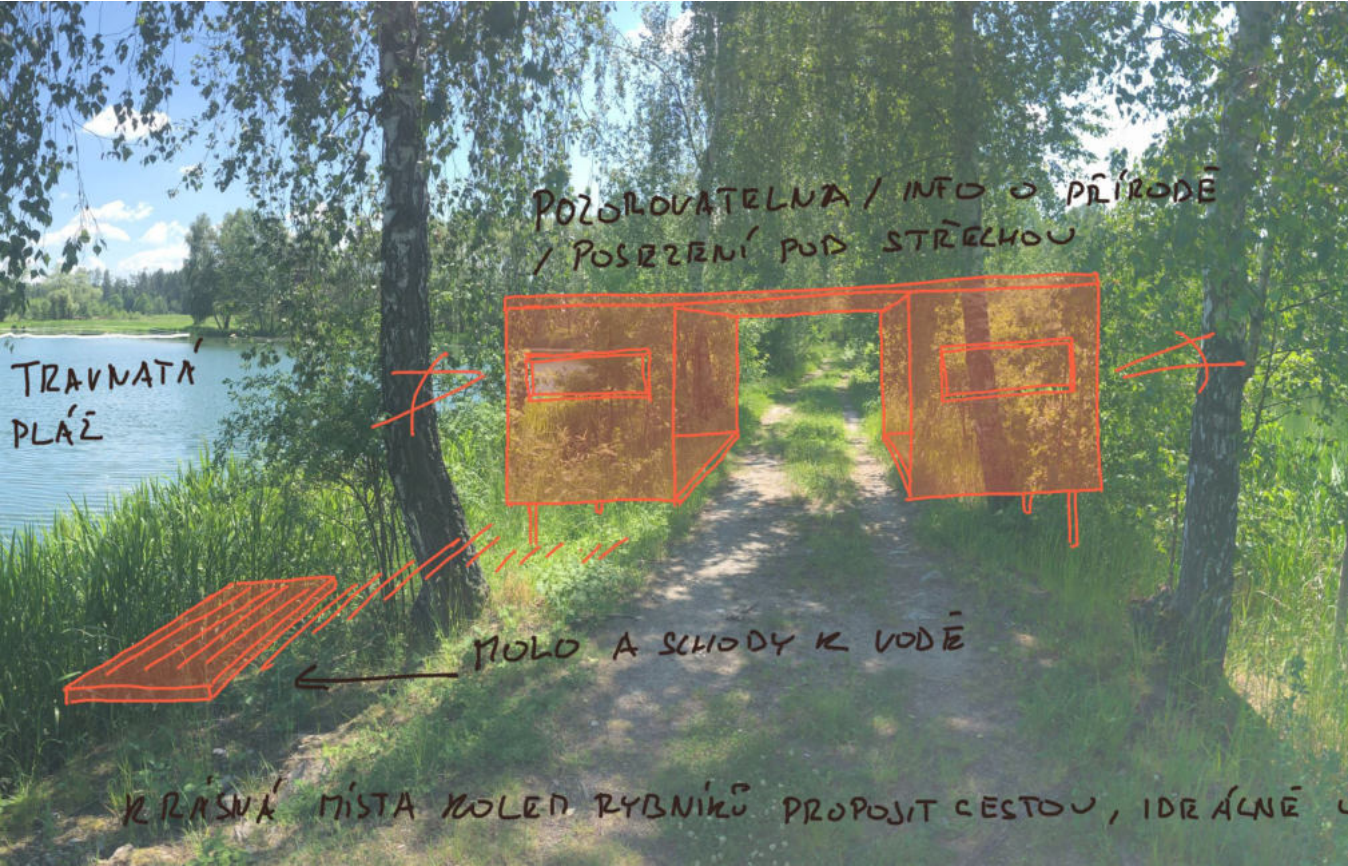
cesta k Novému Boru

kamenné ohniště

kryt na kontejnery

Pozorovatelna mezi rybníky

inspirace lavičky

malé molo

Výhledy a vyhlídky

- Většina míst

místa výhledů a vyhlídek

Velešín leží z geomorfologického hlediska ve velice pestré krajině. Leží vlastně na plošině mezi dvěma údolími řek. Malše je hned pod městem a tak se zde otevírá mnoho výhledů ve směrech na jih. Údolí Vltavy je dále, nicméně krajina na západ má volný, kulturní charakter a je proto vidět také velice daleko. Horizont se také postupně zvyšuje pohořím Šumavy. Přímo na západ se také zvedá Kleť a okolní Blanský les. V souvislosti s obohacením krajiny a jejím zprostupňováním navrhujeme některá z míst s výhledy pojmout jako odpočinková místa. Výhledů je samozřejmě mnoho a nejsou tedy zohledněna všechna místa, jedná se také o polohu v krajině.

01
Vyhlídka na město z jeho středu - Bývalý kostel sv. Filipa a Jakuba kde by mohla být zpřístupněna věž.

02
Stávající výhled na hrad Velešín, který není v ideálním stavu a přitom se jedná o nejbližší vyhlídku.

03
Místo téměř u vody, které má velice příjemnou atmosféru a mezi borovicemi je i krásný výhled, zde jde spíše o doplnění mobiliáře, aby tu člověk mohl pohodlně posedět, popovídat si nebo jen odpočívat.

04
Výhled na Svatého Jana hned na okraji nové čtvrti by měl být dalším místem na okraji města s výhledem. Celá tato plocha a okolí nabízí krásný výhled, jde tedy o umístění místa za zástavbu, kde si člověk uvědomí, že se jeho okolí mění a přechází do krásné nezastavěné krajiny, zde by mohla být opět umístěna lavička.

05
Bývalý triangulační bod a místo, kde by mohla vzniknout vyhlídková platforma s odkazem na tuto funkci.

06
Vyhlídka u kapličky je už dnes krásným místem, Navrhujeme ho pouze doplnit mobiliářem

07
Zastavení na cestě na Hřeben s výhledem na celý horizont, společně s propojením se jedná o pěkné místo k zastavení a také poslední místo s výhledem do tohoto směru na katastru města.

08
Jedná se o místo ve volné zemědělské krajině, kde by bylo vhodné doplnit místo k posezení v souvislosti s novými propojeními. Výhled nijak nevybočuje, nicméně určitě je dobré například vypíchnout jednotlivé body na obzoru a obohatit tak místo k zastavení.

09
Místo, které se nachází na nejvyšším bodě v celém katastru, nabízí pohledy na celé okolí. Místo je v soukromém vlastnictví, ale určitě by bylo případně možné najít nějaké místo blíže cesty.

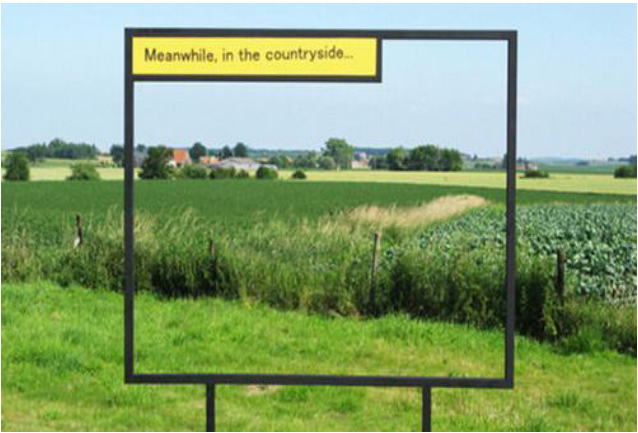
10
Nad zahrádkami na terénní hraně za remízem je krásně vidět celé město. Zde by měla vzniknout plnohodnotná vyhlídka.

11
Na cestě podél železnice, která je jednak v terénním zářezu a také oddělena vegetací se rozprostírá krásný výhled na celou západní stranu. Za lesem by bylo

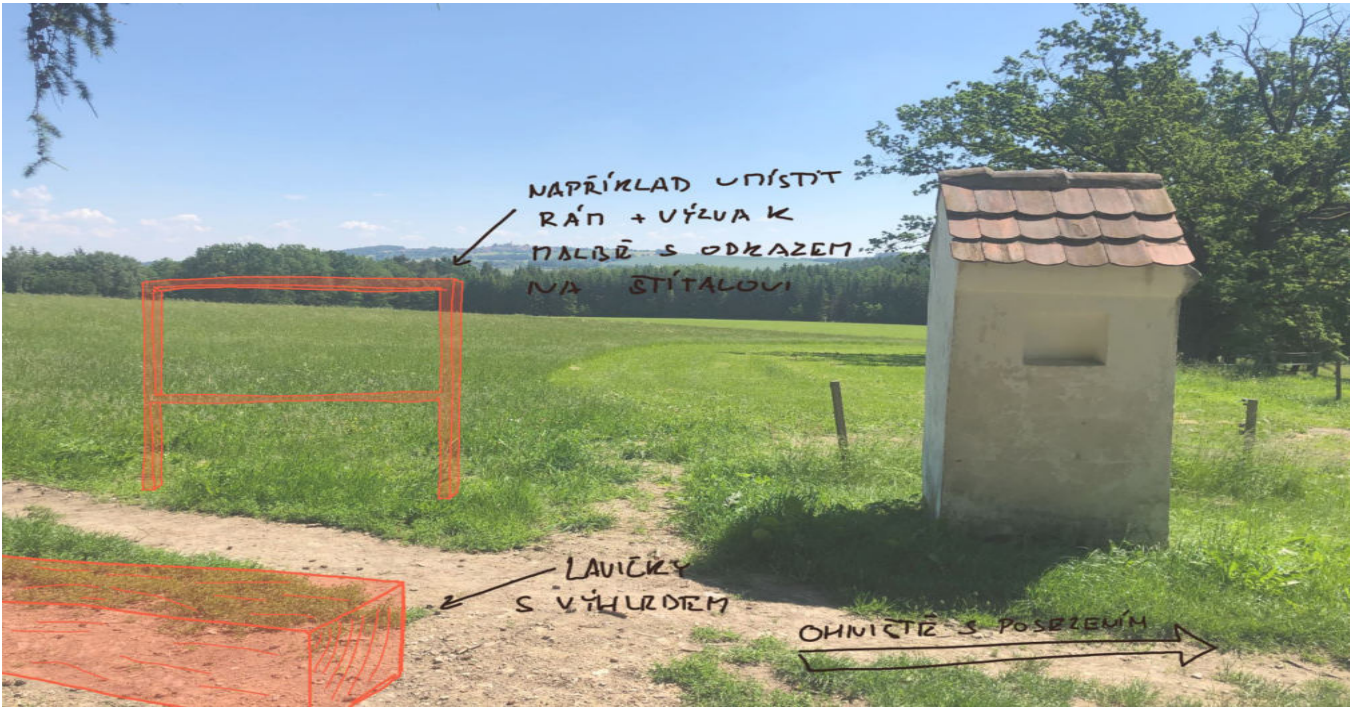

Věž bývalého kostela

Zpřístupnění věže kostela by bylo vítanou atrakcí nejen pro návštěvníky města, ale také pro místní. Velkou výhodou je přímá návaznost na informační centrum. Je třeba dát pozor na bezpečnost návštěvníků a věž k tomuto co nejminimálněji upravit. Také prostor vyklidit od zbytečných věcí a dát také pozor na vedení elektřiny. V horní úrovni by mohly být čtyři fotografie výhledů s popsanými místy.

rámování výhledu

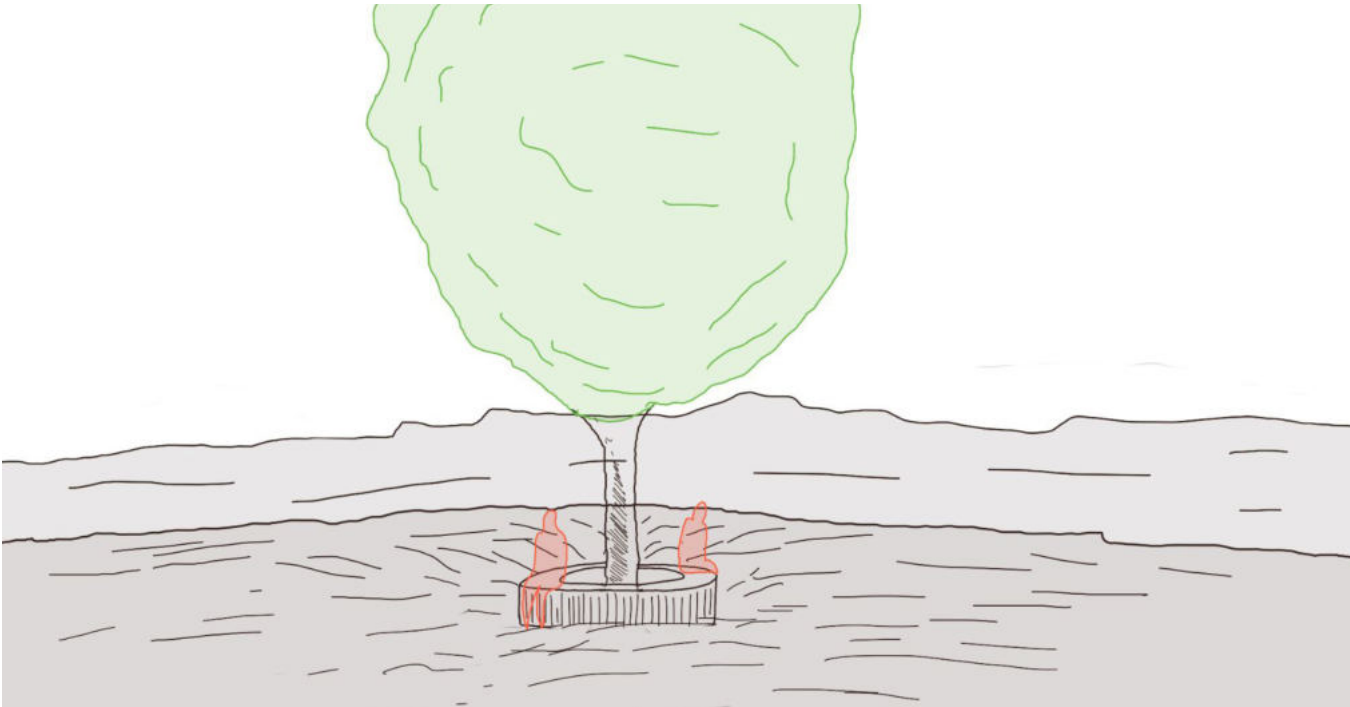
vyhled za Chodčí

přírodní mobiliář

lavička kolem stromu - Streetlife

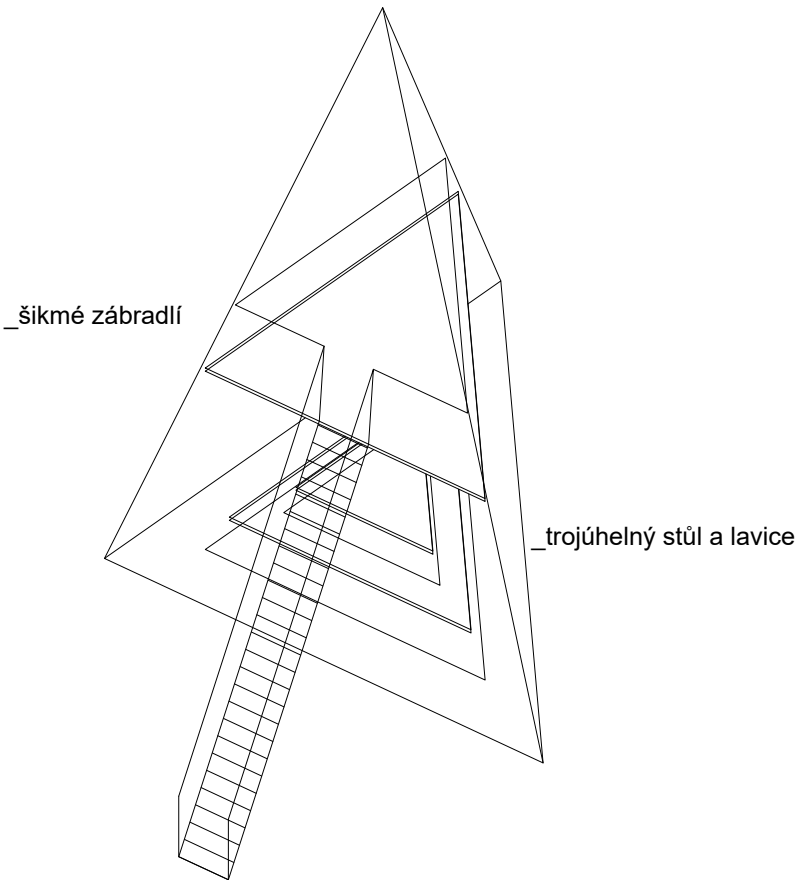
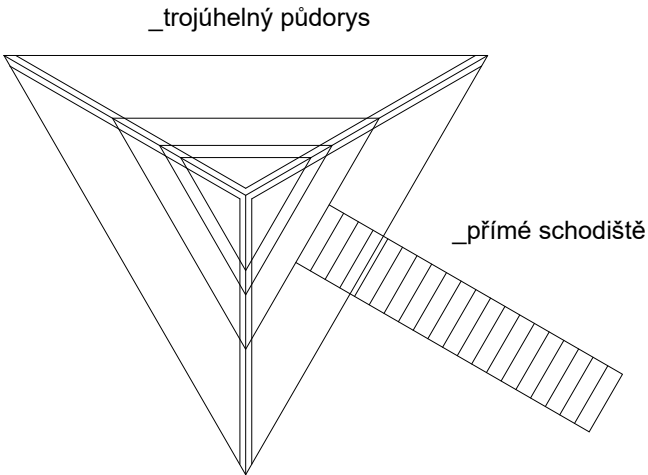
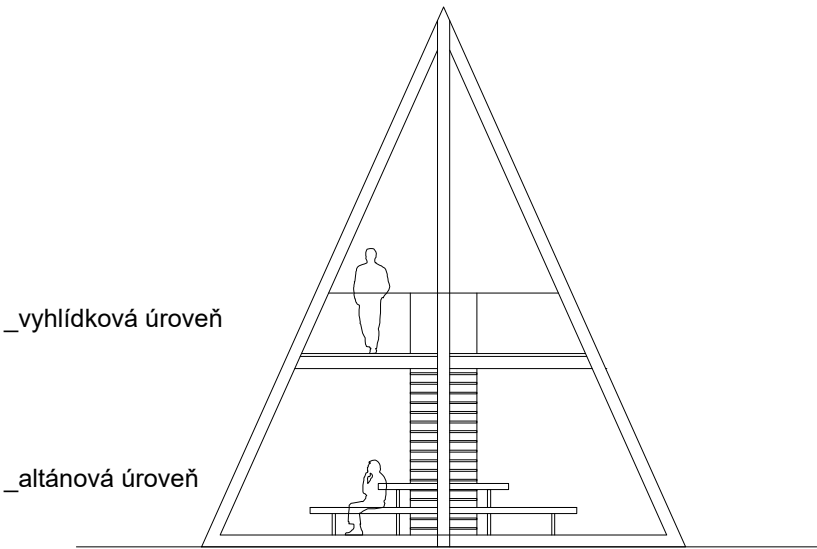
vyhlídka z nejvyššího bodu

Nejvyšší bod v katastru by bylo možné pojmout jako netradiční odpočinkové - vyhlídkové místo. To si bere inspiraci z takzvané podhledny, kdy je využito jednak umístění na nejvyšším bodě a také volného rozhledu bez vegetace. Potom je možné místo mírně zahлубit a změnit tak perspektivu člověka tak, jako by například ležel v trávě. Navrhujeme toto provést pouze svahováním terénu tak, aby nemuselo být použito zábradlí. Okolo vysazeného stromu by mohla vzniknout kruhová lavička.

inspirace - podhledna Svinná

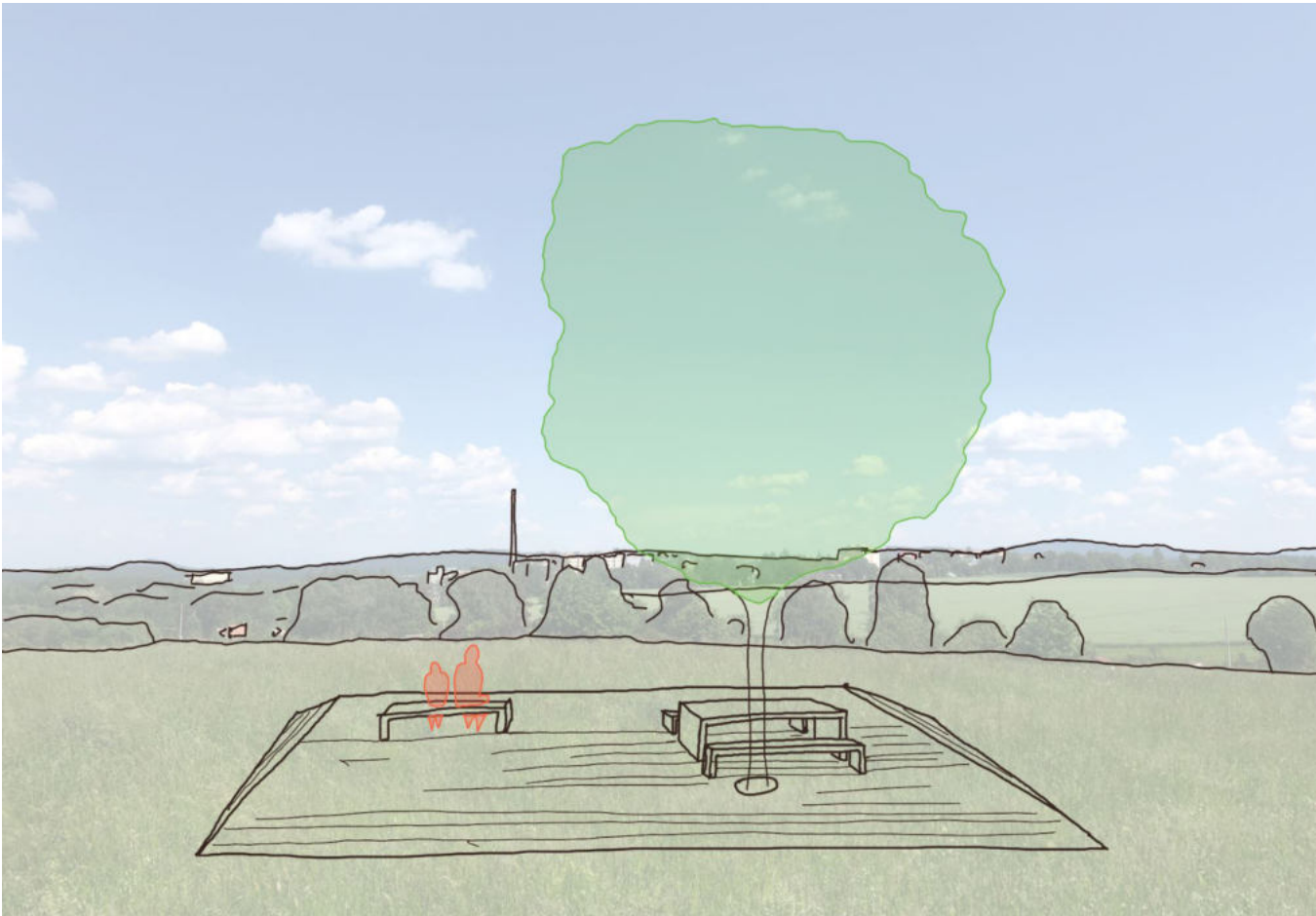
Triangl

Triangl je inspirován konstrukcemi pro geodetickou triangulaci, které byly často jednoduchou dřevěnou konstrukcí s žebříkem. Tvar vyhlídky z toho vychází a zároveň vytváří jednak vyvýšenou pozorovatelnu, ale také příjemné stinné místo/altán pod touto terasou. Toho je dosaženo umístěním přímého schodiště mimo půdorys věže. Ideálně doporučujeme stavbu umístit na kraj lesa, aby s ním byla strana se schodištěm rovnoběžná. Podle majetků je na zvážení umístění schodiště už do lesa a samotnou stavbu nechat na louce nebo ji od lesa o něco vzdálit a rozšířit tak rozhledové možnosti. Jedna varianta více podporuje rozhledy a druhá zase vytváří příjemnější posezení s lesem v zádech.

Nad zahrádkami

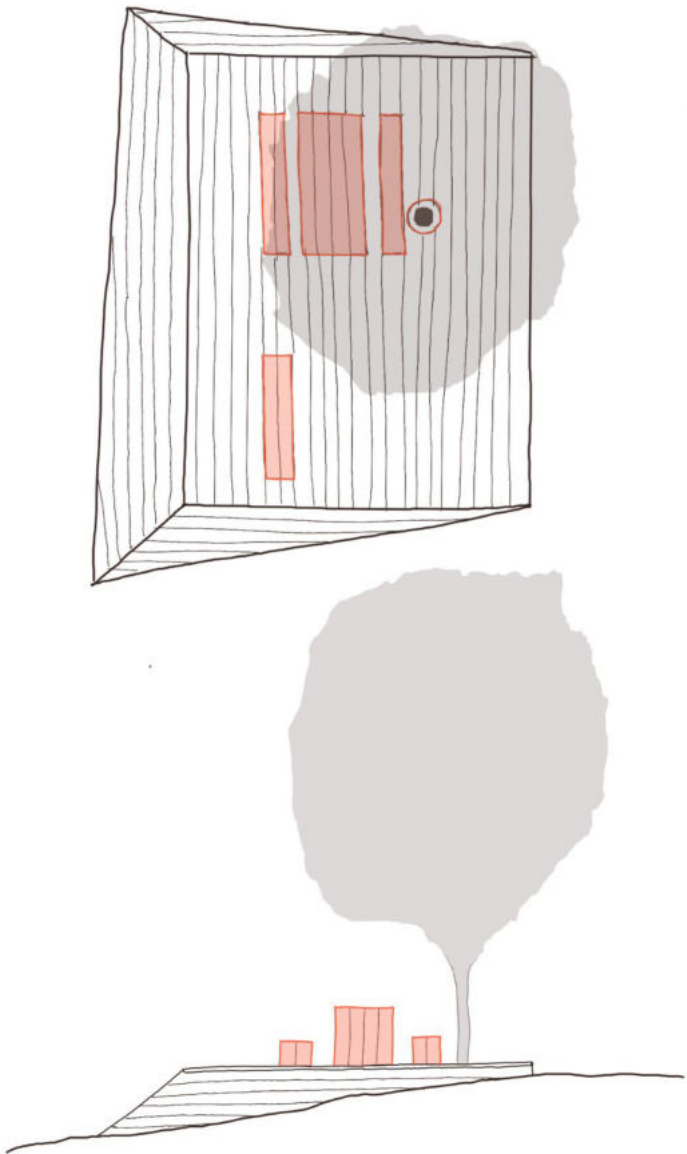

vyhlídka nad zahrádkami

Vyhlídku nad zahrádkami má potenciál stát se velice příjemným místem nedaleko města. Je to také blízko k nádraží a také Skřidelskému okruhu, což by mělo zajistit časté využívání tohoto místa. Navrhujeme zde dřevěnou platformu nebo terasu, která by měla téměř přímo navazovat na terén a postupně z něho vystupovat. To by mohly zajistit také šikmé boky. Vzhledem k převýšení, které závisí na svahu terénu bude možná třeba doplnit například čelní stranu zábradlím, nicméně právě výhodou zkosených boků je také využívání těchto hran dětmi. Dřevo bude muset být také kousek od země, aby nedocházelo ke zbytečně rychlé degradaci materiálu. V terase je také místo pro strom, který až vyroste, bude poskytovat stín. Je zde navržen stůl s lavicemi a lavička, je také možné sedět na okrajích plochy. Na stole by mohlo být například vygravírováno několik informací o koněspřežce, kterou je odtud částečně vidět.

dřevěná zkosená plocha

vyhlídka Hlavatka

stůl s lavicemi

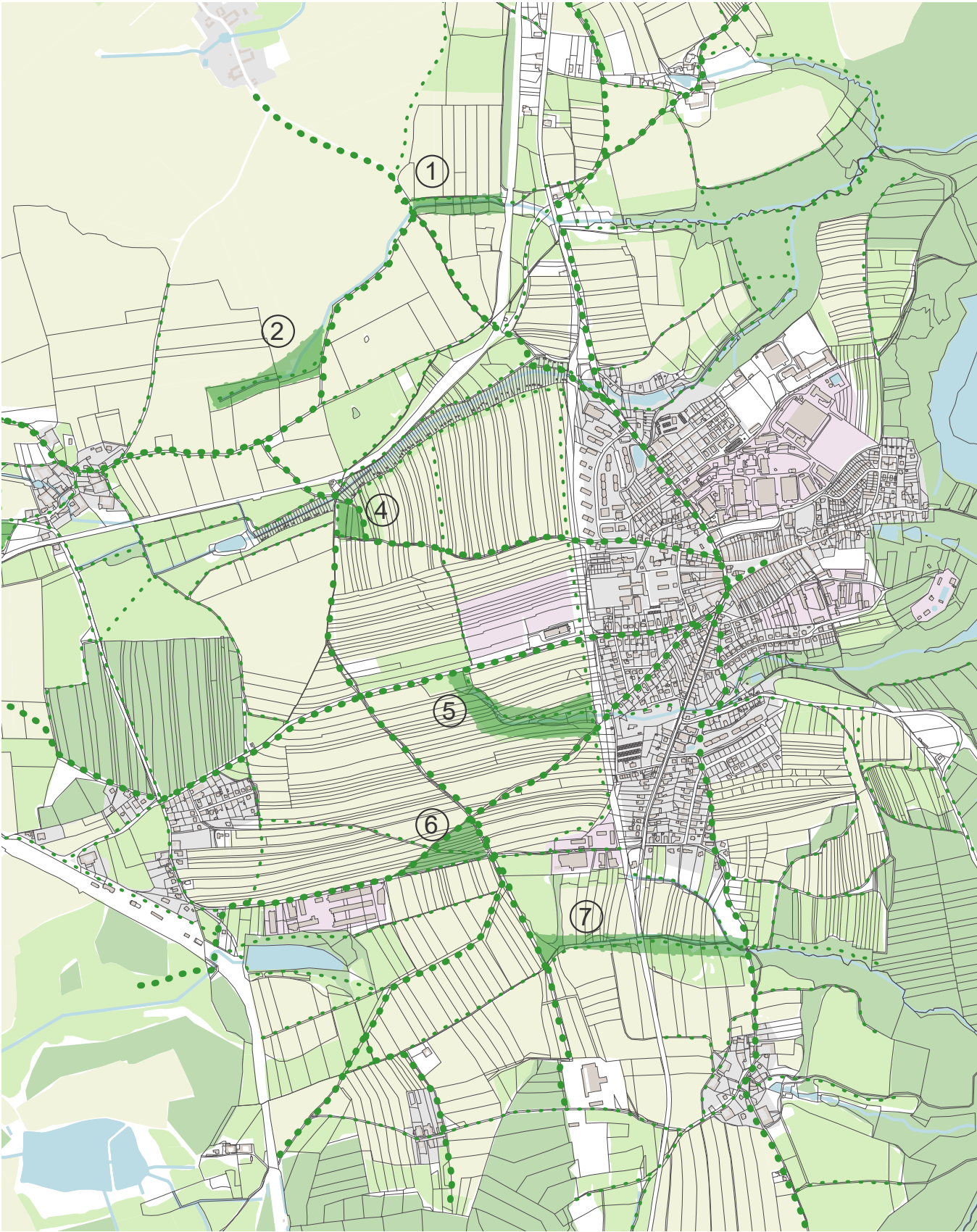

detail kmene

lavička/lehátko - například jiná místa s výhledem

Řešení krajiny

místa výhledů a vyhlídek

- 01 - Totálně degradovaný tok potoka – zahloubený, okolí je meliorované. Nejvhodnější je celková revitalizace toku s obnovením meandrů a výsadbou ostrůvkovité vegetace – u toku nejhustší, směrem do luk řidší, včetně solitérních stromů (dubů letních, jilmů horských). V budoucnosti je pak vhodné sekat louky buď alespoň v druhé polovině léta, nebo ploškovitou sečí. ohniště, lavičky a můstky přes tok jsou ok. Vhodné je také uvažovat o malé vodní nádrži – rybníčku, nebo několika tůňkách.
- 02 - Podobně jako 1) s tím, že zde je to asi snad ještě potřebnější – zásadní je „rozbití“ monotónní zemědělské plochy. Zničení meliorace a obnovení vodního režimu by bylo velmi vhodným doplňkem revitalizace toku.

- 03 - Tady je asi nejvhodnější navázat na zajímavé a zachovalé střípky zemědělské krajiny v záhumencích za domy. Proto by byla vhodná zprvu krajina dominovaná ovocnými stromy s bohatým keřovým patrem a travnatými paloučky, které by s blížící se dálnicí vymizely, vegetace by zhoustla a byla tvořena spíše již odolnou, hustou vegetací. Přímou nebo trati navrhujeme kombinaci vysokých, dominantních stromů – dubu letního, javorů mléče a kleny; v podrostu pak nechat vyrůst nebo vysázet husté hloho – šípkové křoví.
- 04 - Zde navrhujeme remízek s hromádkami kamenů a dubovou “savanou”. V korunovém plášti by mohlo být několik třešní a cca 1/3 jeho obvodu zarostlá trnkou a hlohem....Byl by to nejen ideální kus krajinného inventáře, ale i funkční biotop. Stromové patro by mohlo vzniknout částečně výsadbou (dub letní, bříza bělokorá, jeřáb ptačí, ale i třeba i višně nebo třešně).

Strategie zacházení s “volnou” krajinou na východě Velešína

V rámci mapování katastru Velešína byly identifikovány nejen „neuralgické“ body v krajině, ale postupně vyvstala potřeba strategie péče o krajinu, která zastřešuje a udává pravidla pro konkrétní krajinné zásahy v konkrétních místech. Vzhledem k tomu, že jde o město sevřené současnými i budoucími dopravními koridory (plánovaná dálnice, trať, současná stávkovka) a ochranným pásmem vodní nádrže Římov, tak se jako nejvhodnější území k dalšímu rozvoji jeví právě oblast mezi dnešní stávkou do Rakouska a plánovanou dálnicí. To je území, které vykazuje všechny známky značné zemědělské a socialisticky – plánovačské destrukce; dominují monotónní zemědělské kultury střídané meliorovanými a napřímenými toky.

Strategie revitalizace této krajiny má tři pilíře, které zahrnují postupnou obnovu vodního režimu, zvýšení strukturní a druhové diversity a výrazné zvýšení průchodnosti a „obyvatelnosti“ dnes exponovaných, fádnic a nehostinných úseků:

revitalizace lužní krajiny a všech toků směřujících k vodní nádrži a vznik průchozích, atraktivních niv s parkovitou vegetací. Základním předpokladem je obnovení vodního režimu postupným znefunkčněním melioračních systémů, obnovou drobných tůňek a meandrů a využitím řízené sukcese při revitalizaci zemědělsky intenzivně využívaných území (body 1,2,5,7)

příprava na dálnici: vzhledem k budoucí značné hlučnosti a expozici exhalacemi plánované dálnice navrhujeme výrazně zvýšit prostorovou heterogenitu krajiny směrem k dálnici. Součástí je vznik nových alejí, remízků, solitérních stromů - obnova nebo tvorba kulturní krajiny, v přímém kontaktu s dálnicí pak hustá zelená stěna tvořená odolnými a hustými druhy, které zachytí maximum hluku a znečištění. Dál od silnice může vegetace přecházet a navazovat na fragmenty současné zachovalé kulturní krajiny (všechny body).

“staronová” kulturní krajina: jde o zásah komplementární k obou předchozím a klade si za cíl obnovit nebo i znovu vytvořit biologicky hodnotnou kulturní krajinu. Předpokládá vznik plnohodnotných, kulturně podmíněných biotopů (extenzivních luk, sadů, alejí, remízků, mezí,...). Na cca 30% území pak lze využít řízenou sukcesí jako adaptační strategii na změnu klimatu v krajině a změkčení plánovaných krajinných zásahů; v praxi by se například jednalo o vytvoření remízku pouhým ponecháním bez zemědělských zásahů, případně navezením kamenů nebo kmenů. Ze spontánně přichozích druhů by pak byly vyloučeny pouze ty invazní nebo expanzní. V takovém typu krajiny je také nejen povoleno, ale i vítáno citlivé táboření nebo piknikování – extenzivní sešlap nebo drobná, citlivě zakládáná ohniště sem patří a mohou přispívat k atraktivitě takto nově budované krajiny (hlavně body 3,4,6).

05 - Zde platí to samé co pro 1 a 2; revitalizace toku by měla být součástí naznačené celkové strategie zásahů v nivách toků.

06 - Takto rozsáhlá plocha je velmi vhodná na vytvoření „lesoparkového“ remízku, v jehož interiéru bude několik před přímou expozicí chráněných louček nebo paloučků; navrhujeme také dominantní stromy po obvodu, s hustým keřovým patrem. Vhodné jsou například duby, zatímco v interiéru remízku mohou být i ovocné stromy. Travníky by měly být sečeny tradičně, tj. maximálně dvakrát do roka, a ploškovitě (tj. nikdy neposekat vše najednou).

07 - Zde opět platí to samé co v bodech 1,2 a 5. Situace je komplikovanější průchodem skrz silnici a navázáním na novou zástavbu na V okraji polygonu; zde navrhujeme postupný „parkový“ přechod nivy do stráně těsně pod domy.

Inspirace - obnova přirozeného toku koryta potoka s meandry - u obce Žichlínek

mapa meliorovaných území na západě katastru Velešína. ©VÚMO

miniřemízek z hromady kamení, Frydlantsko

inspirace - meadrující potok v lužní krajině

řídký pobytový remízek s ohništěm, Chodov u Sokolova

zvětšení omočeného (aktivního) povrchu			obnovení členitosti, a tím ekologické hodnoty toku		
prodloužení trasy a dob průběhu vody			obnovení migrační prostupnosti toku		
obnovení členitosti podélného profilu			nahrazení degradovaných povrchů v nivě povrchy hodnotnějšími		
zvětšení aktuální zásoby vody v korytě			zlepšení podmínek pro samočištění vody		
posílení infiltrace, zvětšení zásoby nivní podzemní vody			zlepšení vzhledu koryt a niv		
tlumení průběhu velkých vod rozlivem v nivě					
obnovení přirozeného povodňování nivy					
obnovení přirozené stability koryta					

Obecné principy revitalizace vodních toků v místech, kde je to možné

<http://strednicechy.ochranaprirody.cz/res/archive/191/024598.pdf?seek=1406791766>

revitalizovaný luh, chodníček - Liberec

citlivě vytvořená tůň v luhu

Důležitá místa vytipovaná geobotanikem

01 - genofondová plocha nad čističkou odpadních vod – starý sad, doplněný o lokální odrůdy ovocných dřevin; potenciálně využitelné při osazování nových alejí a solitérních stromů do volné krajiny

02 - soustava rybníků s přilehlými vlhkými loukami. Jsou to toho nejspíš retenční nádrže, zadržující nadprůměrné splachy z Velešína v případě intenzivních srážek (na historických ortofotech nejsou vůbec a nejspíš byly vybudovány při stavbě vodní nádrže Římov jako ochrana proti kontaminaci). Hladina je z větší části úplně zarostlá (převážně orobincem širokolistým).

Zde připadají v úvahu především změny hospodaření na přilehlých lužních loučkách a jejich citlivější, diferencovaná seč.

03 - mladý brownfield u areálu Jihostroje; mladá sukcesní stadia lesa a dominancí břízy, osiky a třtiny křovištní. Strukturně pestrý ostrůvek krajiny, vedou tudy spontánně vyšlapané pěšinky.

Ostrůvek je možné a vhodné začlenit do struktury městské zeleně a případně aplikovat tzn. řízenou sukcesi.

04 - nádrž na přítoku Velešínského potoka; nejspíš také postavená v souvislosti s plánovaným budováním nádrže Římov. Prudké a strmé břehy znemožňují vývoj pestřejší vegetace; v okolí se však nachází cenný fragment dubohabřiny. Vzhledem k blízkosti ochranného pásma zřejmě ponechat bez zásahu.

05 - zbytek staré silnice na České Budějovice, dnes již jen dvouřadá lipová alej s travnatým pruhem. Krajinářsky velmi cenný úsek hned vedle hlavní silnice; v budoucnosti by byl ideálním páteřním úsekem obnovy aleje až do centra města. Po vybudování dálnice je také vhodné alej podsadit alespoň extenzivním keřovým patrem tak, aby mohla v intenzivní zemědělské krajině fungovat jako biokoridor.

06 - fragment mesofilní louky mezi starou a novou silnicí; ideální je pravidelné tradiční (zj. 2x do roka) sečení louky, po vybudování dálnice připojení do biokoridoru podél silnice

07 - zářez železniční tratě Č. Budějovice – Linz; jeden z nejteplomilnějších úseků zdejší krajiny. Na JV orientovaném svahu porost křovin s malými úseky subxerofilních trávníků; jeden z výrazných zdrojů biodiversity v krajině. Využití jako zdroj diversity v krajině – vhodným hospodařením se odsud dá “táhnout” jinam do krajiny.

08 - fragment pestřejší krajiny se zachovalou polní cestou i remízkiem, tvořeným duby a trnkou; vhodný “základní kámen” pro budování pestřejší zemědělské krajiny na západ od Velešína.

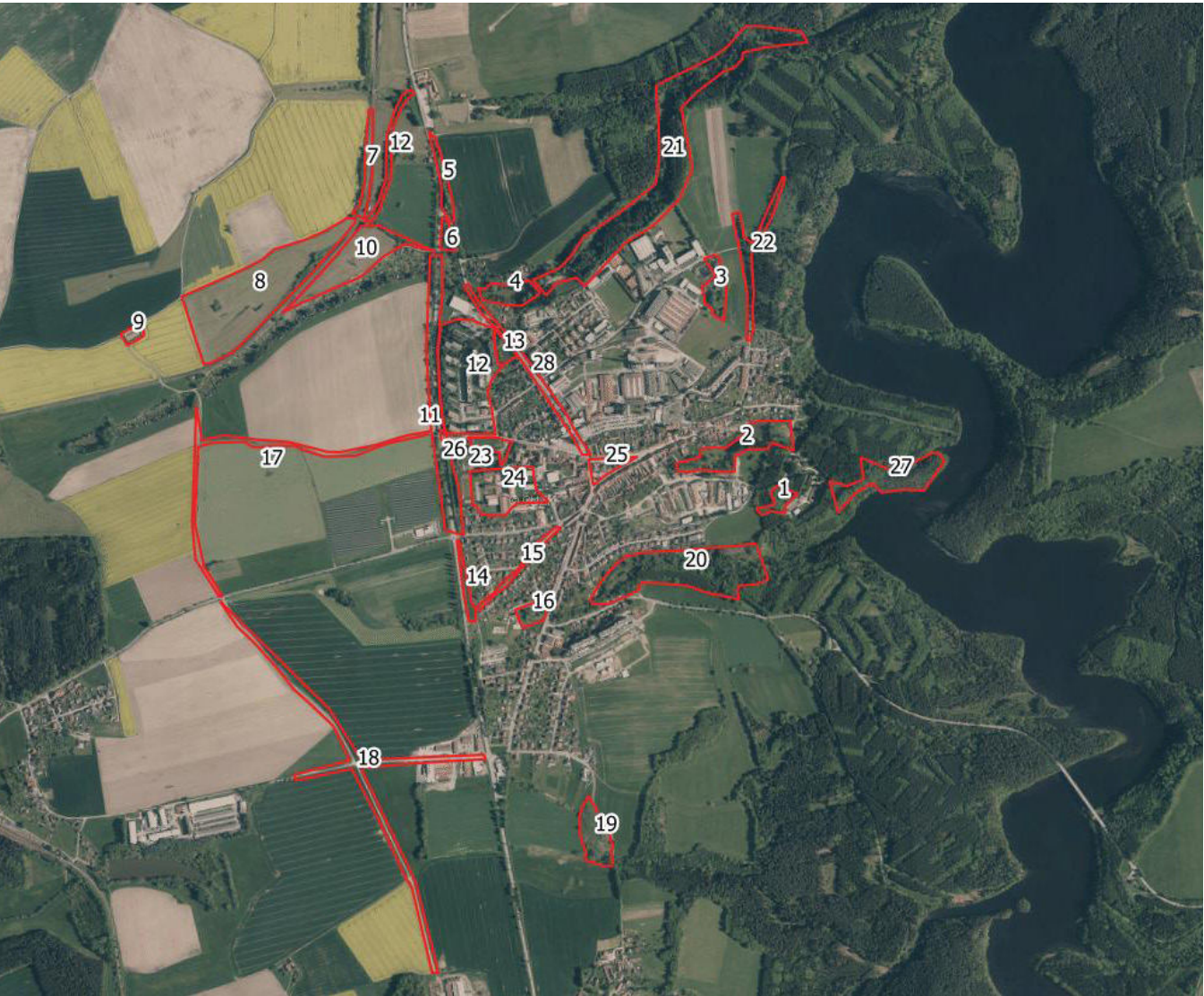
09 - silážová jáma na místě s nejlepším rozhledem v okolí Velešína – bizarní industriální stavba, velmi vhodné ke konverzi a dalšímu využití jako podstatný krajinářský bod

10 - louka v místě bývalého pole nad zahrádkářskou kolonií; dnes poměrně monotónní společenstvo. Na spodní straně louky navrhuje vytvořit alej, louka samotná by měla být citlivě obhospodařována. Alternativně je možné vytvořit ovocný sad (vhodné zejména díky téměř jižní orientaci svahu)

11 - heterogenní alej kolem hlavní silnice. Místa je roubena starými, částečně odumírajícími jilmy, místy nálety břízy a jívky nebo mezernatou výsadbou javoru kleny. Po dokončení dálnice doporučujeme obnovení aleje po celé délce a výsadbou alespoň částečného keřového patra tak, aby se snížila klimatická expozice centra Velešína. K výsadbě doporučujeme využít pestrou škálu domácích dřevin (javor klen, javor mléč, lípa, dub letní, habr obecný, hloh, líska, jeřáb ptačí etc...); travnaté pruhy kolem silnice by mohly být nově řídké osázeny ovocnými stromy.

12 - poměrně rozsáhlé sídliště s bohatou a vzrostlou výsadbou. Při hlavní silnici je patrná snaha o výsadbou husté zelené hradby; na ní navazuje řídká březo – borová výsadba a mezi domy pak obecně poměrně pestrá směska dřevin s převážně vhodnou strukturou. Výrazné změny jsou vhodné hlavně v ose hlavní sídlištní ulice - “Sídliště”; zde je vhodné navázat na kontext okolní krajiny a vytvořit dvouřadou alej. V sídlištní vegetaci se nacházejí skupiny stinných jehličnanů (douglasek, borovic černých)...ty je možné proředit.

13 - rybníček se strmými břehy, “slepý roh” městské krajiny. Vhodné by bylo dosažení aleje podél bývalé hlavní silnice – průchod k rybníčku může být odlišen

důležitá místa vytipovaná geobotanikem

od zbytku aleje změnou v druhovém složení (například výsadbou olše nebo vrb). Krom vytvoření pěšinky od rybníka směrem k sídlišti je vhodné místo ponechat ve stávajícím stavu.

14 - travnatý pás podél hlavní silnice; dnes mesofilní louky, místa s charakterem brownfieldů. Po výstavbě dálnice je vhodné udržovat tyto plochy jako extenzivní sečené louky s možností výsadby ovocných sadů.

15 - dnes travnatý břeh ulice V úvozu. O ten je vhodné pečovat jako o extenzivní trávníky s možnou výsadbou dřevin; v úvahu připadají jak ovocné stromy, tak alej tvořená lipami/duby/javory.

16 - počátek podmačené rokle – dnes mosaika mokřadních lad a expandujícího luhu; místa s téměř brownfieldovým charakterem. Od okolí odděleno ploty, jde vlastně o další “slepý kout” velešínského intravillánu. Vhodné by bylo ho zpřístupnit a - v ideálním případě – začít sekat tradičním, spíš ochrannářským způsobem tak, aby zůstal zachován poměr bylinných a dřevinných porostů.

17 - dnes zcela holé polní cesty bez jediného stromu. Bylo by velmi vhodné vysázet zde nové, klimatické expozici odolné aleje, ideálně i s pestrým křovinným podrostem. Jako páteřní dřeviny je vhodné do alejí vysázet javor klen, javor mléč a dub letní spolu s příměsí jeřábu ptačího – vznikne tak vůči klimatickým vlivům odolná směs dřevin, kterou pak lze místy doplnit o lokální odrůdy ovocných dřevin.

18 - prakticky identické s předchozím polygonem

19 - brownfield na krátkém svahu, zjevně určený k zástavbě novou suburbii Velešína. Ačkoliv není po biologické stránce nijak význačný, bylo by vhodné modifikovat formu a typ nové zástavby tak, aby navazovala lépe na kontext krajiny, než sousední nově vystavěná čtvrť.

20 - ještě v 50. letech bezlesé údolíčko, dnes zarostlé náletovou vegetací s eutrofním podrostem a patrnými zbytky zaniklé kulturní krajiny. Vzhledem k přítomné 1. zóně ochranného pásma je nejspíš vhodné nechat území zcela bez zásahu.

21 - údolí Velešínského potoka. Rozsáhlé, dlouhé zalesněné údolí, které však bylo ještě v 19. století téměř úplně bezlesé; svahy zabíraly téměř výhradně obecní pastviny. Masivní zalesňování nejspíš souvisí až s výstavbou nádrže Římov. Údolí obsahuje několik malých nádrží, zarůstající bezlesí v nivě potoka i krátkou alej jírovce maďalu. Bylo by vhodné alespoň horní části údolí vrátit lesoparkový charakter, odstranit jehličnaté kultury (které do údolí stanovištně nepatří) a upravit okolí nádrží tak, aby měly přirozenější charakter.

22 - úvozová cesta při okraji údolí, místa – směrem k Velešínu – drobné porosty trnky na jejich březích. Podstatná, hodnotná část krajiny a vzor toho, jak podobné krajinné prvky dělat jinde.

23 - sídlištní plácek bez stromů, s ohništěm.

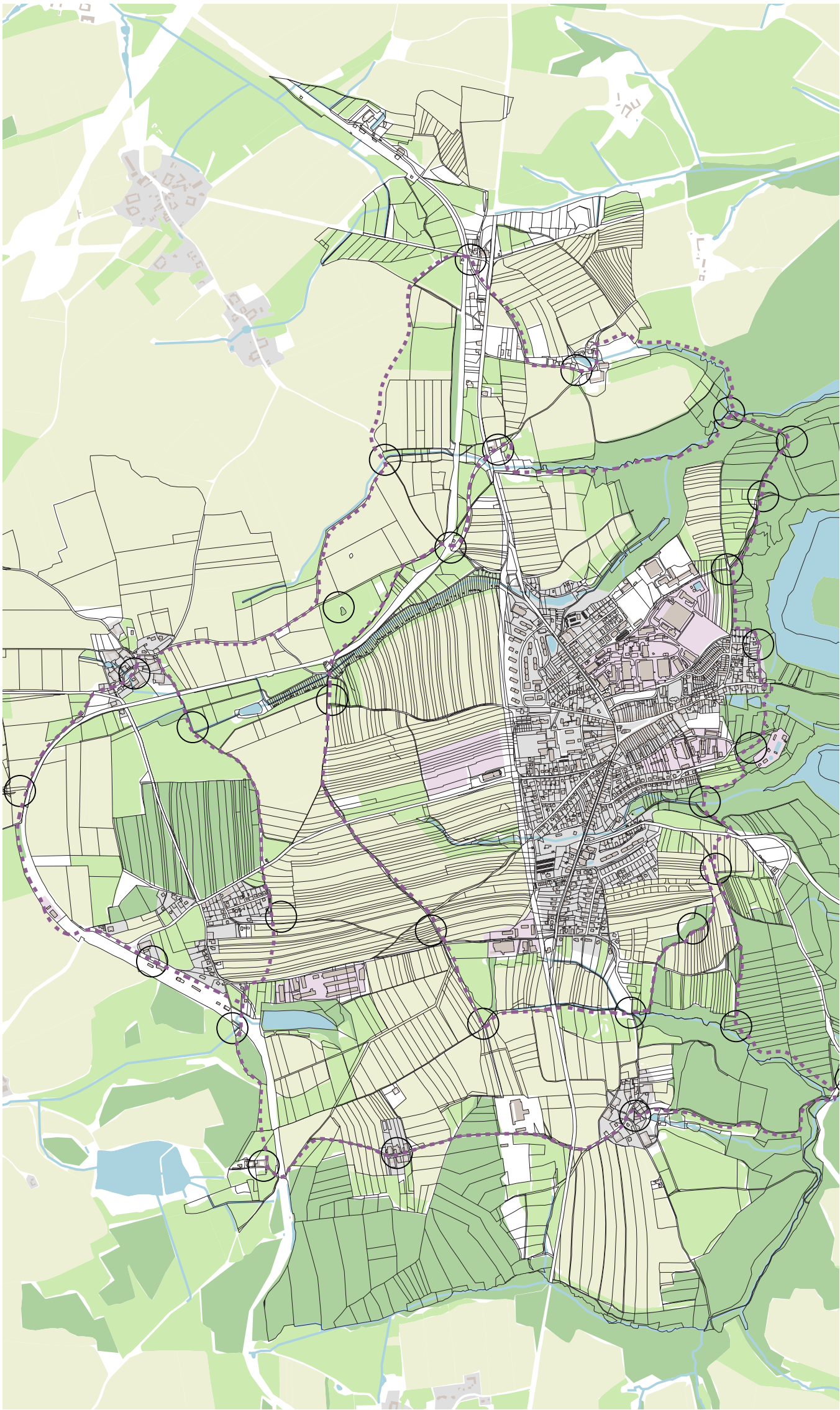
24 - sídliště s klasickou výsadbou jehličnanů a sterilními trávníky. Vhodná by byla výměna jehličnanů za hodnotnější dřeviny a teoreticky i změna režimu sečení sídlištních trávníků.

25 - náměstí; zde je asi nejpozoruhodnější koutek okolo pomníku “rudé armády osvoboditelky”, obsázený jehličnany. Celý tento bizarní a nemsmyslný koutek by bylo vhodné zrušit a nahradit například několika dlouhověkými stromy s posezením nebo něčím takovým. S vegetací náměstí by se dalo obecně pracovat mnohem lépe, sečené umělé trávníky nahradit autochtonnější vegetací více pracující s identitou místa - například výsadbou několika ovocných stromů z místní genofondové plochy.

26 - zásadní, neurgický bod velešínské krajiny: přechod z města do volné, zemědělské krajiny na západ od něj. Dnes bizarní zahradnické výsadby; ty by byly vhodné nahradit výrazným novým krajinným prvkem - skupinou stromů, na kterou by směrem na západ navazovala okolo polní cesty vysázená nová alej.

27 - vyhlídka nad zatopeným kaňonem Malše. Skalní ostroh porůstá polopřirozené společenstvo místy připomínající reliktní bor; díky existenci 1. zóny vodárenského pásma zde nelze provádět zcela nic.

Okruhy

ideální forma značených okruhů

Vymezili jsme dva okruhy, které tvoří základní síť cest vedoucích okolo města. Tyto okruhy jsou myšlené spíše jako pátevní síť pro kratší procházky z města, které mohou mít za cíl některé body na okruzích a propojit je tak mnoha způsoby. Okruhy také sdružují mnoho zajímavých míst a zastavení, která by měla být označená, aby bylo jasné kam se dá dojít. To zlepší přehlednost a především povědomí o okolí města.

Oba okruhy jsou samozřejmě pro pěší, ale také pro cyklisty, kteří však budou mít problém překonat některá stoupání od řeky. Samozřejmě záleží také na stavu cest, který by se měl na špatných úsecích zlepšit společně s vyznačením okruhů.

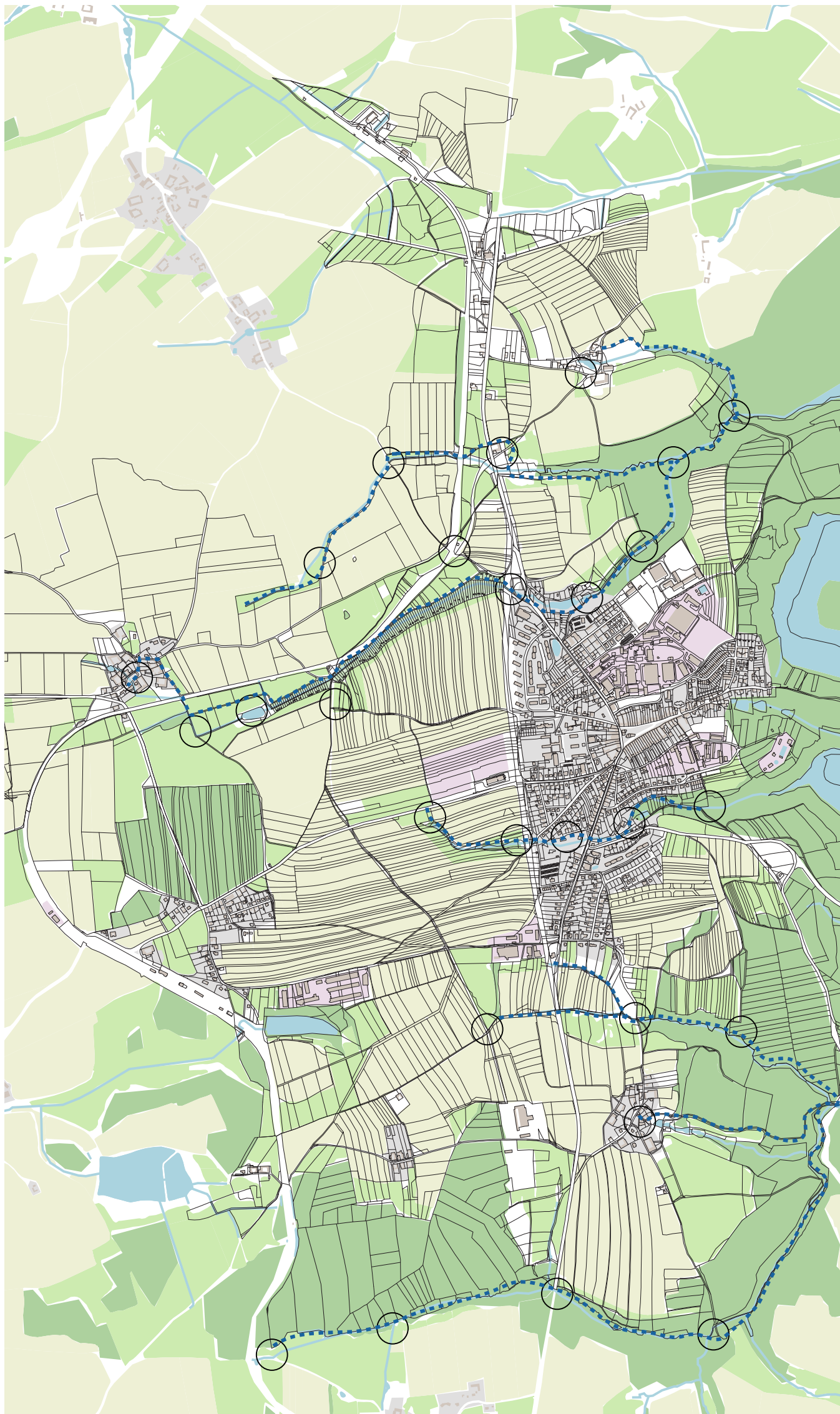
Malý okruh

Vede na dosah od města a spojuje také mnoho míst s výhledem nebo zajímavých míst v krajině. Podél Malše má společnou cestu s velkým okruhem a také částečně s hojně využívanou betonkou na Římov. V těchto místech spojuje zajímavá místa na betonce, která jsou již popsána na jiné kartě, výhled na nádrž, genofondový sad a přes můstek v údolí potoka vede dál na jih. Zde se nachází výhled na Svatého Jana v několika podáních včetně navrhované vyhlídky - Triangl. Cesta pokračuje podél potoka až k E55, jedná se o přehledný úsek, který je však na nevelkém náspu a ideálně by se měl překonat o kousek dále od potoka. Tato cesta dále vede na rozcestí, odkud je možné jít k Boru. Dnes nehostinný úsek po šterkové cestě nabízí mnoho výhledů do okolí a na Velešín. Tato cesta by se měla doplnit alejí stromů. Tak se dostaneme až k zahrádkám, přejdeme další potok a půjdeme okolo dalšího vyhlídkového místa nad zahrádkami, kde se oba okruhy téměř spojí. Další část vede podél koněspřežky a přes nádraží. Z ní se se odpojuje až u Restaurace a údolím potoka se napojuje na betonku.

Velký okruh

Po betonce vede stejně jako malý okruh a cesta se odpojuje nad Cihelnou. Odtud vede dolů k potoku a potom dále k silnici a prameni Srdíčko. Odtud vede cesta zpět nahoru přes vyhlídku na Svatého Jana a do Chodče. Dále je úsek po silnici do Boru a do Zadního Boru. Zde cesta vede za kolejemi a ústí do krásného údolí Markvartického potoka. Odtud jsou možné dvě cesty, jedna podél kolejí až do Skřidel a nebo kratší cestou za lesem a do Skřidel jakoby od skřidelského rybníka. Okruh využívá část skřidelského okruhu a dále po nově navrhované polní cestě vede k přepřežní stanici na Holkově. Tato cesta vede převážně po pozemcích vlastněných obcí nebo státem, nicméně počítá i s výkupem části pozemku. Od přepřežní stanice by mohla vzniknout cesta podél koněspřežky a poté odehnout k Holkovu. Z Holkova se dostaneme na betonku cestou podél potoka.

Cesty podél potoků, lokalita G3

situace cest podél potoků

Cesty podél potoků

Jedná se o velice důležitá propojení, která pracují s krajinou stopou. Údolí vždy fungovala jako jakési osy v území a podél většiny byly cesty nebo alespoň propojení. Tyto cesty doplňují síť hlavních cest a okruhů o další vrstvu. Protože je kolem nádrže ochranné pásmo, cesty musí končit před ním. Za normálního stavu by zde vedla důležitá cesta údolím řeky, která zde nemůže být. Je však důležité alespoň její náhradu (betonku a navazující cesty) pojmout jako důležité propojení.

První cestou je propojka od Holkova. Ta vede z velké části po soukromých pozemcích, které však v pásu potoka nejsou nijak využívány. Toto propojení by pomohlo vytvořit příjemnou cestu například k Římovu obyvatelům Holkova, Veselky a také Svinců.

Další cesta začíná kousek od Skřidelsko - Svineckého okruhu. Cesta může začít už od pramene, nicméně by pak krátký úsek byl pravděpodobně slepý. S tímto vodním prvkem by se do krajiny mohlo doplnit větší soustředění stromů a rozbít rozlehlou krajinu polí. Určitě by mělo vzniknout odpočinkové místo v souvislosti s vodou a stromy v místě, kde se potok připojuje k cestě. Na křižovatce s cestou k železniční zastávce se potok a s ním i tato cesta odpojuje směrem ke koněspřežce a restauraci. Za E55 cesta prochází kolem rybníka a dále podle potoka až k soutoku se skřidelským potokem. Na tomto rozcestí a také na rozcestí nad nádražím by mohla být umístěna lavička a v případě soutoku potoků i další prvky související s jeho sportovnějším charakterem.

Údolí skřidelského potoka je velice důležité jednak propojením Skřidel a Velešína, ale také příjemným a proměnlivým charakterem údolí. To je detailně popsáno na vlastní kartě.

I údolí vedoucí přes koupaliště je popsáno jinde. Jeho důležitost leží spíše v jeho funkci ve městě, ale také v obohacení krajiny a propojení s ní.

Další údolí vede od Krumlovské a přes E55 k lokalitě G3. Tento úsek je použit také pro kratší okruh kolem města. V místě u nově plánovaných rodinných domů je vymezena plocha mezi potokem a cestou pro sportovní a rekreační využití. Cesta dále pokračuje lesem a napojuje se na ní hlavní osa na Dlouhou. Cesta končí u pramene Srdíčko.

Lokalita G3, by se měla řešit především v souvislosti právě s vodou. Za ideálního stavu vyplyne řešení tohoto místa z projektu na revitalizaci potoků. Místo má dobré umístění vzhledem k nově rostoucí čtvrti na severozápadě, pro kterou by mělo primárně sloužit. Zároveň jižní orientace svahu a přítomnost vody z něj dělá prostor s velkým rekreačním potenciálem. Mimo přírodního - zmeandrovaného potoka a vegetace – u toku nejhustší, směrem do luk řidší, včetně soliterních stromů (dubů letních, jilmů horských) navrhujeme plochu pojmout parkověji. Tento park by měl nabídnout mimo posezení a míst k odpočinku také nějaké sportovní vyžití. Jednoduché cvičební prvky by měly být volně rozmístěny, aby nevytvářely nepřirozený shluk. Alternativou je vytvořit také jakousi opičí dovednostní dráhu s překážkami, skoky, hrazdami a podobně. Zajímavým prvkem by také mohl být pumptrack, ideálně hliněný, který by co nejvíce kopíroval terén. Kdyby vznikl i ten, bylo by vhodné umístit do parku nějaký jednoduchý objekt zázemí. Toto místo by se neduplikovalo s místem pro sportů pro mladé na druhé straně města, spíše by se rozšířily možnosti a pumptrack může sloužit většině věkových skupin od malých dětí.

Z Chodče se jedná pouze o doplnění stávající cesty o mobiliář a také regeneraci stávající dubové aleje. Už v Chodči je několik zajímavých míst a celá cesta okolo aleje je moc pěkná. Tato cesta je součástí velkého okruhu a její kvalita by se měla dobře udržovat.

Poslední řešené údolí vlastně tvoří hranici katastru na jihu. Vytváří dnes neexistující propojení od vlaku až k Srdíčku. Odpočinková místa by mohla být vždy na rozcestí. Jedná se o cestu, která není pravděpodobně historická a je také v soukromém majetku. Nicméně jde podle nás o vhodné propojení, které také navazuje na viadukt železnice.

Místa odpočinku nad řekou

● Většina zastavení

důležitá místa

Tato místa jsou relativně blízko města a většina z nich je součástí cesty nad nádrží. Tato místa jsou obecně zajímavá svou historií, nebo jsou důležitá svojí polohou a nabízí vhodné místo pro zastavení na cestě. Místa by mohla být pojednána jednoduchým jednotným mobiliářem.

01 Kamenná věž
Pěkné místo blízko u nádrže. Bylo by dobré umístit lavičku a informace o místě a jeho historii.

02 zastavení nad Kamennou věží
Zastavení na betonce. Základní informace o Kamenné věži.

03 hradiště Strahov
Podobně jako předchozí, ideální by bylo ukázat zbytky valu a popsat historii.

04 první pohled na Velešín
Jedná se o místo, odkud je poprvé zblízka vidět město a komín. Pod stromy by mohlo vzniknout odpočinkové místo.

05 výhled na hrad
Toto místo přímo u města by mohlo být oblíbeným cílem, je však třeba obnovit výhled a také prostor kolem.

06 genofondový sad
Město není vlastníkem, nicméně se jedná a zajímavou plochu a sad samotný skýtá potenciál, některé ovocné aleje by mohly vzniknout roubováním právě těchto stromů.

07 zřícenina hradu Velešín
Především jde o lepší přístupnost místa pro obyvatele Velešína podél vody. Dále by se zde mohl obnovit most a vzniknout několik přírodních laviček na různých místech okolo zříceniny. Také by zde mohla být nějaká hravá tabule pro děti. I texty stávající jsou velice dlouhé a do budoucna by se měly zkrátit na nejdůležitější informace.

jednotlivé sedáky

stůl s lavicemi

možnost infosystému

zajímavá lavička/ lehátko u výhledů

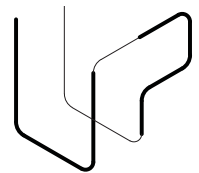
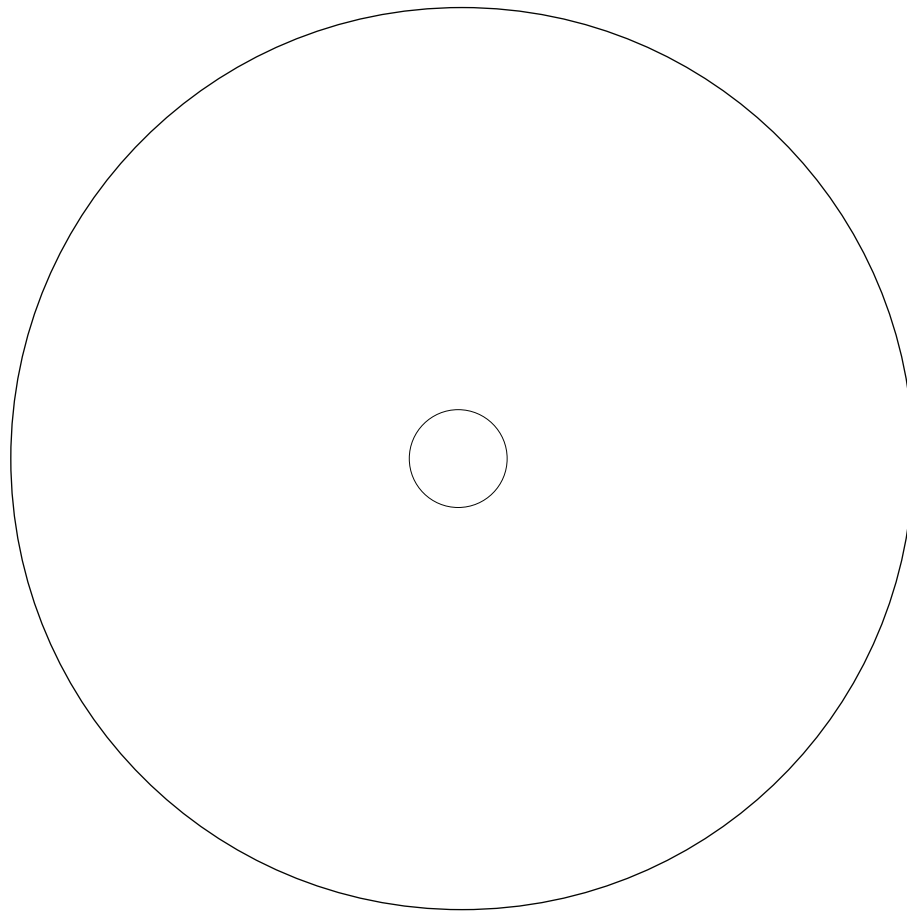
informace jinak

využití dřeva pro informace a hry

obsah CD:

vize v tiskové kvalitě
prostorové zobrazení objektů

CITY UPGRADE
ARCHITEKTI

City Upgrade 03.2020

Ing. arch. Ivo Pavlík
Ing. arch. Lucie Kadřmanová Chytilová
Ing. arch. Vratislav Ansorge
Ing. arch. Jiří Rákosník
Mgr. Jan Albert Šturma
Mgr. Linda Kovářová

tel.: +420 739 629 051, +420 739 415 901 email: kontakt@cityupgrade.cz web: www.cityupgrade.cz